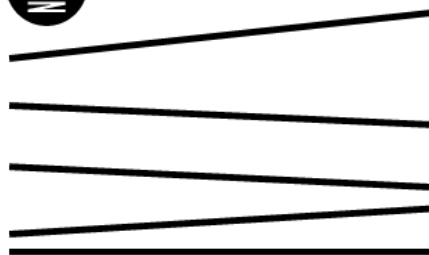

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Sue, Eugène.

Millionairen : Fortælling.

Kjøbenhavn : L. Jordans Forlag, 1851

154 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KGL. BIBLIOTEK

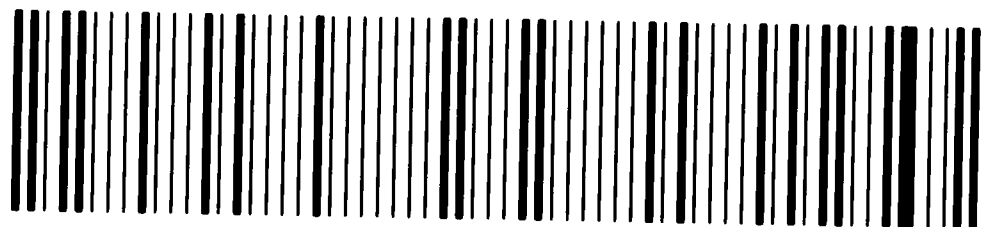
EUGÈNE SUE

MILLIONAIREN

1851

8-353

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 13058 6

+ REX

58-353

58-353

Emilie Carléns

samlade Skrifter.

En lunefuld Qvinde. 1—5.	4	5	5	5	5
Formynderen. 1—4.	5	—	—	—	—
Professoren og hans Omgivelser. 1—2. 1—3	—	3	—	—	—
Inden sex Uger	—	—	4	—	8
Et lykkeligt Parti	1	—	—	—	—
Fideicommisset. 1—3.	4	—	—	—	—
Fosterbrødrene. 1—3.	2	—	3	—	—
Bruden paa Omberg	1	—	—	—	—
Baldemar Klein, og: Lige til Døden. 1	—	—	—	—	—
Forvalter Lasermann. 1—2.	2	—	—	—	—
Gneboeren paa Johannesfjæret. 1—6. 4	—	3	—	—	—
Skydsdrengen. 1—2.	1	—	2	—	—
Et Kjøbmandshuus i Skjærgaarden.					
	1—8.	5	—	—	—
Kirkeindvielsen i Hammarby. 1—3. 2	—	—	—	—	—

Millionairen.

Fortælling

af

Eugène Sue.

Kjøbenhavn.

L. Jerdans Forlag.

Trykt hos Sally B. Salomon, Brünnichs Efterfølger.

1851.

1110 1110

1110 1110

1110 1110

Første Capitel.

Det Sted, man altid har kaldet for de Uskyldiges Beenhuus og som ligger i Nærheden af Hallernes Søilegang, har altid været be- kjendt for den store Mængde offentlige Skrivere, som have opslaaet deres Contoirer i dette folkerige Qvarter af Paris.

En smuk Morgen i Maimaaned 18** vandrede en ung attenaarig Pige, klædt som en fattig Sypige og med et henrivende, melancholsk Ansigt, hvis matte Blegghed talte om Nattevaagen og Sult, gjennem de Uskyldiges Beenhuus. Flere Gange standsede hun, uenig med sig selv, foran nogle af de offentlige Skriveres Boder; men hvad enten den Ene nu fore- kom hende for ung, den Anden for frastødende i sit Udseende, eller de maa- skee Alle vare sysselsatte — hun fortsatte bestandig sin Vandring og sin Monstring.

Men da hun ved Indgangen til den sidste Bod fik Øie paa en ærvær- dig Olding med et blidt, venligt Ansigt, tøvede den unge Pige ikke mere, men traadte ind i det lille Træhuus.

Den offentlige Skriver, som paa sin Side blev overrasket over den unge Piges sjeldne og rørende Skønhed, hendes bestedne Holdning, hendes frygtsumme og sørgmodige Mine, modtog hende med faderlig Mildhed og lod hende træde ind i Bodén, hvis Dør han lukkede efter hende. Den gamle Mand, hvis Dragt ikke var langt fra at være pjaltet, trak derpaa Gardi- nerne for det lille Vindue tættere sammen, pegede paa et Sæde og tog selv Plads i sin gamle med Læder betrukne Lænestol.

Mariette (jaaledes hed den blonde unge Pige), slog sine store blaae Dine ned, rødmede stærkt og iagttog i nogle Dieblikke en forlegen, næsten pijnlijk Tausshed. En heftig indre Bevægelse fik hendes Barm til at bølge under det gamle graae Merinoschawl, hun bar over sin affalmede Rattunskjole, medens begge hendes paa Skjødets foldede Hænder zittrede let.

Skriveren, som ønskede at berolige den stakkels Pige, sagde venligt til hende:

„Fat Dem, mit Barn, fat Dem! Hvorfor denne Forlegenhed? De kommer uden tvivl for at bede mig skrive en Ansøgning — en Gældsfordring — et Brev?“

„Ja . . . min Herre . . . det er om et Brev, jeg kommer.“

„De kan altså ikke skrive?“

„Nei, min Herre,“ — svarede Mariette, rødmede endnu stærkere; thi Skamfuldheden over hendes Uvidenhed forenede sig nu med hendes naturlige Frygtsomhed.

Den offentlige Skriver, som maaskee angrede, at han havde ydmyget sin Klientinde, vedblev i en faderlig Tone:

„Stakkels Barn, troer De, det kunde falde mig ind at dadle Deres Uvidenhed?“

„Min Herre . . .“

„Af, troe De mig,“ — sagde han — „jeg føler tvertimod Medlidenhed, dyb Medynk med dem, som see sig nødsagede til at komme til mig af Mangel paa Opdragelse i deres tidligste Ungdom. De arme Stakler! Tvungen til at henvende sig til en Ubekjendt, hvem de maaskee kunne holde for indiscret — for en Spottefugl saagar! Og dog maae de gjøre ham fortrolig med deres hemmeligste, deres kjæreste Tanker. Det er høist smerteligt, ikke sandt?“

„Jo, min Herre,“ — svarede Mariette, rørt af disse Ord — „Naar man er nødsaget til at vende sig til en Fremmed for at . . .“

Den unge Pige talte ikke ud; hun rødmede igjen, og hendes Dine bleve fugtige.

Den offentlige Skriver betragtede den unge Pige og vedblev med vorende Deeltagelse:

„Endnu engang, berolige Dem, mit Barn! Hos mig har De hverken Sladderagtighed eller Spot at befrygte; den Fortrolighed, som Personer,

hvem Tilfældet eller Ulykken har berøvet Opdragelsens Fordele, har været tvungen til at skjænke mig, har jeg altid betragtet som noget Rørende og Helligt."

Og den offentlige Skriver vedblev med et godmodigt Smil:

"De maa for Altid ikke troe, Jomfru, at jeg taler saaledes til Dem for at rose mig paa mine Collegaers Beføstning eller for at tilliste mig en Kunde! Nei, nei," — tilføiede han alvorligt — „jeg taler med Dem, som jeg tænker, og i min Alder kan man være denne Selvroes befyndt."

Mere og mere overrasket og rørt af Oldingens Ord, svarede Mariette med oprigtig Erkjendtlighed:

"Jeg takker Dem, min Herre; De letter mig min Smerte derved, at De indseer min Forlegenhed og undskylder den. D, ja!" — tilføiede hun sukkende — „Det er saare smerteligt ikke at kunne læse og skrive . . . men det er ikke vor egen Skyld som oftest."

"De har Ret, kjære Barn; jeg er overbevist om, at det er gaaet Dem som saamange andre unge Piger, der henvende sig til mig: det er ikke den gode Villie til at lære, der fattes dem, men den gode Leilighed. Nogle have Forældre, som ere bestjæftigede udenfor Hjemmet, og maae fra deres Barnsdom af passe deres mindre Søstre og Brødre, saa de ingen Tid faae til at gaae i Skole; Andre komme for tidligt i Være . . ."

"Som jeg, min Herre," — sagde Mariette sukkende.

"De kom i Være som Barn, Jomfru?"

"Da jeg var ni Aar, min Herre; forinden havde jeg været hjemme og syset om en lille Broder, der døde kort førend min Fader og min Moder døde."

"Stakkels Barn! Deres Historie stemmer saa temmelig overens med de Manges, der befinde sig i den samme Stilling som De. Men hvorfor har De ikke stræbt at afhjælpe denne Uvidenhed, siden De kom af Være?"

"Hvor kunde jeg faae Tid dertil, min Herre?" — svarede Mariette sorgmodigt — „Mit Arbeide er neppe tilstrækkeligt til at ernære mig og min Gudmoder, skjøndt jeg sidder længe oppe om Nætterne . . ."

"Tiden . . . ja, desværre," — sagde Oldingen — „For Arbeiderne er Tiden Brød, og man har kun altfor ofte Valget mellem at døe af Hunger og leve i Uvidenhed."

Derpaa tilføiede han med stedse større Interesse:

„De taler om Deres Gudmoder . . . ere da begge Deres Forældre døde?“

„Det har jeg allerede sagt Dem, min Herre,“ — svarede den unge Pige med Taarer i Øinene — „men tilgiv, at jeg opholder Dem, istedetfor strax at sige Dem, hvad det er for et Brev, jeg ønsker skrevet.“

„Jeg kan ikke anvende Tiden bedre end naar jeg hører paa Dem, mit Barn; thi jeg er gammel, jeg har Erfaring, og jeg er overbevist om at De er en vakker og god ung Pige. Men lad os nu tale om Brevet. Vil De sige mig Indholdet, at jeg kan sætte det i Stil, eller foretrækker De maaskee at dictere mig det?“

„Jeg foretrækker at dictere Dem det, min Herre.“

„Godt . . . jeg er færdig, mit Barn,“ sagde den gamle Mand, idet han tog sine Briller paa og satte sig ved sit Bord med Hovedet bøiet ned over Papiret, for ikke at forøge sin Kundes Forlegenhed, naar han saae paa hende.

Efter et Dieblis Tausked begyndte Mariette med sagte Stemme og nedslagne Øine at dictere Følgende:

„Herr Louis . . .“

Bed Navnet Louis gjorde Oldingen en let Bevægelse, som Mariette ikke kunde bemærke; hun gjentog atter med bævende Stemme:

„Herr Louis . . .“

„Det har jeg allerede skrevet,“ — sagde Oldingen uden at see paa den unge Pige.

Denne vedblev, ofte betænlende sig og afbrydende sig selv — thi man kunde let gjætte, at hun, trods sin gode Tro til den gamle venlige Mand, dog ikke ganske meddeelte ham sine Tanker:

„Jeg er meget bedrøvet; jeg har endnu Intet hørt fra Dem. Og De lovede mig dog, at De vilde skrive mig til under Deres Fraværelse, Herr Louis.“

„Under Deres Fraværelse,“ — gjentog Oldingen, hvis Træk pludselig vare blevne tankefulde. Med en dunkel, ængstelig Ahnelse tænkte han ved sig selv:

„Det er en mærkelig Overensstemmelse . . . han hedder Louis og er paa Reiser.“

Mariette vedblev at dictere:

„Jeg haaber, Herr Louis, at De befinder Dem vel, og at det ikke er for Sygdoms Skyld, De ikke har skrevet mig til; thi ellers vilde jeg have to Sorger istedetfor een.

I dag, Herr Louis, er det den 6te Mai, den sjette Mai. Jeg har derfor heller ikke ladet denne Dag gaae hen uden at mindes Dem. De har maaskee haat samme Tanke, og jeg vil da iovermorgen faae et Brev fra Dem, ligesom De faaer dette af mig. Og saa vilde hverken Sygdom eller Forglemmelse være Skyld i, at De har ladet det vare saa længe, inden jeg har hørt fra Dem. O, hvor jeg vilde blive glad! Jeg venter derfor ogsaa med den største Utaalmodighed til iovermorgen. Gud give, at denne Forventning ikke maa blive skuffet, Herr Louis!”

Mariette kvalte et Suf, da hun dicterede disse sidste Ord. En Taare løb hende ned af Kinden. Hun taug nogle Diebliffe.

Den offentlige Skriveres Træk, som den unge Pige ikke kunde see, fordi han bøiede Ansigtet ned over Bordet, antog et stedse mere opmærksomt og bekymret Udtryk; to eller tre Gange forsøgte han, medens han skrev, at faae et forstende og uroligt Sideblik paa sin Kunde.

Man kunde let see, at der var fulgt et Slags Aversion, der havde sin Grund i en alvorlig Frygt, paa den rørende Deeltagelse, han strax havde bevidnet.

Den unge Sygepige fortsatte sit Dictat, endnu stedse med sænket Blif:

„Jeg har intet Nyt at meddele Dem, Herr Louis; min Gudmoder er bestandig syg, ligesom før; hendes Eldelser tage til, og det forbittrer hendes Character. For at forlade hende saa lidt som muligt, arbeider jeg nu hjemme, istedet at gaae til Madame Jourdan. Dagene forekomme mig derfor ogsaa lange og sorgelige; thi Arbeidet med de andre Piger hos Madame Jourdan i den store Sal var mig en reen Fornøielse og gik langt raskere fra Haanden. Derfor er jeg ogsaa bleven nødt til at sidde længe oppe; jeg sover ikke meget, thi det er især om Natten, min Gudmoder lider og trænger til mig. Naar hun falder paa mig, vaagner jeg ikke altid strax, fordi Sønnen overvælder mig, og saa skjænder hun paa mig; men det finder jeg ganske naturligt, da hun lider.

Det vil overbevise Dem om, Herr Louis, at jeg nu, som før, ikke er lykkelig hjemme, og at et Venstabsord fra Deres Side vilde gjøre mig usigelig godt. Det vilde trøste mig og forjone mig med Meget.

„Levvel, Herr Louis; jeg stode paa at Augustine skulde skrive for mig, men hun er taget hjem, og jeg har maattet henvende mig til en anden Person for at faae dette Brev skrevet, som jeg nu dicterer. O, Herr Louis, jeg har aldrig været saa bedrøvet over at jeg hverken kan læse eller skrive som i dette Dieblif. Endnu engang, Levvel, Herr Louis; jeg beder Dem, tænk paa mig, thi jeg tænker altid paa Dem.

„Jeg hilser Dem med det inderligste Venfkab.“

Da den unge Pige efter disse sidste Ord ophørte at tale, vendte Oldingen sig om, saae op og sagde:

„Er det det Hele, mit Barn?“

„Ja, min Herre.“

„Og hvad Navn skal jeg sætte under Brevet?“

„Mariette.“

„Ikke Andet end Mariette?“

„Mariette Moreau, hvis De behager; det er mit Familienavn.“

„Undertegnet

Mariette Moreau,”

sagde Oldingen, idet han nedskrev Navnet.

Da han derpaa havde lagt Brevet sammen, tog han atter Ordet, idet han fulgte den hemmelige Angst, hvormed han ventede den unge Piges Svar.

„Og hvem skal jeg adressere Brevet til, mit Barn?“

„Til Hr. Louis Richard i Dreux, poste restante“.

„Nei, nu er der ingen Tvivl mere,“ — mumlede Oldingen, idet han satte Pennen paa Udsiden af Brevet, for at skrive det Navn, Mariette havde opgivet.

Hadde den unge Pige ikke selv været saa sysselsat med sine egne Tanker, vilde hun uden tvivl have bemærket det tvungne Udtryk, der længe havde malet sig i Oldingens Ansigt og nu udtalte sig langt stærkere, da han havde hørt den Persons Navn, til hvem denne naive Skrivelse var bestemt. Idet han hemmelig fastede et fortørnet Blik paa Mariette, synes han ikke at kunne bekvemme sig til at skrive den Adresse, hun havde dicteret ham; thi efterat han paa Convoluten kun havde skrevet de Ord „Til Hr. . . .“, lagde han Pennen fra sig og sagde til Sypigen med et Forsøg paa at smile paa sin sædvanlige godmodige Maade, for at skjule sin Brede og sin Betyrning:

„Hør, mit Barn . . . det er rigtignok første Gang, vi see hinanden; men det forekommer mig dog, at De allerede har lidt Fortrolighed til mig.“

„Det er sandt, min Herre . . . Inden jeg kom, frygtede jeg for at jeg ikke havde Mod til at dictere Nogen, jeg ikke kjendte, mit Brev; men De har modtaget mig paa en saa venlig Maade, at jeg nu næsten ikke er forlegen mere.“

„Forlegen? Hvorfor skulde De være forlegen? Selv om jeg var Deres Fader, vilde jeg ikke have et Ord at indvende mod det Brev, De her har ladet mig skrive . . . til Hr. Louis Richard . . . og hvis jeg ikke frygtede for at misbruge den Fortrolighed, som De efter Deres Forsikring nærer til mig, saa vilde jeg spørge Dem . . . men nei . . . det vilde være for ubestemt.“

„Hvad vilde De spørge mig om, min Herre?“

„Hvem er denne Hr. Louis Richard?“

„Aa Gud, min Herre, det er ingen Hemmelighed: Louis er Skriver hos en Notarius; Skriverstuen, hvori han er ansat, er i det samme Huus hvor Madame Jourdan boer og hvor jeg arbejdede; paa den Maade lærte vi hinanden at kjende idag for et Aar siden . . . den sjette Mai.“

„Ah! Nu begriber jeg, hvorfor De lagde Eftertryk paa Datumet i Deres Brev: det er Marsdagen efter Deres Bekjendtskab med den unge Mand.“

„Ja, min Herre.“

„Og I elske hinanden? . . . Naa, bliv ikke rød, mit Barn! I vente udentvivl paa den første den bedste Leilighed til at ægte hinanden?“

„Ja, min Herre.“

„Og Louis Richards Familie giver sit Samtykke til denne Forbindelse?“

„Hr. Louis har blot sin Fader levende, og vi haabe, at han ikke vil nægte os sit Samtykke.“

„Og Hr. Louis Fader . . . hvad er det for en Mand?“

„Efter hvad Hr. Louis har forsikret mig, er det den bedste Fader, der kan gives; han bærer sin Armod med Freidighed, skjøndt hun engang har været velhavende; men i dette Dieblis er Hr. Louis og hans Fader ligesaa fattige som vi, min Gudmoder og jeg. Det giver et godt Haab om vort

snare Giftermaal. Mellem fattige Mennesker findes der ikke de Hindringer som blandt de Rige."

"Og Deres Gudmoder, mit Barn . . . efter det, De yttrede i Brevet, gjør hun vist ikke Deres Liv lykkelig?"

"Det lader sig ikke ændre, min Herre; det er saa naturligt at være i daarligt Humeur, naar man næsten ikke har et Dieblif frit for Smærter og Lidelser og altid kun har havt Ulykker i sit Liv."

"Deres Gudmoder er altsaa sygelig?"

"Hun var Uldkæmmerstue, min Herre, men hun kom under Arbeidet til at stikke sig med sin Naal. Af Mangel paa Pleie forværrede Saaret sig, for min Gudmoder ikke havde Tid til at lægge sig under Lægebehandling, og man maatte sætte Armen af hende. Saaret bryder derfor tit op og smerter hende skrækkeligt."

"Den stakkels Kone!" — sagde Oldingen med en adspredt Mine.

"Hvad min Gudmoders Brystsvaghed angaaer," — vedblev Mariette — "saa er saadanne Sygdomme, efter hvad Doctoren siger, hyppige mellem dem, der kæmme Uld, fordi de altid indaande det usunde Støv, som kommer af de Uldmadratter, de banke. Min Gudmoder er ligesom sammenkrummet og har næsten hver Nat saa smertelige Hostetilsælde, at jeg somnider maa understøtte hende med mine Arme."

"Saa Deres Gudmoder lever altsaa blot af Deres Arbejde?"

"Det er ganske naturligt, min Herre; hun kan ikke fortjene sit Livsunderhold selv."

"Denne Opoffrelse fra Deres Side er ædel."

"Jeg gjør, hvad jeg bør gjøre, min Herre; min Gudmoder tog mig til sig efter mine Forældres Død og har betalt for min Uærenid i tre Aar. Uden hende vilde jeg aldrig have lært det, som jeg nu maa leve af; er det da ikke billigt, at den Understøttelse, hun engang gav mig, nu bringer hende Nytte?"

"Og for at bestride de nødvendige Udgifter til Dem selv og hendes Opbald maa De uidentvivl arbejde meget?"

"Saameget som jeg kan, min Herre, femten til atten Timer om Dagen."

"Og om Natten vaager De over Deres Gudmoder, istedetfor at nyde den nødvendige Hvile?"

„Hvem skulde vel vaage over hende, naar jeg ikke gjorde det, min Herre?“

„Men hvorfor har hun ikke sørget for at blive optaget i et Hospital?“

„Lægen sagde, at man ikke vilde beholde hende i et Hospital, fordi hendes Brystsygdom ikke er til at curere. Desuden veed jeg heller ikke, om jeg vilde have haft Mod til at forlade hende saaledes.“

„Nuvel, mit Barn, jeg tog altsaa ikke feil. De er en vakker og værdig ung Pige,“ — sagde Oldingen og rakte Mariette Haanden.

Ved denne Bevægelse lod den offentlige Skriver, enten med Forsæt eller af Uagtsomhed, sit Blækhorn falde omfuld paa Bordet, saaledes at Blækket strømmede hen over Brevet, hvorpaa kun Adressen manglede.

„Min Gud, hvilken Ulykke!“ — udbrød Mariette — „Der er nu Brevet ganske fuldt af Blæk, min Herre!“

„Hvor jeg bærer mig flodset ad!“ — svarede Oldingen med en ærgerlig Mine — „Men Ulykken er forresten ikke saa stor; Brevet er ikke langt. Jeg skriver hurtigt; giv mig blot ti Minutter, saa skal der der være skrevet et nyt, min Pige, og saa skal jeg læse det høit for Dem, for at De kan see, om der er Noget, De vil have forandret eller føiet til.“

„O Gud, min Herre, De maa undskylde al den Uleilighed jeg gjør Dem!“

„Det er værst for mig selv, mit Barn; det er jo min egen Skyld,“ — sagde Oldingen.

Da han begyndte at læse det nye Brev høit, altsom han skrev.

Medens den offentlige Skriver sysslede med dette Arbeide, syntes en heftig indre Kamp at male sig i hans Træk; snart sukkede han med en tilfreds og utvungen Mine, snart syntes han tværtimod at være forlegen og undgaae at lade sit Blik dvæle ved Mariettes uskyldige Ansigt. Denne, som lænede sig til Bordet, med Panden hvilende i den høire Haand, fulgte med et sergmodigt og saa at sige skinnigt Blik Oldingens raske Pen og de Bogstaver, han skrev, Bogstaver, som for hende vare ulæselige og som dog, sagde hun til sig selv, skulde bringe hendes Tanker til den, hun elskede.

Da den unge Sypige Intet havde fundet at forandre eller tilføie i sit naive Brev, overrakte den offentlige Skriver hende det, efterat have forseglet det omhyggeligt.

„Min Herre,“ — sagde den unge Pige frygtsonit, idet hun tog en lille

Pengepung op af sin Pomme, der indeholdt to Tisousstykker og nogle enkelte Sous — „hvormegget er jeg Dem skyldig?“

„Halvtredsindstyve Centimer,“ — svarede Oldingen, efter at have betænkt sig et Dieblis, maaskee fordi han frygtede for at den stakkels Pige vilde gøre ham opmærksom paa at det var en heel Dags Løn han affordrede hende — „halvtredsindstyve Centimer, og De maa vel mærke, mit Barn, at jeg kun lader Dem betale det ene af begge de Breve, jeg har skrevet: Jeg vil ikke, De skal bøde for min Klodsethed.“

„De er en retscaffen Mand, min Herre“ — sagde Mariette, rørt af hvad hun ansaae for et Beviis paa Skriversens Edelmødighed; derpaa tilføiede hun, efterat have betalt Brevet:

„De har været saa god imod mig, min Herre, at jeg vover at bede Dem om en Tjeneste.“

„Og det er?“

„Naar jeg igjen skal have et Brev skrevet, saa vil det næsten være mig umuligt at vende mig til nogen Anden end Dem.“

„Jeg skal være til Deres Tjeneste.“

„Seer De, min Herre, det gaaer min Gudmoder som mig: hun kan hverken læse eller skrive. Jeg havde en Veninde, som jeg altid betroede mig til, men nu er hun borte. Vilde De vel, i Tilfælde af at jeg skulde faae et Brev fra Herr Louis, have den Godhed at læse det for mig? Jeg vil da strax dictere Dem mit Svar.“

„Med Fornøielse, mit Barn; jeg vil gjerne læse Deres Breve for Dem“ — svarede Oldingen, dølgende sin Tilfredshed — „Jeg takker Dem for den Tillid, De viser mig. Altsaa . . . vi sees vel snart igjen. Jeg haaber nu, at De gaaer mindre forlegen fra mig end De var, da De traadte ind.“

„Jeg haabede heller ikke at finde saa megen Godhed hos Dem, min Herre.“

„Farvel, mit Barn; væn Dem kun til at ansee mig for Deres Forelæser og Brevskriver. Skulde man nu ikke sige, at vi allerede havde kjendt hinanden i ti Aar?“

„Det er ganske sandt, min Herre. Farvel.“

„Farvel, min Pige.“

Mariette havde neppe forladt den offentlige Skrivers Værksted, førend

et Postbud aabnede Døren og sagde fortroligt til Oldingen, idet han rakte ham et Brev:

„Vær saa god, Fa'er Richard, her er et Brev til Dem fra Dreux. Jeg har nu ikke den Uleilighed at bringe Dem det til Deres Bolig i Gaden Grenelle, og De faaer det desuden tidligere.“

„Et Brev fra Dreux?“ — gjentog Oldingen hastigt og tog imod det. — „Jeg takker, — min Kjære.“ — Han undersøgte nu Haandskriften og tilføiede: „Det er fra Ramon; hvad mon han kan have at skrive mig til? Hvad monstro han siger om min Søn? . . . Al, hvad bliver der nu af de Planer, vi gjorde sammen og glædede os saameget til!“

„Det koster sex Sous, Fa'er Richard,“ — sagde Postbudet, idet han vækkede Oldingen af hans Drømmerier.

„Sex Sous?“ — udbrød den offentlige Skriver — „Fanden heller? . . . Er det da ikke franferet?“

„De kan jo see efter.“

„Nei, nei, det er ikke“, — sagde Oldingen med et Suk og tog med en kedrovelig Mine det Tisousstykke op af Lommen, han nys havde faaet, hvorpaa han overrakte Postbudet det.

Medens Dette foregik, havde Mariette skyndt sig med at komme hjem.

Andet Capitel.

Da Mariette havde forladt de Ufskyldiges Beenhuus, kom hun snart ind i den mørke, triste Gade, som man kalder Gaden Des-Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois, og traadte ind i et af de sidste Huse, som befinde sig ligeoverfor Kirkens sorte Mure. Efter at være gaaet igjennem den skumle Forstue, begyndte hun at klavre op ad en forfalden Trappe, der ikke var mindre skummel end Forstuen, thi den fik kun sin Belysning fra en Gaard, der var saa snæver, at den lignede en firkantet Brønd.

Portneren havde sin Stue paa første Sal. Den unge Pige blev staaende udenfor og sagde til en Kone, der befandt sig i Stuen:

„Madame Justin, har De havt den Godhed at gaae op til min Gudmoder og see efter, om hun trænger til Noget?“

„Ja, Mademoiselle Mariette, jeg har bragt hende hendes Mælk, men hun er saa vred og saa vrantén, at hun tog imod mig som en Hund. Havde det ikke været for Deres Skyld, saa havde jeg sat hende dygtig irette.“

„Ak, Madame Justin, man maa have Medlidenhed med hende; hun lider saameget!“

„Ja, De undskylder hende nu altid, De, Mademoiselle Mariette, skjøndt det er Dem, der maa svie for det; det er et Beviis paa Deres gode Hjerte, men det er intet Beviis for, at Deres Gudmoder ikke er saa ondskabsfuld som et rodt Æsel. Stakkels Pige! Man kan med Sandhed sige, at De gaaer Deres Skjærsild igjennem forud, og at De vilde blive bedraget, hvis der intet Paradiis var til.“

„Farvel, Madame Justin, nu maa jeg skynde mig op!“

„Vi et Dieblif . . . her er kommet et Brev til Dem.“

„Et Brev?“ — udbrød Mariette, som blev ganske rød og følte sit Hjerte banke af Glæde og Haab — „Et Brev fra Provindserne?“

„Ja, Mademoiselle, det er stemplet Deux idetmindste og koster sex Sous. Her er det. I det ene Hjørne af Omslaget staaer: Haster.“

Mariette tog hastigt Brevet og stak det i sin Barm, derpaa fremtog hun sin lille Pengepung og overlod Portnersténen det sidste Tisousstykke, den indeholdt, hvorpaa hun modtog Nøglen.

Den unge Pige gik rast og lykkelig i sit Sind, men derhos i andre Henseender sørgmodig og bekymret, op til sit Logis — lykkelig over at have erholdt et Brev fra Louis, og bekymret over Betydningen af det Ord: Haster, der virkelig, som Portnersténen havde sagt, stod paa Standen af Omslaget — bedrøvet fordi hun maatte vente i flere Timer, inden hun erfoer, hvad Louis skrev hende til; thi hun frygtede for at begive sig ud paany, efterat hun saalænge havde ladet sin Gudmoder være alene.

Mariette naaede endelig det femte Stokværk i dette forfaldne, triste og af smudsigt Vand forpestede Huus — thi her bliver Vandet næsten altid raaddent i Kenderne. Den unge Pige aabnede under heftig Hjertebanken Døren til det elendige, med Brædevægge forsynede Kammer, som hun beboede tilligemed sin Gudmoder. Denne laae i den eneste Seng, de to Fruentimmer eiede. En tynd, nu i en Krog sammenrullet og om Natten paa

Gulvet udbredt Madrats tjente Mariette til Leie; et Arbeidsbord, en gammel Commode, to Stole, nogle over Kaminen hængende Huusgeraadsgjenstande — det var Meublementet i dette Kammer, som fik Lys giennem et eneste ud til den mørke og forpestede Gaard vendende Vindue, men dog udmærkede sig ved overordentlig Reenlighed.

Madame Lacombe — saaledes hed den Syge — var en Kone paa henved halvtredsfindstyve Aar, forfærdelig bleg og mager og med et haardt, ubehageligt Ansigt; et bittert, spottende Smil, der skyldte en lang Kamp med Glendighed og Smerte sin Oprindelse, fortrak næsten bestandig hendes blege Læber. Man saa kun hendes lamme, med Tørflæder omviklede Arm og hendes galdegulstne Ansigt, der var bedækket med en gammel Hue, under hvilken nogle lange graae Haar strittede frem.

Madame Lacombe syntes nu at lide og være fortørnet; i hendes hule Dine brændte en mørk Ild. Hun gjorde et Forsøg paa at vende sig om i Sengen, for at see sin Gubbatter bedre, og udbrød med truende Stemme:

„Hvor kommer Du fra?“

„Gudmoder, jeg . . .“

„Gadestrygerse! . . . Du lader mig med Forsæt være alene, for at Fanden skal tage mig, ikke sandt?“

„Jeg har neppe været en Time borte, Gudmoder.“

„Og Du haabede at finde mig creperet ved Din Hjemkomst — he?“

„O Gud, o Gud!“

„Du er mig en vakker Løs! Du sætter mig ingen Blaar i Dinene. Du er kjed af mig, Du har længe nok havt mig at trækkes med . . . Den Dag man slaaer min Liigkiste til, vil blive en Festdag for Dig . . . og for mig med, for man kan ogsaa lide formeget! . . . Ja,“ — tilføiede den Ulykkelige, idet hun lagde sin Haand for Brystet og udstødte en lang og smertelig Stønnen — „man kan ogsaa lide formeget!“

Mariette astørrede de Taarer, som den Syges spottende Haardhed havde afpresset hende, nærmede sig hende og sagde med et Udtryk af englelig Blidhed:

„Din sidste Nat var saa slem, Gudmoder, at jeg haabede, Dagen vilde bringe en Forandring og at Du vilde sove lidt, medens jeg var borte.“

„Om jeg lider, om jeg omkommer, hvad bekymrer det Dig, naar Du kun kan streife omkring paa Gaderne!“

„Jeg har været ude lidt paa Morgenens, fordi det var nødvendigt, Gudmoder; men da jeg gif, bad jeg Madame Justin . . .“

„Jeg vil ligesaa gjerne see Døden som Din Madame Justin . . . derfor sender Du hende ogsaa op til mig, saa tidt Du kan.“

Mariette smilede med hjerteskjærende Bitterhed, svarede ikke paa denne nye Spot og begyndte atter i en blid Tone:

„Gudmoder, vil Du, jeg skal forbinde Din Arm?“

„Nei, nu er det for seent; det skal Du nok sørge for!“

„Det gjør mig ondt, at jeg kom for seent hjem, men tillad alligevel, at jeg forbinder den.“

„Lad mig være!“

„Men, Gudmoder, Saaret vil blive værre.“

„Det vil Du jo netop.“

„Gudmoder, jeg beder Dig . . .“

„Kom mig ikke nær!“

„Saa vil jeg vente,“ — sagde den unge Pige sukkende og tilføiede derpaa — „Jeg bad Madame Justin om at bringe Din Mælk op — der er den; vil Du, at jeg skal koge den?“

„Mælk, altid Mælk! Det faaer jeg ondt af. Doctoren sagde, at jeg skulde have god Suppe, kogt paa godt Drefjød og en halv Høne . . . det varede ikke længer end Mandagen og Tirsdagen, saa var det forbi . . . og idag have vi Søndag.“

„Det er ikke min Skyld, Gudmoder . . . Lægen befaler*), men man

*) Hvad de lægevidenskabelige Recepter angaae, som ofte slet ikke staae i Forhold til Patientens Midler, have vi opbevaret følgende, som blev skrevet for en fattig Kone i vor Egn; hun var Enke, og da hun hele Dagen igjennem maatte være ude i Skoven og paa Heden, kunde hun paa Grund af sin Evagthed kun fortjene fem til sex Sous om Dagen.

Her følger Recepten:

Hver Morgen en Spisestæfuld af Viin fra Seguin (til tolv Francs Flaften).

Friske Æg og en Cotelette til Frokost.

Kaffen circa to nydes en god Bouillon.

Til Middag en kraftig Riødsuppe, et Stykke stegt Drefjød med Gemyse til.

Bed hvert Maaltid nydes et Glas gammel Viin uden Vand.

Al Kulde og Fugtighed undgaaes. En let Motion, naar Veiret tillader det.

Denne Recept, som man fristes til at antage for en grusom Ironie, indeholder dog kun de nødvendige Forskrifter, og da de paa Grund af Armod ikke kunde opfyldes, maatte den stakkels Skabning dø inden feie Tid.

(Eugène Sue.)

maa have Penge for at kunne følge hans Anordninger, og nu fortjener jeg jo næppe tyve Sous om Dagen."

"Naar det gjældet Pynt og Stads, seer Du ikke paa Skillingen."

Mariette rystede sørgmodigt paa Hovedet og svarede med rørende Resignation:

"Du veed, Gudmoder, at jeg har behjulpet mig hele Vinteren med denne Kattuns Kjole. Jeg sparer saameget jeg kan, og vi skylde endnu Huusleie for to Maaneder."

"Det vil med andre Ord sige, at jeg er Dig til Byrde, ikke sandt? Det er Taffen! . . . Og jeg, som samlede Dig op paa Gaden og lod Dig lære Alt, hvad Du nu kan! . . . Fra mine Dine, Utafnemmelige! Slette Hjerter!"

"Nei, Gudmoder, jeg er ikke utafnemmelig! Hvis Du ikke led saameget, vilde Du lade mig vederfares Retfærdighed," — svarede Mariette, idet hun undertrykkede sine Taarer — „men jeg beder Dig, nyd Noget . . . jeg er vis paa, det vil gjøre Dig godt."

"Jeg veed det nok; jeg har Maveframpe, og den er snart ikke til at holde ud."

"Ja, der seer Du selv . . . naa, drik nu Din Mælk, Gudmoder, jeg beder Dig!"

"Gaa til Bloksbjerg med Din Mælk! Du fjeder mig!"

"Vil Du da, jeg skal hente Dig to friske Æg?"

"Nei."

"Eller maaskee en Smule Riis med Smør?"

"Jeg vil have Hønseskjød!"

"Gudmoder, jeg kan jo ikke . . ."

"Hvad kan Du ikke?"

"Jeg kan ingen Høne faae paa Credit."

"Jeg har nok i en halv eller en quart. Imorges havde Du syvogtyve Sous i Din Pengepung."

"Det er sandt, Gudmoder."

"Saa gaae hen hos Høkeren, og kjøb mig en quart Høne."

"Men, Gudmoder, disse Penge . . ."

"Disse Penge?"

"Dem har jeg ikke mere. Jeg har kun nogle faa Sous tilbage."

"Og begge Dine Tisousstykker?"

„Gudmoder . . .“

„Vil Du svare? Hvor ere de henne, begge Dine Lissousstykker?“

„Jeg . . . jeg veed det ikke,“ — svarede den stakkels Pige rødmende og nu bebreidende sig selv Udgifterne til hendes Brevverling med Louis —
„De smaa Mynter maae være faldne gjennem Abningen paa min Pung . . . jeg har ikke kunnet finde Dem igjen.“

„Du lyver, Du bliver rød!“

„Jeg forsikkrer Dig . . .“

„Nu veed jeg Bested,“ — sagde den Syge med haanlig Latter —
„mens jeg ligger her og døer af Sult paa mit usle Leie, kjøber hun Rager til sig selv!“

„Jeg? O Gud!“

„Gaa! Vaf Dig! Lad mig omkomme af Hunger, om Du vil, men lad mig aldrig see Dig mere!“

Og drev en til det Yderste af Smertens og en ubarmhjertig Ulykkes bittre Følelser, tilføiede den Syge med en skingrende Latter:

„Det synes at være Dig meget om at gjøre, at jeg skal drikke denne Mælk . . . der er maaskee Noget i den, og Du vil skaffe Dig mig af Halsen for enhver Priis!“

Ved denne endnu langt mere taabeligere end frygtelige Beskyldning stod Mariette et Dieblif bestyrtet; thi hun forstod ikke strax Meningen af disse affskyelige Ord; men da hun havde fattet den, foer hun tilbage og slog forfærdet Hænderne sammen; derpaa kastede hun sig, uden at kunne betvinges sin Hullen og idet hun gav efter for en uimodstaelig Følelse, om den syges Kones Hals, omslyngede hende med sine Arme og bedækkede hende med Kyss og Taarer.

„O, Gudmoder, Gudmoder!“ — raabte hun i en hjerteskjærendes Tone.

Denne gribende Protest mod en Anklage, som kun kunde opstaae i en syg Hjerne, bragte tillykke Madame Lacombe til sig selv igjen; hendes forbittrede Hjerter beroligede sig lidt, og hun kom, som det østere gif hende, til Bevidsthed om sin affskyelige Uretfærdighed, da hun sølte sin Gubbatteres Taarer paa sine feberhede Kinder.

Madame Lacombe tog nu en af Mariettes Hænder i sine og søgte med

sin lamme Arm at trykke den unge Pige op til sit Bryst, idet hun sagde til hende med bevæget Stemme:

„Naa, græd ikke, mit Barn; Du er jo en lille Tøsse! Seer Du da ikke, jeg sagde det for Spøg?“

For Spøg! En frygtelig Spøg, som desværre var denne sørgelige Elendighed værdig.

„Jo, Gudmoder,“ — svarede Mariette og tørrede sine Dine og sine i Taarer badede Kinder med Bagen af sin Haand — „Du har Ret; det var en Skam af mig at troe, Du meente det alvorligt; men jeg kunde ikke beherske mig.“

„Der er Intet derved at gjøre; Du maa have Medlidenhed med Din arme Gudmoder, min kjære Mariette,“ — sagde den Syge med smertelig Medlidenhed — „Seer Du, de mange Videsser have faaet min Galdeblære til at springe, og mit Hjerte er bittert, bittert ligesom min Mund!“

„Jeg veed nok, at Du mangen Gang bruser op mod Din Billie, Gudmoder. Det er saa let at være retfærdig og tilfreds, naar man er lykkelig, men det har Du just ikke været.“

„Nei, det har jeg ikke,“ — svarede Madame Lacombe, der ligesom følte en vis grusom Tilfredshed over at kunne retfærdiggjøre sin bittre Character ved at opregne sine Anfer mod en ubarmhjertig Skjæbne --- „Vel sandt, Manges Lod ligner min, men Ingen kan være værre. Mishandlet i min Læretid, mishandlet af min Mand, til han gif hen i en Ruus og druknede sig, lungesyg og gjort til Krøbling under min Haandtering, har jeg baaret mit Kors i halvtredstindstyve Aar, og den vilde lyve, som nu vilde komme og sige: „Madame Lacombe, De har dog engang været lykkelig, en eneste Dag, en eneste Time i Deres Hundeliv.“ Nei, min kjære Mariette, mit Liv har, som man siger, ingen Søndage havt, da der dog gives saa mange andre Mennesker, for hvem enhver Dag er en Søndag.“

„Stakkels Gudmoder, jeg begriber kun altfor godt, hvad Du har maattet lide.“

„Nei, Barn, det kan Du ikke begribe, skjøndt Du med Dine atten Aar ogsaa har lidt megen Kummer, men Du er dog idetmindste smuk, og har Du en hvid, fin Kappe med en lille Rosasløise paa Dine blonde Haar og kan see Dit kjønne Ansigt i Dit Speil, saa er Du dog tilfreds et lille Dieblif.“

„Gudmoder, hør mig, jeg . . .“

„Jovist er Du; vær oprigtig, Barn, det gjør En altid Glæde at være smuk; Du er altid fornøiet og bliver ogsaa en Smule forvirret, naar man vender sig om, for, trods Din daarlige Kjole til to Sous og Dine tykke Snørestøvler, at see efter Dig.“

„O, hvad det angaaer, Gudmoder, saa bliver jeg altid skamfuld, naar jeg mærker, at man seer paa mig. I den Tid, jeg gif hos Madame Jourdan, kom der altid en Herre, som stirrede paa mig, medens han talte med Madame Jourdan; det ærgrede mig, saa jeg var færdig at døe.“

„Ja, men i Grunden smigrer det os dog, og naar Du engang bliver gammel, vil Du tænke tilbage paa svundne Tider; Du vil idetmindste see nogle lyse Punkter i Din Ungdom, hvorimod jeg seer lutter sorte og ikke engang veed mere, om jeg nogensinde har været ung; men hvad Grimheden angaaer — det veed jeg.“

„O, Gudmoder!“

„Saa grim, Barn, at jeg ikke kunde lide Speilet; men derfor fik jeg ogsaa blot en gammel Druffenboldt til Mand, som slog mig bruun og blaa, og jeg havde ikke engang den Lykke at kunne glæde mig over hans Død, for jeg maatte betale hans Bærtshuusgjæld. Senere blev jeg en Krøbling, sat ud af Stand til at arbeide og maatte være omkommen af Hunger, hvis jeg ikke havde havt Dig.“

„Vist ikke, Gudmoder, Du er ikke retfærdig mod Dig selv,“ — sagde Mariette med et ømt Smil, da hun vilde fordrive Madame Lacombe's mørke Stemning — „Jeg veed dog, at Du har havt een lykkelig Dag i Dit Liv.“

„Hvilken da?“

„Da Du efter min Moders Død tog mig til Dig af Barmhertighed.“

„Hvad saa?“

„Gjorde denne gode Gjerning Dig ikke tilfreds? Var det maaskee ingen lykkelig Dag for Dig, Gudmoder?“

„Hvis Du falder det en lykkelig Dag . . . jo, jeg takker!“

„Hvad?“

„Siig heller, at det tvertimod var en af mine værste Dage.“

„Al, Gudmoder!“ — sagde den unge Pige sørgmodigt.

„Min Druffenboldt af Mand var død, og da jeg havde betalt han . . .“

Gjæld, havde jeg ingen Andre at sørge for end mig selv; men idet jeg tog Dig til mig, var det som om jeg var en Enke med et Barn paa Halsen, og Du troer, det er behageligt for en Kone, som neppe kan skaffe Udkommet til sig selv? Men Du var saa smuk med Dit lille Røkehoved og Dine blaae Dine, Du saa saa sørgmodig ud, da Du laa paa Kæde ved Din Moders Kiste, at jeg ikke havde Mod til at sende Dig til Hittébarnshospitalet. Hvilken slem Nat tilbragte jeg derfor ogsaa, da jeg spurgte mig selv, hvad jeg skulde tage mig for med Dig, hvad der skulde blive af Dig, naar mit Arbeide slap op og jeg intet mere kunde faae! See, Mariette, hvis jeg havde været Din Moder, kunde jeg ikke have udstaaet værre Dvaler, og det kalder Du en lykkelig Dag for mig? Nei, nei! Havde jeg været velhavende, ja det er en anden Sag, jeg havde da tænkt: den Lilles Fremtid er sikket; og det er Noget, der gjør En tilfreds; men i Tanken om Du kun ombyttede den ene Glendighed med den anden laa sandelig intet Glædeligt."

"Stakkels Gudmoder," — sagde den unge Pige, inderlig rørt.

Idet hun derpaa smilede gjennem sine Taarer og vilde forsøge at vække mildere Følelser i denne forbittrede Sjæl, vedblev hun:

"Men lad os ikke tale om Dage, Gudmoder, men kun om Diebliske; for jeg vil dog engang gribe Dig paa frist Gjerning som lykkelig . . . i dette Dieblis for Exempel."

"I dette Dieblis?"

"Jeg er overbevist om, at Du allerede er lykkelig over at Du ikke seer mig græde mere af Kummer som før, og det paa Grund af de gode Ord, Du siger mig."

Den Syge rystede sørgmodigt paa Hovedet.

"Veed Du, hvad jeg tænker paa, naar mit bittre Lune lægger sig ligesom nu?"

"Hvorpaa, Gudmoder?"

"Jeg tænker ved mig selv: Mariette er en god lille Pige, det er sandt; men jeg er næsten altid saa haard, saa uretsfærdig mod hende, at hun igrunden maa hade mig, og jeg fortjener det."

"Det kan Du umulig troe, Gudmoder," — sagde den unge Pige smerteligt — "der kommer Du igjen tilbage til Dine slemme Tanker fra før."

"Tilstaa kun, at jeg ikke feiler! Min Gud, jeg siger det ikke for at skjænde paa Dig . . . Det er ikke meer end billigt: Du arbeider Dig halv-

død for min Skyld, Du ernærer mig, Du pleier mig, og ofte gjengjælder jeg det med haarde Ord. Ja, stakkels Barn, min Død vil skaffe Dig en stor Byrde fra Halsen, og jo tidligere Manden med Kisten kommer, desto bedre."

"Naar Du kommer med saadanne slemme og sørgelige Uttringer, Gudmoder, saa er det, som Du selv før sagde, Spøg, og jeg optager det som Spøg," — svarede Mariette, som nu atter forsøgte at smile, skjøndt hendes Hjerte var færdigt at briste, da hun saae den Syge i Begreb med paany at henfalde til sine mørke Urimeligheder; men Denne, som blev rørt af det bekymrede Udtryk hun atter bemærkede i sin Gubbatters Mine, sagde til hende:

"Hvis det er Spøg, Barn, saa antag ikke denne ængstelige Mine. Naa, saa gjør da Jld paa og sæt Mælken over, og medens den koger, kan Du forbinde min Arm."

Mariette var ligesaa tilfreds med denne Opfordring af Gudmoderen som om hun havde givet hende de bedste Ord; hun skyndte sig at tage det eneste Stykke Brød, der var tilbage i Huset, ned af en Hylde, brokkede det i en lille med Mælk fyldt Cæserolle, gjorde Jld paa, bar Fyrfadet ud i Corridoren og vendte derpaa tilbage til den Syge. Denne rakte hende nu sin lamme Arm, som trods den Bæmmelse, et gammelt Saar maatte vække, blev forbundet af Mariette med ligesaa megen Taalmodighed som Behændighed.

Den unge Piges Resignation, hendes Selvopoffrelse, hendes Forekommenhed og Redebonhed til at hjælpe rørte paany Madame Lacombes Hjerte. Da Forbindingen var sket, sagde hun til sin Gubbatter, uden at kunne afholde sig fra at anstille en bitter Sammenligning mellem alt dette og den Maade, hvorpaa hun selv lagde sin Taknemmelighed for Dagen:

"Man roser de barmhjertige Søstre, og dog gives der ikke En, der fortjener det i den Grad som Du, mit Barn."

"O, Gudmoder, siig ikke det!"

"Er de Fleste af dem ikke, ligesom vi, Elendighedens Børn?"

"Men de gode Søstre opoffre sig til at pleie Fremmede, Gudmoder, hvorimod Du er for mig som en Moder. Jeg gjør min Pligt, jeg har langt mindre Fortjeneste end de."

"Ja, min stakkels Mariette, tal kun om min Dmhed imod Dig; den er

stor! Endnu for et Dieblisk siden fik jeg Dig til at græde, og imorgen begynder jeg uidentviol, hvor jeg slap."

"For at spare sig den Kummer at svare paa sin Gudmoders bittere Ord, hentede Mariette Mælkesuppen, som hun bragte den Syge, efter at have slukket Ilden.

Den Syge spiste denne Suppe med temmelig Appetit; ved den sidste Skeefuld sagde hun til Mariette:

"Men det falder mig ind . . . har Du spist?"

"Ja Gudmoder, jeg har faaet min Frokost," — svarede den stakkels Røgnerske — "Imorges købte jeg mig et lille Brød, som jeg spiste, mens jeg gif. Men lad mig lægge Din Hovedpude tilrette; nu vil Du maaskee kunne sove lidt; Du havde en slem Nat."

"Ja, det maa Du bekjende, som var oppe hele Natten."

"Bah, jeg har intet Sovehjerie, Gudmoder, og det trætter mig ikke at vaage. Finder Du nu, Du ligger bedre?"

"Ja . . . Tak skal Du have mit Barn."

"Saa vil jeg tage mit Arbeide og sætte mig hen ved Vinduet. Det er saa mørkt her, og jeg har et vanskeligt Stykke Arbeide for."

"Hvad syer Du da paa?"

"O, det er et kosteligt Stykke Tøi, en Chemise af det fineste Batist. Madame Jourdan har betroet mig det, idet hun bad mig være forsigtig og ikke tabe denne kostbare Besætning af Valencienners-Kniplinger, som alene ere tohundrede Francs værd, saa at hele Chemisen kommer paa trehundrede, og der er to Dusin at sye. Jeg troer, det er til en holdt Dame," — tilføjede Mariette naivt.

Den Syge brast i en spottende Latter.

"Hvad leer Du ad, Gudmoder?" — spurgte Mariette noget overrasket.

"O, et taabeligt Indfald, jeg fik."

"Ah!" — sagde Mariette, ikke uden Frygt, thi hun kjendte den sædvanlige Bestaenhed af Madame Lacombes Maade at spase paa — "Og hvad var det for et Indfald?"

"Jeg spørger mig selv, hvortil det nytter, at der gives saamange fattige Folk paa Jorden, der som Du og jeg kun kjende Kummer og Elendighed; veed Du Barn, hvortil det nytter?"

„Alf, Gudmoder, hvad skal jeg vel svare!“

„Det nytter dertil, at en retsaffen Pige, der, som Du, kun har to eller tre lappede Bomuldschemiser at tage paa, fortjener tyve Sous om Dagen for at sye Chemiser til trehundrede Francs til en . . . ! Naa, godt Mod til Arbeidet, Barn; jeg vil imidlertid forsøge at drømme om Kirkegaarden.“

Dg den Syge vendte sig om imod Væggen og sagde Intet videre.

*

*

Tillykke havde Mariette et altfor reent Hjerte og var for beskæftiget til at føle den smertelige Bitterhed i sin Gudmoders sidste spottende Ord; og da Denne havde vendt sig om imod Væggen, tog den unge Pige det hastende Brev, som Portnersten havde leveret hende, op af dets Gjemmested ved Varmen og lagde, uden at ophøre med sit Arbeide, dette Brev paa sit Skjød, saaledes at den Syge ikke kunde see det.

Tredie Capitel.

Mariette bemærkede snart, at hendes Gudmoder var slumret ind. Hun holdt et Dieblis op med sit Arbeide, for at bryde Seglet paa og aabne det Brev fra Louis Richard (den offentlige Skrivers Søn), som hun hidtil havde haft liggende paa Skjødets og bevogtet med Dinene. En frugtesløs og barnagtig Nysgjerrighed — thi vi have allerede bemærket, at den stakfelses Sympige ligesaa lidt kunde læse som skrive. Intet kunde derfor være smerteligere og mere rørende end at see den unge Pige med heftig Hjertebanken betragte disse for hende uforstaaelige Bogstaver; hun bemærkede kun med en Blanding af Uro og Haab, at Brevet var meget kort.

Bragte dette saa korte og presserende Brev hende en god eller slem Efterretning?

Med Dinene fæstede paa den hemmelighedsfulde Skrivelse, fordybede Mariette sig i Gisninger, idet hun antog, at et saa kort Brev efter en temmelig Skilsniss upaatvivlelig maatte melde noget Uventet, hvad enten det nu var hans forestaaende Tilbagekomst (men naar Louis vilde ankomme næsten samtidigt med Brevet, havde han ikke haft nødig at skrive) eller en uforudset slem Omstændighed, som Louis ikke havde givet sig Tid til at forklare udførligt.

Denne smertelige Uvisshed medførte en af de tusinde Qvaler hos Mariette, som man er givet til Priis for, naar Armod eller andre Grunde berøve os den første Opdragelse. At have nogle Linier i sin Haand, for sine Dine, som bringe os Glæde eller Smerte, og ikke kunne gennemskue denne Hemmelighed! At være nødt til at bede en Fremmed læse disse Linier og af han idemindste ligegyldige Mund modtage et Budskab, som vort Liv saa at sige er afhængigt af!

Saaledes vare Mariettes Betragtninger. Hendes Angstelse naaede snart den høieste Grad; da hun saa, at hendes Gudmoder endnu stedse sov, besluttede hun derfor ogsaa med Fare for at blive grusomt behandlet ved sin Tilbagekomst (Madame Lacombes gode Dieblikke vare saare sjeldne), at ile til den offentlige Skriver. Den unge Sypige reiste sig forsigtigt fra sin Stol, for ikke at vække den Syge; men i det Dieblif, hun nærmede sig Døren paa Godspidserne, blev hun pludselig holdt tilbage af en sørgelig Tanke.

Hun kunde ikke lade den offentlige Skriver læse Brevet, uden at bede ham svare derpaa, et Svar, som Indholdet af Louis' Brev maaskee fordrerede; hun maatte derfor atter betale Oldingen Noget, og Mariette eiede kun, hvad hun selv behøvede for at kjøbe det daglige Brød; dette Brød maatte hun betale contant, fordi Bageren, hvem hun allerede skyldte nogle og tyve Francs, vægrede sig ved at give hende Credit mere. Mariette havde faaet sin Ugeløn Dagen iforveien, og den beløb sig kun til fem Francs, da den Pleie, hun ydede sin Gudmoder, berøvede hende en Deel af hendes Tid.

Den største Deel af denne Sum var bleven anvendt til at tilbagebetale Portnersten et Forstud og afdrage Noget paa Vaskerkonens Regning; Mariette havde kun beholdt femogtyve Sous tilbage, hvoraf hun allerede havde bestridt Omkostningerne ved sin Correspondance med Louis.

Ved Tanken om sin Gudmoders Fønødenheder og sin forgjældede Stilling bebreidede det stakkels Barn sig denne Udgift til Breve som en strafværdig Udselshed.

Man vil maaskee smile over Skildringen af denne Angest, disse grusomme Selvbebreidelser over to eller tre Tisousstykker . . . Af, for den Ulykkelige gives der ingen ringe Sum; en Forhøielse af hans Løn paa ti Sous tillader ham ofte at forbedre sin Tilværelse, istedetfor hver Dag at forhungre og see sin Kraft udtømmes og hensygne i en vis levende Dødsfamp — en

Tilstand mellem Sygdom og Sundhed, der styrter saamange før Tiden i Graven.

For at spare en Udgift, tænkte Mariette i Begyndelsen paa at lade Portnerstuen læse Louis' Brev; men da hun frygtede for denne Kones Glæderagtighed, maaskee saagar Spotterier, følte den unge Pige sig saaret i sin Omfindtlighed og foretrak at bringe et smerteligt Offer. Hun havde endnu kun een Kjole tilbage af ret smukt Stof, som hun havde kjøbt i Temple og forandret efter sin Vært; den gjemte hun gjerne til Høitidsdagene; hun havde kun baaret den to eller tre Gange, naar hun havde pyntet sig for at gaae ud med Louis. Mariette lagde sukkende sin smukke Kjole i en Straakurv tilligemed et Silkehalstørklæde, for at bære det Hele til Assistentenshuset. Idet den unge Sypige holdt sin lille Pafke i den ene Haand og gik sagte, for ikke at vække sin sovende Gudmoder, naaede hun Døren; men nu gjorde Madame Lacombe en Bevægelse og mumlede halvt isøvne:

„Naa . . . nu gaaer hun ud igjen . . . og . . .“

Men hun talte ikke ud og hensank atter i sin Slummer.

Benyttende denne Omstændighed blev Mariette staaende et Dieblif ubevægelig og stille; derpaa aabnede hun Døren med den største Barsomhed, gik ud, tog Nøglen ud af Laasen, lagde den i Forbigaaende ind hos Portnerstuen og begav sig lige til Assistentenshuset. Hun fik halvtredsindstyve Sous paa sin Kjole og sit Tørklæde. Med denne Sum ilede Mariette til „de Ufskyldiges Beenhuus“, for der igjen at opsoge den offentlige Skriver.

Efterat Mariette havde fjernet sig, og navnlig efterat Oldingen havde læst Brevet, som hans Søn om Morgenens havde tilskrevet ham fra Dreux, tænkte han med stedse større Befymring paa de Hindringer, som den Hemmelighed, Tilfældet havde ladet ham opdage ved hans Sammentræf med den unge Pige, kunde lægge iveien for hans Planer. Pludselig saae han den unge Pige atter vise sig ved Døren til hans Contoir. Overrasket, men uden at forraade den vage Uro, hans Kundes pludselige Tilbagekomst voldte ham, sagde den offentlige Skriver til hende:

„Hvad er det nu, mit Barn? Jeg ventede ikke at see Dem igjen saa snart.“

„Min Herre,“ — svarede Mariette, idet hun fremtog det Brev, hun havde faaet — „her er nogle Linier fra Herr Louis; jeg kommer for at bede Dem læse det for mig og svare paa det, hvis det gjøres behov.“

Og bærende af Belymring og Nysgjerrighed ventede den unge Pige paa Oplæsningen af sin Elfers faa Linier. Den offentlige Skriver, som hun ufravendt stirrede paa, læste den korte Skrivelse i et Nu og lagde neppe Dølgsmaal paa den Uergrelse, han følte derover. Fremhyllende en smertelig Indignation, sønderrev han derpaa, til Mariettes store Bestyrtelse, pludselig Brevet og udbød:

„Af, arme Barn!“

Og han kastede Stumperne af Brevet under sit Skrivebord, efter at have flemt dem sammen i Hænderne.

„Min Herre,“ — sagde Mariette blegnende — „hvad gjør De?“

„Af, mit stakkels Barn!“ — gjentog Oldingen.

„Min Gud!“ — mumlede den unge Pige og foldede Hænderne — „Er der tilstødt Hr. Louis en Ulykke?“

„Nei, mit Barn, nei; men det Bedste, De kan gjøre, er at glemme ham.“

„Glemme ham!“

„Ja, følg De mit Raad og opgiv Deres Forhaabninger!“

„Hvad? Hr. Louis . . . Men, min Gud, hvad er der da tilstødt ham?“

„Seer De, mit kjære Barn, Uvidenhed er en sørgelig Ulykke, og dog vilde jeg i dette Dieblif beklage Dem, hvis De kunde læse.“

„Men, min Herre, hvad staaer der da i Brevet?“

„De maa ikke tænke mere paa et Ægteskab, som nu er bleven umuligt.“

„Skriver Hr. Louis det?“

„Ja, idet han appellerer til Deres Hjertes Edelmødighed og fine Følelse.“

„Hr. Louis skriver, at jeg skal gjøre Afkald paa ham, og at han gjør Afkald paa mig?“

„Desværre, ja, stakkels Barn . . . Men De maa vise Sjælsstyrke og Resignation.“

Mariette blev dødbleg og taug et Dieblif, medens store Taarer rullede ned af hendes Kinder; derpaa bukkede hun sig pludselig, opsamlende atter de sønderrevne Stumper af Brevet, gav Skriveren dem tilbage og sagde til ham med bævende Stemme:

„Min Herre, jeg har Mod til at høre Alt; læg disse Stykker sammen igjen og lad mig høre!”

„Mit Barn, troe mig og forlang det ikke; jeg beder Dem derom.”

„Læs, min Herre, jeg beder Dem bønligt, læs!”

„Men . . .”

„Jeg skulde ikke erfare, hvad dette Blad indeholder, hvor smerteligt det end maa være at høre det? . . . Nei, min Herre, det vilde blive min Død!”

„Jeg har meddeelt Dem Meningen af disse Linier; forskaan Dem selv for et nyt Slag!”

„Min Herre, hav Medlidenhed med mig! Hvis jeg, som De siger, har vaft Deres Deeltagelse, saa læs! For Himlens Skyld, læs, for at jeg idetmindste kan erfare min Ulykke i dens hele Udstrækning! Desuden vil jeg maaskee finde en eneste Linie, et Ord, som kan trøste mig.”

„Nuvel, arme Barn, siden De saa bestemt forlanger det”, — sagde Oldingen, idet han atter lagde Stykkerne sammen, medens Mariette, tilintetgjort og med en forvildet Mine, fæstede et stift og fortvivlet Blik paa den offentlige Skriver— „saa hør da Indholdet af dette Brev.”

Og han læste:

„Min kjære Mariette!

Jeg tilskriver Dem nogle Ord i Hast; jeg har Døden i Hjertet. Vi maae opgive vore Planer; for mig gjælder det om at sikke min Fader Velstand og Ro paa hans gamle Dage. De veed, hvor høit jeg elsker min Fader. Jeg har givet mit Ord. Vi kunne ikke sees igjen mere.

Min sidste Bøn: jeg retter den til Deres Hjertes Edelmødighed og fine Følelse — søg ikke at gjense mig eller forandre min Beslutning. Jeg maatte da vælge mellem min Fader og Dem; hvis jeg saa Dem, vilde jeg maaskee ikke mere have Mod til at opfylde min Pligt som Søn. Min Faders Fremtidsstjebne hviler altsaa i Deres Hænder. Jeg stoler paa Deres Hjertes Edelmødighed. Farvel! Pennen falder mig ud af Haanden af Smerte.

Endnu engang Farvel, og Farvel for evig!

Louis.”

Saalænge Læsningen af dette Brev varede, kunde Mariette have afgivet en Maler Smertens sørgelige Model. Staaende ubevægelig ved Si-

den af Skriverens Bord, med nedhængende Arme og foldede Hænder, stum, med Læberne dirrende af en frampagtig Zittren, med Dinene sænkede og badede i Taarer, som rullede ned af hendes Kinder, lyttede det arme Væsen endnu, skjøndt Oldingen allerede havde endt sin Dplæsning.

Han brød først Tausgheden med de Ord:

„Jeg var fast overbevist derom, mit Barn . . . at dette Brev vilde volde Dem en skræffelig Smerte.“

Mariette svarede ikke.

„Kyst dog ikke saaledes, min gode Pige,“ — vedblev Fader Richard — „sæt Dem! . . . Her, drif en Smule frist Vand!“

Mariette hørte ham ikke; med sit stive og i Taarer badede Blis hvisttede hun halvhoit i en hjerteskjærende Tone:

„Nu, saa er da Alt forbi! Intet, Intet mere i Verden! . . . Jeg var for lykkelig! Ak, det gaaer mig som min Gudmoder: Lykken er ikke skabt for mig!“

Og hun tilføiede med qvalt Sulken og med et Udtryk, som det er umuligt at gjengive:

„Det være da saa!“

„Mit Barn,“ — tog Oldingen atter Ordet, uvilkaarlig rørt af denne mørke Fortvivlelse — „jeg beder Dem, sat Dem!“

Disse Ord vakte den unge Pige til Besindelse; hun tørrede sine Dine og sagde til Skriveren med en Stemme, som hun søgte at gjøre fast:

„Jeg takker Dem, min Herre.“

Derpaa samlede hun langsomt Stykkerne af det sonderrevne, paa Bordet liggende Brev.

„Hvad gjør De?“ — sagde Fader Richard urolig — „Hvad nytter det Dem vel at gjemme disse Stumper, som kun vil vække altsor smertelige Grindringer hos Dem?“

„Et Menneſtes Grav, hvem man har elſket oprigtigt, tilbagefalder ogsaa smertelige og dyrebare Grindringer,“ — svarede Mariette med et græbende Smil — „og dog forlader man ikke denne Grav.“

Og efter at have lagt Papiirstykkerne i Omſlaget igjen, gjemte Mariette dem ved ſin Barm, ſvøbte ſit lille Shawl om ſig og ſagde til Oldingen, idet hun gjorde Mine til at ſjerne ſig:

„Jeg takker Dem for Deres Tjenſtvillighed, min Herre. Skjøndt der

intet Svar var at skrive paa dette Brev," — tilføiede hun frygtfuldt og nølende — „saa maa jeg dog byde Dem Noget for den Uleilighed, jeg har voldt Dem . . ."

„Vi ville da anslaae det til ti Sous, som for et Brev," — svarede Oldingen, afbrydende Mariette, og uden i mindste Maade at betænke sig, modtog han Pengene, som han puttede samvittighedsfuldt til sig, trods de mange Sindsbevægelser, der havde opfyldt ham siden den unge Piges Tilbagekomst.

„Nuvel, mit Barn, vi sees nok igjen," — sagde han — „og jeg haaber, det vil skee under bedre Omstændigheder."

„Gud høre Dem, min Herre!" — sagde Mariette.

Hun fjernede sig langsomt, medens Fader Richard, for hurtigt at komme hjem, lukkede sin Contoirdør, idet han saaledes endte sit Dagværk langt tidligere end ellers.

Martret af de pinligste og sorteste Tanker vandrede Mariette mekanisk ligesom, uden at gjøre sig Rede for den Vej, hun slog ind paa. Saaledes naaede hun Strøget ved Pont-au-Change.

Bed Synet af Floden bævede den unge Pige, som naar man pludselig våagnede op af en Drøm, og hvædede:

„Det er min onde Engel, der har ført mig hertil."

Og efter at være gaaet raskt over Trottoiret, støttede hun sig til Balustraden og stirrede med et stift Blik ned i Flodens rivende Strøm.

Lidt efter lidt gav Mariette efter for det sælsomme Trylleri, Afgrundens Tiltrækningskraft frembringer. Altsom hendes Blik fulgte Strømmen, følte hun sig greben af en vis Svimmelhed. Endnu stedse lænet til Balustraden, med Hovedet imellem begge sine Hænder, hviæde hun sig stedse dybere ned over Floden.

„Der finder man Glemsel for enhver Kummer," — sagde det ulykkelige Barn til sig selv — „der er et sikkert Tilflugtssted mod al Glendighed, mod Frygt for Hunger, Sygdom eller en ulykkelig Alderdom . . . ulykkelig som min Gudmoders . . . Min Gudmoder! Men hvad skal der blive af hende uden mig?"

I dette Dieblif følte Mariette sig greben kraftigt ved Armen og hørte en Stemme sige til hende i en forfærdet Tone:

„Tag Dem dog iagt, min Lille, De falder ellers i Floden!"

Den unge Pige gyste, rettede sig iveiret, saae sig om med forstyrret Mine og fik Die paa en corpulent Kone med et godmodigt og redeligt Ansigt. Denne vedblev venligt:

„Veed De vel, min Lille, at det er høist uforsigtigt af Dem at bøie Dem saaledes over Floden? Jeg saae, at Deres Fødder vare nærved at slippe Jorden.“

„Det kom af, at jeg ikke tog mig iagt, Madame; jeg takker Dem.“

„Men man maa tage sig iagt, mit Barn. Min Gud, hvor De er bleg! Føler De Dem maaskee ife vel?“

„Jo, Madame . . . det er kun en Smule Svaghed,“ — svarede Mariette, som følte sig greben af en smertelig Svimmel — „det har Intet at betyde.“

„Støt Dem paa mig. De er uidentvivl kommen op af en Sygdom for nylig?“

„Ja, ja, Madame,“ — sagde Mariette og lagde sine Hænder paa Vandden — „hvor er jeg?“

„Mellem Pontneuf og Pont-au-Change, min Lille. De er maaskee fremmed i Paris?“

„Nei, Madame, men jeg havde nylig et Anfald af Svimmelhed. Nu gaaer det over, og jeg er kommen til Kræfter igjen.“

„Vil De ikke, jeg skal ledsage Dem, mit Barn?“ — spurgte den corpulente Kone hjerteligt — „De zitterer over hele Legemet. Kom, tag min Arm.“

„Jeg takker Dem, Madame; men jeg boer her strax ved.“

„Jeg vilde gjerne have tjent Dem, min Lille . . . Naa, saa Farvel da!“

Og den tjenstfærdige Kone fortsatte sin Wei.

Nu kommen ganske til sig selv, følte Mariette sin skræffelige Kummer kun saameget desto bitterere, hvortil nu ogsaa kom hendes Frygt for at blive modtaget paa en raa Maade af sin Gudmoder, da det arme Barn dog trængte saameget til Trøst, eller idetmindste til den Ensomhed, den sørgelige Rolighed, hvori Smerten ligesom bedøves.

Idet hun ønskede at afvende de haarde Vebreidelser, som Forlængelsen af hendes Fraværelse kunde paadrage hende, og mindedes det om Morgenens af sin Gudmoder udtalte Ønske at spise Hønseskjød, haabede Mariette at vinde Tilgivelse for sin Udgang derved, at hun tilfredsstillede den Syges Ønske;

og med Resten af de halvtredsfindstyve Sous, man havde laant hende paa Assistenthuset, gik hun ind til en Høfer, hvor hun købte en quart Høne, derpaa to smaa Franskbød hos en Bager, og skyndte sig hjem med disse Levnetsmidler.

En temmelig elegant Cabriolet holdt foran Indgangen til Huset, hvor Mariette boede; hun bemærkede i Førstningen ikke denne Omstændighed og gik op til Portnersten, for at hente Nøglen hos hende.

„Deres Nøgle, Mademoiselle Mariette?“ — sagde Madame Justin — „Den har jeg ikke: en Herre har nys faaet den.“

„Hvilken Herre?“

„En decoreret Herre. O ja, man kan nok sige, at han var decoreret; et to Tommer bredt Baand, der falder i Dinene! Jeg har aldrig seet Nogen saa udmaiet.“

„Men“ — indvendte Mariette høist forbauset — „jeg kender ingen decoreret Herre; han maa uidentvivl have taget fejl!“

„O nei, Mademoiselle, han spurgte mig, om her boede en Madame Lacombe, en Krøbling, som levede her sammen med sin Guldatter, en Sygepige; De indseer altsaa, at ingen Feiltagelse finder Sted.“

„De sagde ikke til denne Herre, at min Gudmoder er syg og ikke kunde tage imod Nogen?“

„Jo, min Kjære; men han svarede mig, at han dog vilde tale med hende, at han kom i et høist vigtigt og presserende Anliggende; derpaa gav jeg ham Nøglen og lod ham gaae op alene, da jeg ikke havde Lust til at lade mig behandle grovt af Deres Gudmoder.“

„Jeg vil dog see, hvem det er, Madame Justin,“ — sagde Mariette.

Og med stigende Forundring gik hun op og naaede snart Corridoren i femte Etage.

Hun bemærkede nu, at den Fremmede havde ladet Døren staae paa-flem, og følgende Ord trængte til hendes Øren:

„Da Deres Guldatter er gaaet ud, min gode Kone, saa træffer det sig heldigt; jeg vil da forklare mig tydeligt.“

Istedetfor at gaae ind, gav Mariette efter for en Følelse af uvilkaarlig Nysgjerrighed, og idet hun blev staaende i Gangen, lyttede hun med spændt Opmærksomhed til Samtalen mellem hendes Gudmoder og den Fremmede.

Fjerde Capitel.

Medens Mariette lyttede ved Døren til Kammeret, hvori hendes Gudmoder underholdt sig med en Fremmed, blev Følgende talt og forhandlet i dette Kammer.

Den Fremmede, en Mand paa henved femogfyrgetyve Aar, med et temmelig regelmæssigt, men blegt og af Udsvævelser indfaldent Ansigt, bar et langt Overstjæg. Et eller andet Skjønhedsmiddel havde gjort det ligesaa sort og glindsende, som det kunstigt frijerede Haar, der øiensynligen ogsaa havde Kunsten at takke for sin sorte Jbenholtsfarve. Denne Mand's Træk røbede en Blanding af Galtskhed, List og Uforskammethed. Han havde store Fødder, brede Hænder, og trods hans synlige Anmasselse saae man, at han hørte til de Hverdagsmennesker, der ere bestemte til ikke at efterligne, men parodiere den sande Elegance. Umhyggeligt klædt, men med en slet Smag, idet han havde befæstet et bredt rødt Baand paa Kraven af sin Overfrakke, affekterede han ogsaa en militair Holdning. Han beholdt sin Hat paa Hovedet. Han havde sat sig i nogen Afstand fra den Syges Seng, og medens han talte med hende, led han paa Knappen af en lille Stof, der var besat med ægte Stene.

Madame Lacombe, som allerede var vendt tilbage til sine spottende, galdebittre Baner, stirrede overrasket og mistroisk paa den Fremmede, og i Forventning om at han vilde forklare sig, begyndte hun at føle en vis Modbydelighed for ham, en Følge af denne Persons uforskammede Protectorisme.

„Da Deres Guldatter er gaaet ud, min gode Kone,“ — havde den Fremmede sagt til den Syge — „saa falder det sig meget heldigt, og jeg skal forklare mig tydeligt.“

I dette Dieblis var det, at Mariette, som havde naaet Døren og fandt den staaende paa flem, standsede for at lytte. Den unge Pige hørte altsaa følgende Samtale:

„Min Herre,“ — svarede den Syge i en uvenlig Tone — „De spurgte mig, om jeg var Madame Lacombe, Mariette Moreaus Gudmoder, og jeg svarede ja. Hvad vil De mig nu? Forklar Dem!“

„Først og fremmest, min gode Kone . . .“

„Jeg hedder Madame Lacombe.“

„Ah! Nuvel da, Madame Lacombe,“ — begyndte den Fremmede igjen med et Udtryk af spottende Verbødighed — „jeg maa først sige Dem, hvad jeg vil.“

„Lad høre!“

„Jeg er Commandant de la Mirandière!“ — Og han tilføiede, idet han pegede med Fingeren paa det røde Bånd — „Fordon Militair, som De seer, ti Feldtslag, fem Saar.“

„Det er mig ligemeget. Videre!“

„Jeg har de bedste Bekjendtskaber i Paris . . . Hertuger, Grever, Marquier.“

„Hvad kommer det mig ved?“

„Jeg har en Cabriolet og udgiver aarlig idetmindste tyve Tusind Francs.“

„Medens jeg og min Gubbatter med vore tyve Sous daglig, hvis hun forresten kan fortjene Dem, ere udsatte for at døe af Hunger!“ — sagde den Syge bittert — „Men saaledes staaer det til med Verdens Retfærdighed.“

„Nei, det er ikke retfærdigt, min brave Madame Lacombe!“ — udbrød Commandant de la Mirandière — „Nei, det er ikke retfærdigt, og jeg kommer her for at gjøre en Ende paa denne Uretfærdighed.“

„Er De kommen herop, for at gjøre Dem lystig over mig,“ — svarede den Syge med en mørk og fortørnet Mine — „saa lad mig i Ro!“

„Gjøre mig lystig over Dem, Madame Lacombe, jeg? De maa først dømme, naar De har hørt de Tilbud, jeg kommer for at byde. Vil De have et smukt Bærelse i et smukt Huus, en Pige til Opvartning, to fine Maaltider daglig, Kaffe om Morgenene og halvtredstydtyve Francs om Maanedens til Deres Tobak, hvis De snuser, eller til at tilfredsstille Deres smaa lunefulde Dnsfer med, hvis De ikke snuser, Madame Lacombe? He! hvad siger De dertil?“

„Jeg siger . . . jeg siger, at det er Flauser, eller ogsaa maa der stikke Noget under. Naar man tilbyder en fattig gammel Krøbling saameget, saa skeer det sikkert ikke for Guds Skyld.“

„Nei, Madame Lacombe, men af Kjærlighed til to smukke Dine.“

„Hvilke smukke Dine?“

„Deres Gubbatters, Madame Lacombe,“ — svarede Commandant de la Mirandière frækt — „Vi behøve ikke at gjøre saa mange Dmsvøb.“

Den Syge gjorde en Bevægelse, svarede i Begyndelsen ikke, men fastede et overrasket og forskende Blik paa den Fremmede og spurgte efter en Pause:

„Kjender De da Mariette?“

„Jeg har flere Gange bestilt Linned hos Madame Jourdan, thi jeg er en stor Ven af fint Linned,“ — svarede Manden, og fastede et selvtilfreds Blik paa sin Chemises broderede Folder — „Jeg saae ofte Deres Gubbatter i Magazinet, og fandt hende henrivende, elskværdig og . . .“

„Og De kommer for at kjøbe hende af mig!“

„Bravo, Madame Lacombe! Jeg seer, De er en Kone med Aand og sund Forstand; De behøver blot et halvt Ord, for at fatte en Sag. Mine Tilbud ere følgende: en smuk, nymeubleret Leilighed for Mariette, hos hvem De vil komme til at boe; fem Hundrede Francs maanedlig til hendes Udgifter, en Kammerjomfru og en Koffepige, der tillige vil faae Dem at opvarte, et anstændigt Udstyr for den Smaa og en Sum af halvhundrede Louisdorer til hendes Entree i Husholdningen, ikke at tale om Præsenterne, hvis hendes Opførsel er god. Det er Hovedsagen. Hvad Forlystelserne angaae, saa vil jeg blot anføre Kjøretoure i Cabriolet, Loger i Theatrene (jeg kjender mange Theaterdigtere) og herlige Besjendtskaber med saare anstændige Damer, som give Baller og Dineer og spille Bouillotte; med eet Ord, et kosteligt Liv, Madame Lacombe, et fyrsteligt Liv! . . . Naar, behager det Dem?“

„Hvorfor ikke!“ — sagde den Syge med et spottende Smil — „Fatigt Paf, som vi, duer ikke til Andet end at sælge sig selv, naar de ere unge, Andre, naar de ere gamle.“

„Velan, Madame Lacombe, for at hæve Deres ædle Betænkeligheder, ville vi anslaae tressindstyve Francs om Maaneden til Deres Tobak, og jeg vil forære Dem et herligt Shawl med Borter, for at De kan staae værdigt ved Siden af Mariette, hvem De maa følge overalt som hendes Skygge; thi jeg er skinsyg som en Tiger og lader mig ikke gjerne spille paa Næsen.“

„Det træffer sig jo heldigt; jeg sagde netop imorges til Mariette: „Du er en god Pige, og Du fortjener næppe tyve Sous om Dagen ved at sye Chemiser til trehundrede Francs Stykket til et holdt Fruentimmer.“

„Chemiser til trehundrede Francs Stykket, bestilte hos Madame Jourdan? Vi lidt, Madame Lacombe . . . nu har jeg det . . . ja, det er til Aman-

dine, som bliver holdt af min fortrolige Ven, Marquien af Saint-Herem. Jeg skaffede Madame Jourdan hans Søgning . . . en sand Lykke for hende, skjøndt den forbistrede Marquis sjelden betaler, men saa bringer han ogsaa alle de Leverandeurer, han tager og alle de Fruentimmer, han har, i Mode. Den lille Amandine var den meest Obscure af alle Parfumerihandlersker i Passage Colbert, og inden sex Maaneder havde Saint-Herem gjort hende til den meest seterede Dame i Paris. Det kan ogsaa hændes Mariette en Dag, Madame Lacombe . . . at hun bærer Chemiser til trehundrede Francs, istedetfor at sye dem. Gaaer det Dem ikke til at svæde af Stoltthed?"

"Naar blot ikke det samme hændes Mariette, som hændte en anden stakkels Pige, jeg kjendte; hun havde ogsaa ladet sig forføre af Armod."

"Naa, hvad hændte da denne Pige, Madame Lacombe?"

"Hun blev bestjaalet."

"Bestjaalet?"

"Man havde ogsaa lovet hende Guld og grønne Skove; hendes Elsker havde leiet en meubleret Leilighed til hende, og efter tre Maaneders Forløb lod han hende sidde uden saameget som en Sous. Da tog hun Livet af sig af Fortvivlelse."

"Hvad mener De, Madame Lacombe?" — sagde den Fremmede stolt — "hvem tager De mig an for?" Seer jeg maaskee ud som en Bedrager, som en Robert Macaire?"

"Jeg veed det ikke, jeg forstaaer mig ikke derpaa."

"Jeg, en gammel Militair! Tyve Feldttog, ti Saar! Jeg, som dutter alle „Løver" i Paris! Jeg, som har en Cabriolet og spenderer idetmindste tyve tusind Francs aarlig! . . . Lad høre! Tal aabenhjertigt . . . hvad Djævelen! Duffer De Garantier, Forudbetaling? For mig gjerne: om otte Dage vil Huset være meubleret, imorgen undertegner De Contracten og erholder et Aars Forudbetaling . . . og saa er her, hvis vi blive enige, som Haandpenge de femogtyve til tredive Louisdorer, jeg har hos mig," — sagde den Fremmede.

Og han tog virkelig otteogtyve Guldstykker op af Bestelommen og lagde dem paa det tætved den Syges Seng staaende Arbeidsbord.

Derpaa tilføiede han:

"Jeg er ikke som De, Madame Lacombe, jeg frygter ikke for at blive bestjaalet."

Ved Klangen af Guldets hældede den Syge sig hastigt frem af sin elendige Seng og kastede et begjærligt Blik paa de glimrende Mønter; denne Kone havde aldrig i sit Liv haft et Guldstykke i sin Besiddelse: de foran hende til Skue opstillede Louisdorer frembragte en vis Svimmel hos hende; hun kunde ikke engang modstaae Fristelsen til at tage det glimrende Metal mellem Fingrene og lade det funkse mod Lyset.

„Godt!“ — tænkte Forsøreren med et haanligt Smil — „Jeg har maattet vise Dig Maddingen, for at faae Dig til at bide paa Krogen, gamle Megæra!“

„Endelig,“ — sagde den Syge i en begjærlig og beklemmt Tone — „endelig har jeg dog engang rørt ved Guld!“

„Det vil ikke sige meget at røre ved det, Madame Lacombe — det er behageligere at give det ud.“

„Deraf kan man allerede,“ — vedblev hun og stablede Louisdorerne op paa hverandre med barnlig Nyfgenhed — „deraf kan man allerede leve anstændigt i fem eller sex Maaneder.“

„Hvor vil De hen, Madame Lacombe! Denne Sum erholder De og Mariette, hvis De selv vil, hver Maaned; ja, denne Sum i Guld, hører De? i godt og klingende Guld ligesom det der.“

Efter en lang Pause opløstede den Syge sine nedfaldne Dine mod den Fremmede og sagde til ham med bevæget Stemme:

„Min Herre, De finder Behag i Mariette; De har Ret, der gives intet bedre Væsen paa Jorden. Nuvel, vær da ædelmodig mod hende; denne Sum her betyder ikke meget for en rig Mand som Dem; gjør os en Foræring med det.“

„He?“ — udbrød den Fremmede.

„Min Herre,“ — vedblev den Syge i en virkelig rørende Tone, idet hun foldede Hænderne — „min gode Herre, vær vor Belgjører; denne Sum er Intet for Dem, og den vilde hjælpe os ud af al vor Forlegenhed; vi vilde kunne betale, hvad vi ere dem skyldige; Mariette vilde ikke længer behøve at ødelægge sin Sundhed ved det strænge Arbejde, hun vilde faae Tid til at søge noget, der betalte sig bedre, og vi vilde have Deres Godhed at takke for en Fred, et Paradiis, som vilde vare i fem eller sex samfulde Maaneder. Vi kunne leve af saa lidt! Ja, min værdige Herre, gjør det;

vi ville velsigne Dem, og jeg vilde da kunne sige, at jeg dog een gang i mit Liv har været lykkelig."

Udtrykket i den Syges Ansigt var saa oprigtig, hendes Bøn saa trohjertig, at den Fremmede var langt mere fornærmet end overrasket over denne Begjæring, idet han hverken kunde troe eller begribe, at et menneskeligt Væsen kunde være saa dum for Alvor at komme med en saadan Bøn til en Mand af hans Bestaffenhed, og han sagde ved sig selv:

"Det er virkelig smigrende! Den gamle Kat holder mig for en Durik, som er værd at plukke!"

Han op slog en raa Latter og udbrød:

"Saa De anseer mig for en Menneskeven, Madame Lacombe, for en Inspecteur ved Velgjørenhedsanstalterne, for En, der har faaet Montyon-præmien? Ha, ha! Nu giver man nok sexhundrede Francs bort, at tilbagebetale til Udpungeren, paa hans Ordre, i Velsignelser og Erkjendtlighedsbeviser! Nei Tak, Madame Lacombe!"

Den Syge havde overladt sig til en af de taabelige og pludselige Forhaabninger, som undertiden kunne henrive de meest Misstroiske, dem, der ere blevene meest forhærdede af en ubarmhjertig Skjebne; men skamfuld og for-tørnet over sin grove Wildfarelse, begyndte Madame Lacombe atter med en spottende Latter:

"Om Forladelse! Undskyld, min Herre, at jeg fornærmede Dem?"

"Ingen Marsag! Jeg har, som De seer, Madame Lacombe, opfattet Sagen fra den rette Side; — men lad os nu faae Ende paa det! Skal jeg atter putte disse skønne Louisdorer til mig, disse Skillinger, som De saa gjerne fingrer med? Ja alle Nei!"

Og han strakte Haanden ud efter Guldstykkerne.

Med en næsten mekanisk Bevægelse stødte den Syge heftigt den Fremmedes Haand tilbage; hendes Dine funkede i Dybet af deres Hulninger, og hun sagde med dump Stemme, uden at vende sit Blik fra Louisdorerne:

"Vi et Dieblif! der er jo Ingen, der vil sluge Deres Penge!"

"Jeg beder Dem tvertimod netop om at sluge dem, Madame Lacombe, paa den Betingelse at De . . ."

"Jeg kjender Mariette," — sagde den Syge afbrydende, endnu stedse med det begjærlige Blik fæstet paa Guldstykkerne — "hun gaaer aldrig ind paa det."

„Bah!“

„Jeg siger Dem, hun er retsaffen; hun vilde maaskee, som saamange Andre, kunne bønføre en Mand, der behagede hende; men Dem aldrig; og hun har sine egne Anstuelser . . . Ja, ja, lee De kun!“

„Nuvel, jeg troer paa Mariettes Dyd; thi jeg veed, hvad Madame Jourdan, hos hvem hun har arbeidet i flere Aar, har fortalt mig om Deres Guedatter.“

„Der seer De selv.“

„Men jeg veed ogsaa, Madame Lacombe, at De, som har Indflydelse paa hende, Dem, hvem hun er bange for som Gld (Madame Jourdan har betroet mig det), vilde kunne bevæge, i Nødsfald tvinge hende til at give sit Samtykke . . . til hvad? Til sin Lykke; thi I boe jo her som Betlere, I ere jo færdige at døe af Hunger. Men veed De, hvad der vil skee, hvis hun vægrer sig? Den Lille vil med sin skønne Uegennyttighed tidligere eller sildigere lade sig forlokke af et eller andet slet Subject, en Arbeider ligesom hun.“

„Det er muligt, men hun vil da ikke have solgt sin Sjæl.“

„Ja, ja, ja! Det et et Mundsveir! En Dag vil hendes Elsker maaskee lade hende sidde, og for ikke at døe af Sult, vil den Lille tilsidst bære sig ad som saamange Andre, det staaer jeg Dem inde for.“

„O, det er muligt!“ — sagde den Syge med en harmfuld Stønnen — „Hungeren er en slet Raadgiver, naar man lider for sig og sit Barn. Og hvormange af disse stakkels Piger vilde man ikke kunne redde med det Guld der! Og skulle Mariette ende ligesom de, vilde det da ikke være bedre strax?“

Og i nogle Diebliske malede de forskjelligste Sindsbewægelser sig i den ulykkelige Kones aftærede og sammenstrumpede Træk. Med Blikket ufravendt stirrende paa Louisdorerne, syntes hun at være et Bytte for en heftig indre Kamp; derpaa syntes hun at opbyde en fortvivlet Anstrængelse, lufkede pludselig Dinene, som om hun vilde unddrage sig Guldets Tryllekraft, kastede sig tilbage paa sit elendige Leie og sagde til den Fremmede:

„Gaa, og lad mig være i Ro!“

„Hvad, Madame Lacombe, De afslaaer det?“

„Ja.“

„Bestemt?“

„Ja.“

„Nuvel, jeg tager da disse Penge tilbage,“ — sagde den Fremmede, idet han langsomt skræbte Louisdorerne sammen og lod dem klinge — „jeg putter atter disse glimrende Guldskillinger i min Lomme.“

„Gid Fanden havde baade Dem og Deres Penge!“ — raakte den Syge forbitret — „Behold dem og pak Dem øieblikkelig herfra! Jeg har ikke taget Mariette til mig for at forføre hende eller raade hende til at lade sig forføre. Jeg vilde hellere strax antænde Kuldene i vort Bæk og dræbe mig selv og hende end leve af det Brød der!“

Neppe havde Madame Lacombe udtalt disse Ord, førend Mariette styrtede ind i Værelset, bleg og oprørt, og kastede sig under en Taarestrøm om den Syges Hals, idet hun raabte:

„O, Gudmoder, jeg vidste nok, at Du elskede mig som din Datter.“

Og idet hun vendte sig til Commandant de la Mirandière, hvem hun gjenkjendte som den, der ofte hos Madame Jourdan havde beleiret hende med sit Blik, sagde hun til ham med den dybeste Foragt:

„Jeg beder Dem, forføi Dem bort, min Herre!“

„Men, min kjære lille Due . . .“

„Jeg stod bagved denne Dør, min Herre, jeg horte Alt!“

„Nu, desto bedre, De kender da mine Tilbud, og jeg tager dem ikke tilbage, min Smukke.“

„Endnu engang, forlad os, min Herre!“

„Godt, godt, lille Lucretia, jeg gaaer, men jeg giver Dem otte Dages Betænkningstid,“ — sagde den Fremmede, idet han forlod Værelset.

Men han blev staaende paa Dørtærstelen og tilføiede:

„De glemmer dog ikke mit Navn, lille Pige? . . . Commandant de la Mirandière; Madame Jourdan veed min Adresse.“

Og han forsvandt.

„O, Gudmoder,“ — udbød den unge Pige, som vendte tilbage til den Syge og omfavnede hende paany — „hvor Du forsvarede mig! hvor dit Hjerte maa have banket for mig!“

„Ja,“ — svarede den Syge vrangent og rev sig med Hestighed løs fra sin Guldatters Favnetaag — „ja, og med disse skjenne Tyder omfemmer man af Gult, istedetfor at have Alt i Overflødighed.“

„Men, Gudmoder . . .“

„Javist, det er godt, det er afgjort,“ — afbrød den Syge Mariette med en bitter og utaalmelig Mine — „vi ere enige derom; Du har gjort Din Pligt og jeg min; jeg er en retskaffen Kone, Du en retskaffen Pige. Deraf vil følge en stor Lykke baade for Dig og mig, forlad Dig derpaa!“

„Min Gud, hør mig dog, Gudmoder . . .“

„Og dersom man en Morgen finder os døde her med et Kulbækken imellem os, saa have vi handlet, som det anstaar retskafne og fornuftige Folk . . . ha, ha, ha!“

Og med denne spottende latter afbrød den ulykkelige Kone, hvem Ulykker havde mishandlet i den Grad, at Alt blev Bitterhed i hende, selv Bevidstheden om hendes Retsheden, Samtalen med sin Guldatter og vendte sig heftigt om imod Væggen.

Tusmørket var i Begreb med at indbryde.

Mariette gik ud i Gangen, hvor hun havde stillet den Kurv, som indeholdt hendes Gudmoders Aftensmad. Hun lagde dens Indhold paa Bordet ved Siden af Sengen og satte sig derpaa taus ved et smalt Vindue, gennem hvilket et svagt Dagslys faldt ind i Værelset. Den unge Sypige fremtog nu de sønderrevne Stykker af Louis' Brev, begyndte at betragte dem og hensank i en Afgrund af Fortvivlelse.

*

*

Da Commandant de la Mirandière forlod Mariettes Kammer, tænkte han ved sig selv:

„Bah! Det er blot det første Skud; den Smaa vil overveie Sagen, og den gamle Kat vil komme paa andre Tanker. Hendes Ugleøine funklede ved Synet af mit Guld, som om hun havde seet paa Solen ved Middagstid. Og deres affyelige Glendighed vil ogsaa tale min Sag; jeg opgiver ingenlunde Haabet. En god Levemaade i to Maaneder, for at sætte Kjøb, og den Lille vil blive en af de smukkeste Piger i Paris; det vil gøre mig megen Gode med ringe Bekostning. Men efter Fornoielserne maae vi tænke paa det Alvorlige, paa de vigtige Affairer. Og det gjælder nu om en brillant,“ — tilføiede han, idet han steg op i sin Cabriolet, der bragte ham til Gaden Grenelle-Saint-Honoré.

Udenfor Nr. 17, et Huus af et bestemt Udsende, steg han af og vendte sig til Portneren med de Ord:

„Boer Herr Richard ikke her?“

„Jo, baade Faderen og Sønnen boe her, min Herre.“

„Jeg ønsker at tale med Sønnen. Er Herr Louis Richard hjemme?“

„Jo, min Herre; han er netop kommen tilbage fra en Rejse og er deroppe tilligemed Faderen.“

„Ah, tilligemed Faderen? Jeg kan altsaa ikke tale med ham i Cenrum?“

„Det antager jeg ikke, min Herre, da de kun har eet Værelse.“

Commandant de la Mirandière tog et Visitkort ud af sin Tegnebog og tilføiede med Blyant følgende Ord under sin Adresse:

„Vil imorgen Formiddag mellem ni og ti vente Herr Louis Richard hos sig i Anledning af en vigtig Meddelelse, som ingen Opsættelse taaler.“

„Min gode Mand,“ — sagde Herr de la Mirandière nu til Portneren — „her er fyrretyve Sous i Drifkepenge.“

„Jeg takker, min Herre, men hvorfor?“

„For dette Kort, som De maa levere Herr Louis Richard.“

„Det er en let Sag, min Herre.“

„Men De maa først give ham det imorgen tidlig, naar han gaaer ud, og det maa for Altid ikke skee i Faderens Paasyn. Forstaaer De mig?“

„Guldfommen, min Herre; det vil være saameget lettere, som Herr Louis gaaer ud hver Morgen Klokken syv, for at begive sig til sin Skriverstue, og Fader Richard først Klokken ni gaaer til sit Contoir som offentlig Skriver.“

„Fortræffeligt; jeg kan altsaa forlade mig paa Deres Løfte?“

„Ja, min Herre; De kan ansee Commissionen for saa godt som udført.“

Commandant de la Mirandière steg atter op i sin Cabriolet og bortfjernede sig.

Kort efter at han var kjørt, kom et Postbud med et Brev til Herr Louis Richard, det samme, som om Morgenens i Mariettes Nærværelse var bleven affattet af den offentlige Skriver, der, som man seer, havde adresseret det til Paris, Gaden Grenelle, isædetsfor til Dreux, som den unge Pige havde anmodet ham om.

Vi ville nu føre Læseren ind i det Værelse, der blev beboet af Fader Richard og hans Søn, der nys var kommen hjem fra Dreux.

Femte Capitel.

I femte Etage af det gamle Huus beboede Fader Richard og hans Søn et Værelse, der havde kunnet afgive en fuldkommen Pendant til Mariettes og hendes Gudmoders. Den samme Armod, den samme Mangel; en udsel Seng til Faderen, en Feldtseng til Sønnen, et ormstueffent Bord, nogle Stole og et gammelt Skab, der var bestemt til Opbevaringssted for Garderoben, det var hele Meublementet.

Da Fader Richard forlod sit Contoir, havde han indkjøbt sin Aftensmad, som man nu saae paa Bordet: et indbydende Stykke Skinke i et Halyark hvidt Papiir, der tjente til Tallerken, og et nybagt Brød paa fire Pund. En Glaske frisk Vand stod ligeoverfor et magert Tællelys, som neppe var tilstrækkeligt til at fordrive det Mørke, der herskede i Værelset.

Louis Richard, som var femogtyve Aar gammel, havde et aabent, blidt og forstandigt Ansigt; hans naturlige, behagelige Anstand viste sig endog under hans forslidte, falmede Klæder, hvis Sømme havde antaget en graalig Hvidhed.

Den offentlige Skrivers Mine forraadte stor Glæde, men nu og da ogsaa den Betyrning, som de forskjellige Begivenheder i Dagens Løb havde voldt ham med Hensyn til visse, længe nærede Planer.

Efterat have lagt sin bestedne Badsæt fra sig, omarmede den unge Mand sin Fader, hvem han elskede høit. Den Lykke, atter at befinde sig hos ham, og Vissheden om at see Mariette næste Morgen, havde oplivet Louis' Ansigt og forøget hans naturlige glade og opromte Lune.

„Du har altsaa gjort en lykkelig Reise, min Dreng?“ — sagde Oldingen, idet han satte sig ved Bordet for at give sig ifærd med Skinken.

„En fortræffelig, Fader.“

„Aha! Siig mig, hvad . . . Men vil Du ikke have en Bid med? Vi kunne passiare, medens vi spise.“

„Om jeg vil have en Bid med, Fader? Det skulde jeg mene; jeg har ikke, som de andre Reisende, spist ved Table d'Hôte . . . og det af gode Grunde,“ — tilføiede Louis muntert og slog paa sin tomme Lomme.

„Det har Du saamæn ikke tabt ved,“ — sagde Oldingen, idet han deelte Skinken i to ulige Stykker og skød det største hen til sin Søn — „det er dyrt at spise i Værtshusene, og saa duer Maden ikke stort.“

Med disse Ord rakte han Louis et stort Stykke Brød, hvorpaa Fader og Søn begyndte, som man siger, at file løs med den meest velsignede Appetit, hvorhos de fra Tid til anden temte et vældigt Glas klart Vand.

Under Maaltidet udspandt følgende Samtale sig:

„Nuvel, min Dreng,“ — begyndte Oldingen — „fortæl mig nu om Din Reise.“

„Reisen selv, Fader, var simpel nok, Notaren, min Principal, havde givet mig et Udkast med til flere Alter, som jeg skulde forevise Hr. Ramon. Han læste og undersøgte dem, og jeg maa sige, at han tog sig god Tid dertil . . . fem samfulde Dage! hvorpaa han leverede mig Alterne tilbage, behørig kommenterede og forsynede med Noter; og nu er jeg, Gud være lovet, atter her.“

„Gud være lovet, hvorfor det? Redede Du Dig maaskee i Dreux?“

„Jeg var færdig at forgaae af Redsomhed, kjære Fader.“

„Hvad for en Person er denne Hr. Ramon da, hos hvem Folk fede sig saameget?“

„Han hører til det værste Slags Mennesker, der gives paa Jorden . . . han er en Gnier!“

„Hm! Hm!“ — hostede Oldingen, som om han havde faaet Maden i Brangstruben — „Han er gjerrig? Saa maa han ogsaa være riig?“

„Det veed jeg ikke; men man kan være en Gniexind med en lille Formue som med en stor, og naar man skulde beregne Hr. Ramons Formue efter hans Kniberi, saa maa han være en Erkmillionair . . . Den gamle Harpagon! Puh!“ — og Louis bed i sit Brød som et glubende Dyr.

„Mellem os sagt, min kjære Dreng, hvis Du var bleven opdraget i Luxus og Overflødighed, saa vilde jeg kunne begribe Dine Bestyldninger, hvad denne gamle Harpagon angaaer, som Du kalder ham; men vi have altid levet i en saadan Armod, at Du, hvor gjerrig denne Hr. Ramon end kan være, ingen synderlig Forskjel har kunnet finde mellem hans Liv og vort.“

„Hvor kan Du sige det, Fader!“

„Hvad?“

„Herr Ramon har to Piger, og vi har ingen; han beboer et heelt Huus, og vi to ligger begge i eet Kvistkammer; han har tre eller fire Netter

til sin Middagsmad, og vi leve paa Feldtsfod. Og alligevel leve vi tusinde Gange bedre end den Pengepuger!"

"Jeg forstaaer Dig ikke, min Søn," — sagde Fader Richard, der syntes at blive mere og mere utilfreds over den Dom, hans Søn fældte over sin Vært i Dreux. — "Man kan dog aldeles ingen Sammenligning anstille mellem denne Herres Velstand og vor Armod."

"Kjære Fader, vi bære dog vor Armod med Freidighed, vi bære vore Savn med et muntret Sind, og naar jeg i mine ærgjerrige Timer drømmer om et noget bedre Liv, saa skeer det, som Du veed, ikke for min egen Skyld; thi jeg foler mig ganske tilfreds med min Skjæbne."

"Kjære Søn, jeg kjender dit gode Hjerte, jeg veed, at Du elsker mig, og min eneste Trøst i vor Armod er den, at jeg veed, Du idetmindste ikke beklager Dig over din Stilling."

"Beklage mig over den! Deler Du den ikke med mig? Desuden, hvad lide vi igrunden Mangel paa? Paa Luxus?"

"Paa Velstand."

"Det mærker jeg! min Tro, Intet til, Fader; vi spise vel ikke Høns med Trøfler, men vi spise med en fortræffelig Appetit; det bedste Beviis derpaa er dette tomme Papis og den hurtige Forsvinden af et Brød paa fire Pund. Vore Klæder ere luslidte, men de ere varme; vort Værelse er i feinte Etage, men det beskytter os; vi tjene begge To tilsammen, det ene Aar med det andet, en sexten til atten Hundrede Francs. Det er ikke Meget; men skylde vi et Menneske Noget? Nuvel, kjære Fader, gid den gode Gud aldrig maa tilskikke os værre Dage, og jeg vil aldrig beklage mig."

"Jeg kan ikke sige Dig, min Søn, hvilken Glæde Du gjør mig ved at tale saaledes og finde Dig saa freidigt i Din Skjæbne. Men er det sandt? Finder Du Dig . . . har Du altid fundet Dig lykkelig ved denne Levemaade?"

"Meget lykkelig."

"Er det virkelig sandt?"

"Hvorfor skulde jeg lyve? Siig mig, kjære Fader, har jeg nogensinde viist en bekymret, sorgfuld Mine, som man dog seer hos Enhver, der er utilfreds med sine Kaar?"

"Det kommer deraf, at Du ogsaa besidder en saa sjelden, fortræffelig Character."

"Mand ved Navn Saint-Herem?" — spurgte jeg min Vært. "Ha, ha, nu skal Du blot høre, Fader!" — sagde Louis og brast i Latter.

"Maa? Hvad da?"

"Bed Synet af Herr Ramons Mine, da han hørte mig udtale Navnet Saint-Herem, — skulde man have troet, jeg havde fremmanet Djævelen, og den røde Næse forsede sig strax med en skamsuld og urolig Bevægelse. (Jeg har glemt at bemærke, at den røde Næse er meget skinnelig.) Nu raabte hendes værdige Fader, at han virkelig havde den Ulykke at være Dufel til et djævelsk Alfsum ved Navn Saint-Herem.

"Efter hvad jeg hører, maa denne Herr Saint-Herem være en Mand med et meget slet Rygte."

"Han? Florestan? Det er den vakreste, den elstværdigste Mand af Verden."

"Men hans Dufel sagde jo dog, at . . ."

"Hør mig blot, kjære Fader, og døm saa: I Skolen var jeg en intim Ven af Saint-Herem; jeg havde ikke seet ham længe, da jeg for sex Maa-neder siden kom over Boulevarden og saac Flere blive staaende og see opad Chausseen; jeg gjorde som de Andre, og hvad saae jeg? En Phaeton med to herlige Heste for og to smaa Laquaier bagpaa. Denne Equipage var saa elegant og saa nydelig, at Alle, som sagt, vendte sig om for at beundre den. Men veed Du, hvem der sad i denne kostelige Vogn? Min gamle Skolekammerat, Hr. Saint-Herem, langt elegantere og smukkere, end nogen-sinde før; thi det er umuligt at tænke sig et mere indtagende Ansigt, eller en mere distingveret Holdning."

"Denne Herr de Saint-Herem seer mig ud til at være en stor Dde-land."

"Hør mig ud, Fader. Pludselig gjorde Equipagen Holdt, og medens de smaa Tjenere, som vare stegne af, stode foran Hestene, for at holde dem, sprang Saint-Herem ud af Vognen, ilede hen til mig, og omarmede mig i sin Glæde over at see mig igjen efter en saa lang Skilsmisse. Jeg var klædt som en fattig Djævel af en Skriver hos en Notarius, som jeg da ogsaa er; jeg bar min gamle kastaniebrune Frakke, mine sorte Beenflæder og mine An-felsko, ganske som Du seer mig her. Men Du maa tilstaae, kjære Fader, at mange elegante Herrer, mange Løver, som man siger, ikke for Alt i Ver-den vilde have omfavnet et saa daarligt klædt Menneske som mig paa offent-

lig Gade. Florestan lagde ikke engang Mærke dertil, saameget glædede han sig ved at see mig. Jeg var lykkelig og næsten skamfuld over dette Beviis paa hans Venstab; thi netop Contrasten mellem os Begge vakte Opsigt. Saint-Herem bemærkede det og sagde til mig: „De Mennesker der ere taabelige med deres forundrede Physiionomier. Hvor skal Du hen?“ — „Til mit Contoir.“ — „Nu vel, saa kom, jeg fører Dig derhen; desto længer kunne vi sladdre sammen.“ — „Jeg?“ — svarede jeg ham — „Med min Paraply, min kastaniebrune Frakke og mine Anfelsko — jeg skulde føre i Din skønne Equipage?“ — Florestan trak paa Skuldrene, tog mig under Armen, skød mig op i sin Vogn og førte med mig til mit Contoir; undervejs tvang han mig til at love at besøge ham, og han lod mig stige af udenfor min Principals Dør. Naar, kjære Fader, kan man ikke bedømme et Menneske efter et saadant Træk?“

„Puh!“ — udbød Oldingen med en ingenlunde begejstret Mine — „Det er den første skønne Impuls, det er det Hele; men jeg er meget mistroisk med alle disse Folk, som føre stor Stads. Desuden er Du ikke i den Stilling, at Du kan søge Dingang med en saa fornem Herre.“

„Det er sandt. Men jeg maatte dog vel holde mit Løfte, at spise Frokost en Søndag hos Florestan. Den vakre Florestan! Hvad hans Luxus og de fortræffelige Retter angik, modtog han mig som en fornem Herre; men hvad den gode Modtagelse angik, var han endnu altid min gamle Ven og Skolekammerat. Nogen Tid efter tiltraadte han en Rejse, og jeg har ikke seet ham siden.“

„Det er mærkeligt, Louis, at Du aldrig har talt til mig om denne Frokost.“

„Det er sandt; men ved Du, hvorfor jeg ikke gjorde det? Jeg tænkte ved mig selv: Min stakkels gode Fader, som elsker mig saa høit, vil i sin ængstelige Betyrning maaskee bilde sig ind, at Synet af Florestans Luxus var istand til at sætte mig Fluier i Hovedet og vække Misforfornøielse hos mig over vor bestedne Stilling; allerede Formodningen derom vilde være en Kummer for min gode Fader: jeg vil altsaa fortie, at jeg eengang i mit Liv har nydt en sardanapalsk, lucullisk Frokost.“

„Min kjære brave Søn!“ — sagde Oldingen bevæget — „Jeg indseer og føler det Smukke i Din Opførsel, og den rører mig dybt! det er mig et nyt Beviis gaa Dit gode og ædle Hjerte. Men hør nu mig . . .

thi det er netop til Dit Hjerte, til Din Omhed imod mig, jeg vil vende mig."

"Jeg er lutter Dre, Fader."

"Det er noget saare Alvorligt, saare Vigtigt, ikke blot for Dig, men ogsaa for mig."

Oldingens Mine blev næsten høitidelig, da han udtalte de sidste Ord. Den unge Mand saae overrasket paa ham.

I dette Dieblif bankede Portneren paa Døren og traadte ind.

"Hr. Louis," — sagde han — "her er et Brev til Dem."

"Godt," — svarede den unge Mand og modtog Brevet med en adspredt Mine; thi han grundede paa, hvad vel Gjenstanden kunde være for den alvorlige Samtale, hvori hans Fader vilde indlade sig med ham.

Portneren, som ikke fandt Leiligheden gunstig til at overrække den unge det af Commandant de la Mirandière efterladte Bisitkort, tilføiede, idet han fjernede sig:

"Hvis De gaaer ud i aften, Hr. Louis, saa glem ikke at træde ind i min Voge; jeg har Noget at sige Dem."

"Godt," — gjentog den unge Mand, uden at lægge Vægt paa Portnerens sidste Ord. Denne forlod nu Bærelset.

Fader Richard havde ved det første Blik gjenkjendt det Brev, som han samme Morgen i sit Contoir havde adresseret til sin Søn i Paris, Grenelle gaden, istedetfor til Deux, poste restante, som den stakkels Mariette havde bedet ham om.

Oldingen, som jo kjendte Indholdet af dette af ham selv skrevne Brev, stod et Dieblif i Begreb med at opfordre ham til at læse det paa Stedet; men efter nærmere Overlæg gjorde han det Modsatte og sagde:

"Min kjære Søn, Du faaer altid Tid nok til at læse dette Brev. Hør nu først, hvad jeg har at sige, thi det er, som sagt, Noget af største Vigtighed baade for mig og Dig."

"Jeg staaer til Din Befaling, kjære Fader," — svarede Louis og lod Brevet blive liggende paa Bordet.

Sjette Capitel.

Fader Richard taug et Dieblif; derpaa sagde han, idet han vendte sig til sin Søn:

„Jeg yttrede, Louis, at det var Dit gode Hjerte, Din Kjærlighed, jeg vilde appellere til.“

„I saa Fald, Fader, behøver Du kun at tale.“

„Du sagde før, at naar Du undertiden drømte om en bedre Tilværelse end vor, saa nærede Du ikke dette Ønske for Din egen Skyld, men for min, fordi Du selv var tilfreds med Din bestedne Stilling.“

„Det er sandt.“

„Nuvel, min Søn, det beroer paa Dig selv at see dette Ønske opfyldt.“

„Hvad siger Du?“

„Hør mig. Ulykkestilsælde, som fulgte paa Din Moders Død, da Du endnu var et Barn, berøvede mig den Smule, vi eiede; jeg beholdt neppe Saameget tilbage, at jeg kunde sørge for Din Opdragelse. Da denne Sum var givet ud, maatte jeg bekvemme mig til at vælge en offentlig Skrivers Haandtering.“

„Ja, min gode Fader,“ — svarede Louis rørt — „og da jeg saae, med hvilket Mod, med hvilken Resignation, Du bar Fattigdommen, steg min Kjærlighed og Ærbødighed for Dig endnu mere.“

„Denne Fattigdom, mit kjære Barn, kan blive endnu dybere; Alderdommen nærmer sig, mit Syn tager af, og jeg forudseer med Sorg, at der vil komme en Dag, da det bliver mig umuligt at fortjene det Lidet, der er nødvendigt til vort Livsunderhold.“

„Min Fader, stol paa . . .“

„Paa Dig? Det kan jeg, det veed jeg; men Din Fremtid er ogsaa usikker; din Marschalsstav er at blive anden eller første Skriver; thi der hører Penge til at købe en Marschalsstav, og jeg er fattig.“

„Frygt Intet, jeg vil fortjene Nok til os Begge.“

„Men Sygdom da? Og Skjeben? Hvilke uventede Begivenheder kunne ikke tvinge Dig til Dræsløshed i flere Maaneder! Hvad skulle vi da Begge leve af?“

„Kjære Fader, naar vi fattige Folk altid tænkte paa hvad der kan true os, saa vilde vi tabe Modet. Lad os derfor lukke Dinene for Fremtiden,

lad os blot tænke paa det Nuværende; det har Gud være lovet! intet Skræmmende ved sig."

"Ja, det er unægtelig langt fornuftigere at vende Dinene bort fra Fremtiden, hvis den er foruroligende; men maa man ikke, naar den kan blive lykkelig og sikkert, aabne Dinene, istedetfor at lufte dem?"

"Det kan ikke nægtes."

"Nuvel, jeg gjentager endnu engang, at det kun beroer paa Dig at gjøre vor Fremtid lykkelig og sikkert."

"Saa er det allerede skeet. Siig mig blot, hvorledes?"

"Du vil blive meget forundret. Denne stakkels Hr. Ramon, hos hvem Du har tilbragt nogle Dage og hvem Du bedømmer saa falsk, denne Herr Ramon er en gammel Ven af mig."

"Han? Din Ven?"

"Din Reise til Dreux var aftalt mellem ham og mig."

"Men disse Acter, som min Principal . . ."

"Din Principal havde den Godhed at understøtte vor lille List, idet han gav Dig en formeentlig Commisſion til Ramon."

"Men hvorfor denne List?"

"Ramon vilde see Dig, udforske Dig, lære Dig at kjende, uden at Du ahnede det, og jeg maa si Dig, at Du har opfyldt alle hans Forventninger. Endnu imorges fik jeg et Brev fra ham, hvori han omtaler Dig med den største Roelse."

"Jeg beklager, at jeg ikke kan gjengjælde Lige med Lige; men hvad Interesse kan det have for mig, om jeg bliver godt eller slet bedømt af Hr. Ramon?"

"En meget stor Interesse; mit kjære Barn; thi den lykkelige Fremtid, hvorom jeg taler, var afhængig af den Mening, Ramon vilde faae om Dig."

"Fader, det er en Gaade."

"Uden at være hvad man kalder rig, har Ramon en vis Velstand, som hans Sparsomhed forøger med hver Dag."

"Det vil jeg gjerne troe! Kun maa jeg bede Din Ven om Forladelse for at jeg kalder smudsig Gjerrighed, hvad Du kalder Sparsomhed."

"Lad saa være! Vi ville ikke stride om Ord; men imidlertid vil Ra-

mon, som en Følge af denne Gjerrighed efterlade sin Datter en fjøn Formue . . . jeg siger efterlade, thi saalænge han lever, giver han Intet bort."

"Det undrer mig aldeles ikke; men jeg vil lade mig hænge, om jeg begriber, hvor Du vil hen, Fader."

"Jeg gaaer lidt langsomt tilværks; thi saa falske, saa uretfærdige de første Indtryk end kunne være, saa veed jeg ogsaa, hvor hålsstarrige de ere, og Du har bedømt Mademoiselle Ramon saa strængt . . ."

"Den røde Næse?" D, siig heller, jeg har været for skaansom mod hende!"

"Jeg er overbevist om, at Du vil opgive denne Fordom med Tiden . . . Troe mig, Mademoiselle Ramon hører til de Personer, som vinde ved at blive kjendte og skattede Jeg gjentager endnu engang, at hun er et Fruentimmer af fast Character og af en exemplarisk Fromhed; kan man ønske Mere for en Familiemoder?"

"En Familiemoder?" — gjentog Louis, som, hidtil langt fra at ahne, hvad trueede ham, dog begyndte at føle en ubestemt Frygt — "En Familiemoder? Hvad vedkommer det mig, om Mademoiselle Ramon bliver en god Familiemoder eller ei?"

"Det maa være Dig mere magtpaaliggende end nogen Anddn."

"Mig?"

"Ja."

"Hvorfor det?" — spurgte Louis fuld af Angst.

"Fordi det er mit største, mit eneste Ønske" — svarede Oldingen ligefrem — "at see Dig ægte Mademoiselle Ramon."

"Ægte . . . Mademoiselle Ramon!" — udbrød den ulykkelige Louis, idet han kastede sig tilbage paa sin Stol med en forfærdet Mine, som om han pludselig havde seet den røde Næse komme tilsyne — "Jeg ægte . . ."

"Ja, min Søn," — sagde Oldingen i en gribende Tone — "ægte Mademoiselle Ramon, og vor Fremtid er sikket for stedse. Vi ville boe i Dreux; Ramons Huus er stort nok til at optage os Alle. Han giver sin Datter intet Udstyr, men vi skulle boe hos ham, det er en Aftale, og han har faaet et sikkert Løfte for Dig om at blive ansat i et godt lille Embede ved det indirecte Skattevæsen. Men ved Din Svigerfaders Død vil Du arve en fjøn Formue. Louis, min Søn, min elskede Søn," — tilføiede Ol-

dingen bønligt, idet han trykkede begge den unge Mand's Hænder i sine — „jeg besværges Dig, samtyk i dette Giftermaal, og Du vil gjøre mig til det lykkeligste Menneſte; thi jeg vil idetmindſte døe uden Ængſtelſe for Din Fremtid.“

„Al, Fader, Du veed ikke, hvad Du forlanger af mig!“ — ſvarede Louis med ligesaa megen Nedſlagenhed ſom Beſtyrtelſe.

„Du vil indvende, at Du aldeles ingen Tilbøielighed føler for Mademoiselle Ramon. Min Gud, i Ægteſkabet er den gjensidige Ægtelſe tilſtræffelig, og Du maa dog indrømme mig, at Mademoiselle Ramon fortjener denne Ægtelſe. Hvad hendes Fader angaaer, da begriber jeg, at det, Du kalder hans Gjerrighed, i Begyndelſen maa have oprørt Dig; men den vil forekomme Dig mindre afſkyelig, naar Du betænker, at Du engang vil drage Nytte af denne . . . denne Gjerrighed. Ramon er i Grunden et fortræffeligt Menneſte; hans eneſte Ønſte er at efterlade ſin Datter og den Ægteſælle, hun vælger ſig, en lille Formue; for at opnaae denne Henſigt, indſtrænker han ſine Udgifter paa en fornuſtig Maade; ſkal man lægge ham det til Laſt? Nuvel, Louis, min kjære Søn, ſvar, giv mig et godt Ord, ſiig, at jeg tør haabe!“

„Fader,“ — ſvarede den unge Mand med qvalet Stemme — „det falder mig tungt at forhindre Dine Planer; men hvad Du forlanger af mig, er umuligt.“

„Louis, er det virkelig Dig, der ſvarer mig ſaaledes, da jeg dog henvender mig til Dit Hjerte og Din Kjærlighed til mig?“

„Førſt og fremmeſt ligger der ingen Fordeel for Dig i dette Giftermaal; Du tænker kun paa mig.“

„Hvad? Alt boe hos Ramon og leve hos ham, uden at give en Sou ud? Jeg ſiger Dig, det er aftalt mellem os; han vil tage os Alle i Huſet til ſig, iſtedetfor at give ſin Datter Udſtyr.“

„Saalænge jeg har en Draabe Blod i Arterne, Fader, ſkal Du ikke tigge Noget om Almiøſe. Jeg har mange Gange bedet Dig om at opgive Din Haandtering ſom offentlig Skriver, idet jeg lovede, at mit forøgede Arbeide nok ſkulde beſkytte Dig mod Mangel.“

„Men naar Du bliver ſyg, ullykkelige Barn, naar Alderdommen ſætter mig ud af Stand til at fortjene mit Brød, ſaa bliver jeg jo nødt til at tye til Hoſpitalet!“

„Jeg stoler paa mit Mod, jeg bliver ikke syg, og Du skal Intet mangle; men hvis jeg blev saa ulykkelig at træde for Alteret med Mademoiselle Ramon, vilde jeg døe af Kummer.“

„Louis, dette Svar kan ikke være alvorlig meent.“

„Jo, Fader; i Din blinde Kjærlighed har Du kun tænkt paa at lade mig slutte en fordeelagtig Forbindelse; jeg er Dig uendelig taknemmelig derfor, men lad os ikke tale mere om dette Ægteskab, jeg har sagt og siger endnu engang, at det er umuligt!“

„Louis . . .“

„Jeg føler og vil altid føle en uovervindelig Antipathie mod Mademoiselle Ramon, og desuden maa jeg nu tilstaae Dig, at jeg elsker en ung Pige, som ene og alene skal blive min Kone.“

„Af, min Søn, Du havde dog engang Fortrolighed til mig, og nu har Du fattet en saa vigtig Beslutning uden mit Vidende?“

„Jeg taug, Fader, fordi jeg vilde see, om denne Kjærlighed først afgav saadanne Garantier, at de tillode mig at tale alvorligt med Dig om mine Planer. Jeg blev enig med den unge Pige, om hvem jeg taler, om at vente et Aar, for at see, om vore Charakterer vilde harmonere længe sammen, og om det, som vi i Begyndelsen holdt for en virkelig Videnkab, ikke var en flygtig Tilbøielighed. Gud være lovet, vor Kjærlighed har bestaaet alle Prøvelser. Det Aar, vi havde fastsat, er udløbet idag; imorgen var det min Mening at besøge den unge Pige, jeg taler om, for at bestemme en Dag, da hun skulde aabenbare sig for sin Gudmoder, der har opdraget hende, og jeg mig for Dig. Om Forladelse, Fader,“ — vedblev Louis, afbrydende Ordningen, som vilde tage Ordet — „jeg har Noget at tilføie. Den unge Pige, jeg elsker, er fattig, ligesom vi, og Sypige af Stand; men hun er det bedste, det ædlest Hjerter, jeg kjender. Du vil aldrig faae en mere hengiven Datter. Indtægten af hendes og mit Arbeide vil være tilstrækkeligt til vore Fornødenheder; hun er, ligesom jeg, vant til Savn; jeg vil fordobble min Iver, mine Bestræbelser, og tro Du mig, Du vil finde den Rolighed og Pleie, der ere Dig saa nødvendige. Tillad mig endnu et Ord. Intet kan være mig smerteligere end at være af en anden Mening end Du. Det er, troer jeg, første Gang, det hænder sig; jeg beder Dig derfor indstændigt, spar mig for den Kummer at modsige Dig oftere. Bestaae ikke længer paa dette Ægteskab; thi jeg vil aldrig finde mig deri, det giver jeg Dig mit Ord paa,

ligesom jeg ogsaa tilsværger Dig ved min ærbødige Kjærlighed til Dig, at jeg aldrig tager en anden Pige til Kone end Mariette Moreau."

Louis udtalte de sidste Ord i en saa ærbødig, men fast Tone, at Oldingen, som endnu havde et Baaben i Behold, ikke ansaae det for raadeligt at drive Sagen videre nu. Han svarede derfor sin Søn med en betrøvet og bekymret Mine:

"Jeg kan ikke troe, Louis, at alle de Grunde, jeg har angivet til Gunst for dette Ægteskab, ingen Bægt skulde have i dine Læne. Jeg sætter mere Tid til Dit Hjerte, end Du selv sætter; jeg er overbevist om, at Du ved nærmere Overlæg vil komme til en bedre Overbevisning."

"Haab det ikke, Fader!"

"Da Du ønsker det, vil jeg ikke trænge videre ind paa Dig, jeg stoler som sagt paa Dit Overlæg. Jeg giver Dig en Frist af fireogtyve Timer til at fatte en afgjørende Beslutning; i den Mellemtid lover jeg, at jeg ikke vil ytre et Ord om dette Giftermaal, og jeg beder Dig ligeledes undgaae Alt i Din Tale, der hentyder til Dine Ønsker. Iovermorgen ville vi tales nærmere ved."

"Som Du vil, Fader; men jeg forsikrer Dig, at naar denne Termin er udløbet, saa . . ."

"Vi ere komne overens om ikke at tale mere om dette Anliggende," — sagde Oldingen og reiste sig.

Og han gik taus frem og tilbage i Værelset, idet han nu og da støttede til Louis, som med Hovedet støttet mellem begge Hænder blev siddende tankefuld ved Bordet, paa hvilket det Brev laa, som man fort isærveien havde leveret ham.

Syvende Capitel.

Louis Richard, hvis Blik var faldet paa Brevet, der laa foran ham og hvis Haandskrift var ham ubekjendt, aabnede det mekanisk.

Oldingen fulgte sin Søn med Dinene, idet han redblev at maale Gulvet med langsomme Skridt, uden at sige et Ord.

Pludselig saac han ham blegne, lægge Haanden paa Panden, som om

han vilde forviſe ſig om at han ikke blev ſtuffet af en Drøm, og derpaa med ſtedſe ſtigende Angſt gjennemlæſe Brevet, hvis Indhold han ikke syntes at kunne beqvemme ſig til at troe.

Dette Brev, ſom Fader Richard havde givet ſig Mine af at afſkrive paany efter Mariettes førſte Dictat og hvis Haandſkrift var fordreiet, lød, langtfra at gjengive den unge Sypiges Tanker, ſaaledes:

„Hr. Louis!

Jeg benytter mig af Deres Fraværelſe til at meddele Dem, hvad jeg ellers ikke vilde have vovet at ſige; i meer end to Maaneder har jeg opſat at tilſtaaе det, af Frygt for at det maaskee vilde volde Dem Smerte. Vi maae opgive vore Ægteſkabsplaner, Hr. Louis, ja vi tør ikke engang ſee hinanden mere.

Det er mig umuligt at ſige Dem Grunden til denne Forandring, men vær viſ paa, at min Beſlutning er ureffelig. Alt jeg førſt underretter Dem derom idag, den ſjette Mai, Hr. Louis, den ſjette Mai, har ſin Grund deri, at jeg førſt vilde overlægge det nøie i Deres Fraværelſe, inden jeg tog min Beſlutning.

Veovvel, Hr. Louis; prøv ikke paa at ſaaе mig at ſee mere; det vilde være forgjæves og fun-tjene til at volde mig større Kummer. Naar De derimod glemmer mig ganſke og ikke søger at nærme Dem mig, ſaa er min ſaavelſom min Gudmoders Lykke ſikkret.

I vor gjensidige Lykkes og Roligheds Navn, Hr. Louis, beder jeg Dem derfor indſtændig om, at vi ikke mere maae ſees.

De har et godt Hjerte, og De vil viſt ikke volde mig nogen Kummer, ſom ikke vilde nytte til Noget; thi jeg ſværger Dem, at Alt ei forbi imellem os. Som jeg haaber, vil De ikke forſæge paa imod min Billie at opſøge mig igjen, naar jeg erklærer Dem, at jeg kun ſeler Venſkab for Dem.

Mariette Mereau.”

„Efterſkrift. Iſtedetfor at adreſſere dette Brev til Dem i Dreur, ſom De har ſagt mig, adreſſerer jeg det til Dem i Paris, for at De kan modtage det ved Deres Tilbagekomſt. Da Augustine, der, ſom De veed, pleier at ſkrive for mig, er i ſit Hjem, ſaa har en Anden ſkrevet for mig.

Jeg glemte at ſige Dem, at min Gudmoders Tilſtand endnu ſtadig er den ſamme.”

Ved at læse dette Brev, folte Louis sig overfaldet af en stræffelig Be-
styrrelse. Det ukunstlede Sprog, de hemmelighedsfulde Omstændigheder,
Erindringen om den sjette Mai, Alt maatte overbevise ham om, at disse Li-
nier vare blevene dicterede af Mariette. Efter at han forgæves havde gjort
sig det Spørgsmaal, hvad Aarsagen til dette ligesaa pludselige som urentede
Brud kunde være, satte derfor ogsaa Smerten, Argrelsen, Breden og den
frænkede Egenfjærlighed den unge Mands Hjerter i en ophidset Bevægelse,
og han hvistede:

„O! nei, jeg vil ikke see hende mere! Hun har ikke nødig at forbyde
mig det saa indstændig og med saamegen Haardhed!“

Disse Ord opvakte Glæde hos Oldingen, som belurede Følgerne af sin
List, idet han vedblev med dybsindig Mene at gaae op og ned ad Gulvet.

Men Smerten overvandt snart Breden i Louis's Hjerter, og hans Kjær-
lighed vaagnede igjen dybere og lidenskabeligere end nogensinde. Han søgte
at erindre sig de ubetydeligste Omstændigheder ved sin sidste Sammenkomst
med Mariette, han gjennemgik i Tanterne hele den sidste Maaned, hvori
han var kommen sammen med hende; men det var ham umuligt at kunne
erindre sig mindste moralske Tegn paa, at den unge Piges Følelser havde
fjølnet sig. Hun havde tvertimod aldrig forekommet ham fjærligere, mere
hengiven og utaalmodigere efter at forbinde sin Skæbne med hans, og der-
som Skinnen saaledes kunne lyve, saa maatte Mariette være et Uhyre af
Forstillelse, hun, hvem han altid forhen havde anseet for saa reen, saa
uskuldig.

Louis kunde ikke beqvemme sig til at antage et saadant Bedrageri.
Utaalmodig efter at opdage den Hemmelighed, som syntes at omgive Ma-
riettes besynderlige Opførsel, ude af Stand til længere at kunne udholde sin
Frygt, besluttede han, uden at ændse nogen Fare, strax at begive sig hen til
Mariettes Gudmoder, der hidtil ligesaa lidt som Fader Richard havde vidst
Noget om Louis's og Mariettes Kjærlighed.

Ingen af de Sindsbewægelser, som vare foregaaede hos den unge
Mand, var undgaaet Oldingen, som med Opmærksomhed fulgte Virknin-
gen af sin List. Da han ansaae Diebliffet gunstigt til at handle, sagde han
derfor ogsaa efter modent Overlæg til sin Søn:

„Louis, jeg har tænkt, at det vilde være godt, dersom vi imorgen me-

198get tidlig reiste til Dreux; thi dersom vi ikke hindre Ramons Ankomst, saa
liovil han iovermorgen efter Aftale være her."

"Min Fader!"

"Det vil aldeles ikke, min Ben," — begyndte Oldingen igjen, idet
han hestede sit forskende Blik paa Sønnen, — "i nogen Henseende binde
Dig, og om Du og vilde modsætte Dig mit Livs høieste Ønske, saa forlan-
ger jeg af Dig som sidste Erstatning, at Du tilbringer nogle Dage hos Ra-
mon og hans Datter. Siden efter vil Du have frie Hænder til at handle
efter Godtbefindende."

Men da han saae Louis tage sin Hat og berede sig til at gaac ud, raabte
han:

"Hvad gjør Du? Hvor gaacr Du hen?"

"Jeg har en Smule Hovedpine, Fader, jeg vil gaac en lille Tour."

"Jeg beder Dig, min Ben," — sagde Oldingen med tiltagende Æng-
stelse, — "gaac ikke ud. Siden Du har læst dette Brev, seer Du nedslagen
og bedrovet ud, Du foruroliger mig."

"Jeg, min Fader? Du tager feil, jeg er som før. Dette Brev er ikke
naaf noget vigtigt Indhold, det forsikrer jeg Dig. Jeg har lidt Hovedpine,
det er Alt. Jeg kommer strax igjen hjem."

Med disse Ord gif Louis hurtig bort.

I det Dieblis, han gif forbi Portnerens Værelse, kaldte denne paa
ham og sagde med hemmelighedsfuld Mine til ham:

"Jeg havde bedet Dem, Herr Louis, at komme ned til mig, fordi jeg
havde Noget at overbringe Dem i Enerum. Vær saa god at træde ind."

"Hvad er det?" — spurgte Louis, idet han traadte ind.

"Her er et Kaart, som en decoreret Herre har givet mig til Dem. Han
steeg ud af en pragtfuld Cabriolet og sagde at det havde megen Hast."

Louis tog Kaartet, nærmede sig en Lampe og læste:

"Commandant de la Mirandière,

Gaden Du Mont-Blanc, Nr. 17,

liovil imorgen tidlig vente Herr Louis Richard i sin Bolig angaaende en meget
interessant Meddelelse, som ikke taaler nogen Opsættelse."

"Commandant de la Mirandière? Jeg kjender ikke dette Navn," —
sagde Louis, idet han nøie betragtede Kaartet. Idet han derpaa ganske me-

kanist vendte det om, bemærkede han følgende paa Bagsiden med Blyan skrevne Ord:

„Mariette Moreau, hos Madame Vacombe, Gaden Des-Prêtres: Saint-Germain-l'Auxerois.“

Herr de la Mirantière havde virkelig paa Bagsiden af et af sine Visitskaart opskrevet Mariettes og hendes Gudmoders Adresse for ikke at forglemme den, og uden at tænke derpaa, havde han benyttet det samme Kaart til Anmodningen om en Samtale med Louis.

Den unge Mand søgte, stedse mere overrasket og bestyrtet, at udforste, hvorledes dette kunde staae i Forbindelse. Efter et Diebligs Tausbed sagde han til Portneren:

„Har den Herre, som efterlod dette Kaart, ikke besejlet at sige mig mere?“

„Han har kun paalagt mig, Hr. Louis, at overbringe Dem Kaartet naar Deres Fader ikke var tilstede.“

„Det er besynderligt,“ — tænkte den unge Mand.

„Et Beviis derpaa er, Hr. Louis,“ — begyndte Portneren igjen, — „at han gav mig fyrretyve Sous i Drifkepenge, for at han kunde være sikker paa, at Grindet blev rigtig udrettet.“

„Og hvad er det for en Mand? ung eller gammel?“

„Det er min Tree en meget smuk Mand, Hr. Louis, en meget smuk decoreret Mand med et Overstjæg og en Vassenbart saa sort som Blæk, og han var klædt som en Prinds uden at tale om hans pragtfulde Cabriolet.“

Louis gik bort, fuldkommen forvirret i Hovedet. Dette nye Tilfælde forøgede hans Frygt. Snart søgte han, idet han bestræbte sig for at finde Grunden til det pludselige Brud med Mariette, Ekinsygens skarpe Bid. Da denne først havde bemægtiget sig ham, antog den urimeligste Mistanke den taabeligste Frygt Virkelighedens Skin i hans Dine. Han gjorde sig det Spørgsmaal, om den Fremmede, hvis Kaart han havde modtaget muligviis kunde være en Medbejler. Hvilke Forbindelser kunde dog Mariette og hendes Gudmoder have i deres Armod med en ung, rig og smuk Mand?

Mariette bad i sit Brev Louis, at han ikke maatte bestræbe sig for at see hende, da denne Tilnærmelse, som hun sagde, kunde tilintetgjøre hendes og hendes Gudmoders Lykke. Den unge Pige havde tidt og ofte fortalt

noget om sin Gudmoders vrangtne og hidfige Charakter. En stræffelig Tanke opsteeg hos ham. Maaskee havde Mariette, bevæget saavel af Elendigheden som af Gudmoderens bestandig paatrængende og piinlige Overbøttelser, givet efter for de glimrende Tilbud af den Mand, hvis Raar han havde modtaget. Men hvad kunde i dette Tilfælde være Hensigten med den Sammenkomst, som denne Mand forlangte af ham? Louis's Hoved forvirredes aldeles, medens han vilde gennemstue denne Hemmelighed.

Naar de Elskende først engang er blevene Bytte for Skinsygen, lade de sig altid fortrinsviis henrive af de urimeligste Ideer. Saaledes gif det og med Louis. Idet han ansaae sig for fortrængt af en Medbeiler, fandt han Nøglen til det uforklarlige i Mariettes Brev og hendes Dpførsel. Han troede derfor fast paa en Utroskab og ventede Diebliffet til Samtalen med Commandant de la Mirandière, af hvem han tænkte paa at forlange en Erklæring og en fuldstændig Underretning om Alt.

I denne oprørte Tilstand af Smerte og Angest, hvori Ludvig befandt sig, opgav han sin første Beslutning, og gif ikke til Mariette. Henimod Midnat vendte han tilbage til sin Fader. Denne beroligede sig ved Louis's om mørke Mine og troede sig overbevist om, at han ikke havde seet den unge Pige, og han saaledes ikke havde kunnet komme til Kundskab om den Bildrofs farelse, hvorfor Begge vare et Offer, og han begyndte paany at foreslaae sin Søn den følgende Dag at reise til Dreux. Louis svarede, at han ønskede at tænke nøiere over dette vigtige Skridt, og han fastede sig fortvivlet paa sin Seng.

Natten var for den Ulykkelige kun en lang og smertelig Søvnløshed. Ved Daggry gif han ud, førend Ddningen endnu var vaagnet, for at undgaae hans gjentagne Spørgsmaal, og efter at han i en dødelig Angst paa Boulevardern havde ventet paa Timen til Sammenkomsten med Commandant de la Mirandière, begav han sig endelig hen til denne.

Ttende Capitel.

Ved Louis Richards Ankomst hos Commandanten de la Mirandière, sad denne indhyllet i en pragtfuld Slobrof foran sit Skrivebord og røgte sin

Cigar, medens han i en Portfeuille ordnede et stort Antal Breve og Brev-
ler. En Tjener traadte ind og meldte:

„Hr. Richard.“

Hr. de la Mirandière stod hurtig op og sagde:

„Beed Hr. Richard at vente et Dieblif i min Sal. Naar jeg ringer,
kan De bringe ham herind.“

Tjeneren bortfjernede sig. Hr. de la Mirandière aabnede en af Skuf-
ferne i sit Skriverbord, som dannede en Sikkerhedskasse, fremtog fem og
tyve Bankbilletter paa tusinde Francs, lagde dem ved Siden af nogle Blade
Stempelpapiir og ringede derpaa.

Louis Richard traadte ind, sorgmodig og forlegen. Hans Hjerte ban-
fede hestigt ved den Tanke, at han maaskee befandt sig ligeoverfor en lykke-
lig Medbeiler; thi som alle oprigtige og uskyldige Forelskede troede den staf-
fels unge Mand at finde langt større Fortrin hos den, der var ham fore-
trukken. Hr. de la Mirandière, indhyllet i sin Slaabrof af Damast, syn-
tes derfor ogsaa i sin elegante Bopæl Louis at være en meget farlig Med-
beiler hos Mariette.

„Jeg har altsaa den Ære at tale med Hr. Louis Richard?“ — sagde
Hr. de la Mirandière med det elskværdigste Smil.

„Ja, min Herre.“

„Med den eneste Søn af Hr. Richard, som er offentlig Skriver?“

Disse sidste Ord bleve sagde med en halvt spottende Mine. Louis be-
mærkede det og svarede i en uvenlig Tone:

„Ja, min Herre, min Fader er offentlig Skriver.“

„Undskyld, min Herre, at jeg har gjort Dem Uleilighed, men jeg havde
Noget, hvorm jeg gjerne vilde tale med Dem alene. Denne Sammenkomst
syntes mig meget vanskelig hos Dem, og derfor har jeg bedet Dem uleilige
Dem til mig.“

„Tør jeg nu bede Dem, min Herre, om at høre, hvad De vil mig?“

„Tilbyde Dem min Tjeneste, min kjære Hr. Richard,“ — sagde Hr.
de la Mirandière i en indsmigrende Tone, — „thi jeg vilde glæde mig over-
maade meget ved at kunne kalde mig Deres Beskytter.“

„Min Beskytter? Men hvo er De da, min Herre?“

„Forhenværende Militair, jeg var Ritmester, jeg har deeltaget i tyve-

„Festtog og har havt ti Saar; men nu har jeg truffet mig tilbage og driver som Privatmand adskillige Forretninger, for at faae Ende paa Tiden.“

„Men jeg seer ikke, hvilke Tjenester De vilde kunne yde mig, min Herre.“

„Hvilke Tjenester, min unge Ven? (Tillad en gammel Soldat at give Dem dette Navn) hvilke Tjenester? De kan gjøre mig dette Spørgsmaal, De, som er Skriver hos en Notar, som vegeterer, som lever med Deres Fader paa et stakkels Tagkammer, som er saaledes klædt . . . Gud veed hvorledes!“

„Min Herre!“ — raabte Louis, idet han blev purpurrod af Argrelse.

„Tillader De, min unge Ven, det er Kjendsgjerninger, som jeg omtaler med Bedrøvelse, jeg kan næsten sige med Harme! Guds Død! En ung Mand som De burde bruge tyve til tredive Tusinde Francs aarlig, have Heste og Maitresser og føre et behageligt og lystigt Liv.“

„Min Herre,“ — raabte Louis, idet han næppe kunde beherske sig, — „skal det være en Spøg? Thi jeg befinder mig just ikke synderlig stemt for Sligt, det vil jeg sige Dem forud.“

„Jeg er en forhenværende Militair, og jeg har afslagt mine Prøver, min unge Ven,“ — sagde Hr. de la Mirandière med en martialsk Mine; — „jeg mener dermed, at jeg kan oversee smaa heftige Ildbrud, som jeg desuden undskylder; thi jeg tilstaaer, at det, som jeg siger Dem, maa synes Dem meget besynderligt.“

„Høist besynderligt, min Herre!“

„Nu skal jeg dog sige Dem Noget, min unge Ven, som vil overbevise Dem om, at jeg taler alvorlig,“ — tilføiede vor Mand, idet han udbredte Bankbilletterne paa tusinde Francs paa sit Skriverbord. — „Her er fem og tyve Tusinde Francs, som jeg vilde glæde mig ved at stille til Deres Disposition, for at De kunde indrette Dem som en ung Mand af god Familie, og desuden vil jeg maanedlig have to tusinde og femhundrede Francs staaende til Deres Tjeneste. Jeg tilbyder Dem Forstod for fem Aar, siden efter ville vi regne op med hinanden.“

Louis saae hen paa Hr. de la Mirandière med forbløffet Mine, idet han neppe troede sine egne Dren; endelig sagde han, idet han vaagnede af sin Bestyrtelse:

„Og mig gjør De dette Tilbud, min Herre?“

„Ja, og jeg glæder mig meget ved at gjøre Dem det.“

„Mig! Louis Richard?“

„Dem, Louis Richard.“

„Der er Mange, der hedde Richard, min Herre, De tager vist feil af en Anden og mig.“

„Nei, for Fanden! jeg kender mine Folt, jeg anseer Dem for den, De er: Hr. Louis Désiré Richard, eneste og fuldmyndige Søn af Hr. Alexander Timoleon Benedict Phamphilius Richard, der er syv og tredsindstyve Aar gammel, født i Brie-Comte-Robert og for Tiden boende i Gaden Grenelle-Saint-Honoré Nr. 23, af Profession offentlig Skriver. De seer, at ingen Feiltagelse er tilstede, min unge Ven.“

„Da De kender min Familie saa godt, min Herre, saa maa De vide, at min Armod hindrer mig i at gjøre nogetsomhelst Laan.“

„Deres Armod! ulykkelige unge Mand!“

„Men, min Herre! . . .“

„Nei, det er skjændigt, det er affkyeligt!“ -- raabte Hr. de la Mirandière i en vred, bebreidende Tone, — „at have den Uforstømmethed at opdrage en ung Mand i en saa grov Bildfarelse! at fordømme ham til at tilbringe sine skønneste Aar paa en Skriverstue! at lade ham nøies med luslidte Klæder, blaa Strømper og Snørestøvler! Men lykkeligviis gives der et Forsyn, og dette Forsyn seer De i mig, min unge Ven. Det viser sig for Dem under Commandant de la Mirandière's Skikkelse.“

„Min Herre, jeg siger Dem, at alt dette kjæder mig i Længden. Lad os afbryde denne Samtale, eller forklar Dem tydeligere.“

„Som De vil! . . . De troer, at Deres Fader næsten er trængende, ikke sandt?“

„Jeg stammer mig ikke ved at tilstaae det, min Herre.“

„O! trohjertige unge Mand!“

„Hvad betyder . . .“

„Hør mig dog, og De vil senere velsigne mig som Deres Redningsmand.“

Idet Hr. de la Mirandière sagde disse Ord, aabnede han en Bog, hvoraf han forelæste Følgende:

„Note over den rørlige Formue, som tilhører Hr. Timoleon Benedict Alexander Phamphilius Richard (Notitse, uddraget af Frankrigs Banks Protokoller den 1ste Mai 18**):

1) Tre tusinde ni hundrede og tyve Actier i Frankrigs	
Bank udgjøre	924,300 Francs.
2) Obligationer fra Huset for Pantlaan	875,250 —
3) I rede Penge indsatte i Frankrigs Bank	259,130 —
Summa 2,058,680 Francs.	

„De hører, min unge og uskyldige Ven, at Deres fjære og ærværdige Faders blot rørlige Formue udgjøre de Bagateller: to Millioner otte og halvtredssindstyve Tusinde sex hundrede og firssindstyve Francs. Men Alt lader formode, naar man erindrer sig de Gjerriges lidenskabelige Smag, idet de, foruden at de anbringe Alting paa bedste Maade, finde deres Glæde i at see en Deel af deres Skatte, lugte, berøre og haandtere den, Alt lader formode, siger jeg, at Deres værdige Fader i et eller andet Skjul har gjemt en hemmelig Skat, der ikke er mindre ringe end hans bekjendte Formue. Men sæt nu i det værste Tilfælde, at dette ikke forholdt sig saaledes, saa seer De dog, at han, hvem De skylder Deres Liv, besidder mere end to Millioner i bekjendt Formue. Da han nu aarlig har en Indtægt af næsten hundrede Tusinde Livres i Renter, og han neppe bruger tolv hundrede Francs, saa seer De, hvilken Formue De engang vil komme i Besiddelse af, min unge Ven, og De vil ikke mere forundre Dem over de Tilbud, som jeg gjør Dem.“

Denne Meddelelse gjorde Louts Richard aldeles stum af Forbauselse. Tusinde forvirrede Tanter frydsede hinanden i hans Hoved. Han formaaede ikke at frembringe et Ord, og han saae fuld af Bestyrtelse paa Forretningsmanden.

„Der er De nu ganske fortunlet, min unge Ven! Det er ganske naturligt, De troer at drømme.“

„I Sandhed, min Herre, jeg veed ikke, om jeg tør, og om jeg kan troe det.“

„Gjør ligesom den hellige Thomas, min unge Ven, tag De disse fem og tyve Tusinde Bankbilletter paa Tusinde Francs. Derved vil De faae Tiltroe; thi de Kapitalister, med hvilke jeg staaer i Forbindelse, ere ikke Narre til at sætte deres Penge paa Spil, og jeg maa tillige sige Dem, at De faaer dette Forstud til otte Procent, hvortil for min venstkabelige Tjeneste føies syv Procent. De vil være altfor meget Aldelsmand til at see paa saa-

danne Ubetydeligheder. Kapital og Renter ville alligevel aarlig neppe beløbe sig til Halvdelen af Deres Herr Faders Indkomster, saa De sparer endog, medens De dog har rigeligt at leve af, halvtredstindstyve Tusinde Francs aarlig. Det er umuligt at vise sig sparsommeligere, men De vil dog i det Mindste saaledes med Taalmodighed kunne vente den sidste Time, i hvilken den gamle Mand . . . De forstaaer jo nok . . . Forresten har jeg tænkt paa Alt, og da den omtalte, gamle Mand kunde forundre sig over at see Dem gjøre visse Beføstninger, uden at han vidste, hvorfra De havde Midlerne, saa har jeg udfundet noget meget Sindrigt. Man foregiver, at De har vundet en kostbar Diamant, som blev spillet bort i Lotteriet, til fem hundrede Louisdorers Værdi. Der var Tusinde Billetter til ti Francs Styk-
tet. De solgte naturligviis strax Diamanten for otte eller ni Tusinde Francs. De maa sige, at De har anbetroet en Ven denne Sum for at gjøre den frugtbringende. Vedkommende Ven vil ikke undlade at anbringe den i et glimrende Foretagende, som aarlig indbringer trehundrede Procent, og ved denne List vil De ligesom Deres Faders Ansigt aarlig kunne fortære Deres fem og tyve til tredive Tusinde Francs. Nu, unge Mand, siig mig, om jeg var taabelig, da jeg gav mig Mine af at være Forsynet, der antog sig Dem. Men hvad feiler De? Dette mørke Ansigt? Denne sorgfulde Mine! Denne Taushed! jeg, der havde ventet at see Dem efter den første Overraskelse udbryde i Glæde, Latter, Spring og andre Bevægelser, som ere meget undskyldelige, naar man i et Qvarter fra en Notars Skriver bliver til en Millionair! Unge Mand, unge Mand, svar mig dog. Al! Naar nu blot ikke Forbauselsen over Lykken har ladet ham tabe Forstanden!"

Denne Meddelelse, som uden Tvivl vilde have fremfaldt hos enhver Anden end Louis Richard Overgivenhed og Glæde, opvakte hos ham smertelige Følelser. For det Første frænkede hans Faders lange Forstillelse og Mistroe imod ham, idet han lod ham være uvidende om saa store Rigdomme, hans Hjerte; dernæst, hvad der for ham var det smerteligste Slag, tænkte han paa, hvorledes han, naar Mariette ikke havde været ham utro, kunde have deelt med hende denne Formue, hvorover han engang skulde blive Herre, og hvorledes han havde kunnet forvandle hendes hidtil ulykkelige og opoffrende Liv ved den uventede Lykke og Overflodighed.

Denne Betragtning, som igjen vakle hans bittre Kummer, beherskede ham i den Grad, at han, idet han kun endnu tænkte paa de Forflaringer,

som han var kommen for at fordre af Herr de la Mirandière, pludselig med en mørk Mine sagde til ham, medens han viste ham Visitskaartet:

„De har igaar efterladt dette Visitskaart hos mig, min Herre.“

„Ja, min unge Ven, men . . .“

„Kunde De sige mig, min Herre,“ — tilføiede Louis med bævende Stemme — „hvoraf det kommer, at Mademoiselle Mariette Moreaus Navn og Adresse er skrevet med Blyant bag paa dette Kaart?“

„De siger?“ — spurgte Forretningsmanden forbauset over dette Spørgsmaal i et saadant Dieblif. — „De spørger mig . . .“

„Jeg spørger Dem, min Herre, hvoraf det kommer, at Mademoiselle Mariette Moreaus Adresse er noteret paa dette Kaart?“

„Naa saaledes! Min kjære Client gaaer fra Forstanden,“ — sagde Agerkarlen — „Hvorledes! min unge Ven, jeg taler om Deres Faders Millioner, om tredive Tusinde Francs aarlig, og De svarer mig . . . Grisfette!“

„Naar jeg gjør et Spørgsmaal, min Herre,“ — raabte Louis, — „saa venter jeg, at man svarer derpaa.“

„For Fanden! Min unge Ven De tiltaler mig i denne Tone?“

„Det er nu saaledes min Tone, min Herre; det er slemt, dersom den fornærmer Dem!“

„Hilledød! Min Herre!“ — raabte Agerkarlen, idet han rettede sig og strøg sine Moustacher; derpaa tilføiede han: — „Jeg har afslagt mine Prøver. Som forhenværende med Saar bedækket Militair kan jeg vel overse en Deel. Jeg svarer Dem, min kjære Client, at denne lille Piges Navn og Adresse staaer paa mit Kaart, fordi jeg har skrevet det der for ikke at forglemme det.“

„De kjender altsaa Mademoiselle Mariette?“

„Ja, i Sandhed!“

„De gjør Cour til hende?“

„En Emule . . .“

„Og De har noget Haab?“

„Meget.“

„Og jeg, min Herre, forbyder Dem at sætte Deres Fod oftere indenfor hendes Dør!“

„Jh!“ — sagde Nagerkarlen ved sig selv, — „en Medbeiler? Det er besynderligt! Al! Nu forstaaer jeg den Lilles Bægringer. Jeg maa imponere min Client en Smule. Han er ung, uerfaren, Notarsskriver, han maa være skinsyg; han lader sig nok narre, og jeg maa overvinde ham, thi jeg lader ikke den Lille slippe mig af Hænderne. Lader han sig imidlertid ikke narre, saa gjør det mig jo hverken fra eller til.“

Derpaa tilføiede han høit:

„Min kjære Herre, naar man forbyder mig Noget, saa anseer jeg det som min første Pligt netop at gjøre det.“

„Det ville vi faae at see, min Herre!“

„Hør, unge Mand. Jeg har havt syv og halvtredstindstyve Dueller. Jeg kan derfor fritage mig for at have den otte og halvtredstindstyvende med Dem, og jeg foretrækker at tale Fornuftens Sprog. Tillad mig et simpelt Spørgsmaal. De er kommen hjem fra en Reise igaar, ikke sandt?“

„Jo, min Herre.“

„De har været flere Dage borte, og De har ikke seet Mariette siden Deres Tilbagekomst?“

„Nu, min Herre, men . . .“

„Nu, vel, min unge Ven, der er hændet Dem, hvad der hændes saa mange Andre. Mariette kjendte Dem ikke som Millionairens Søn. Jeg har gjort hende min Opvartning i Deres Fraværelse, og jeg har gjort denne lille Pige saadanne Tilbud, som sjelden undlade at vinde en forhungret Grisette. Hendes Gudmoder, der er ligesaa forhungret som hun, lugtede Luntten, og De ved jo nok, de Fraværende have altid Ilret . . . De forstaaer mig?“

„Min Gud! min Gud!“ — sagde Louis, hvis Brede gav Plads for en mørk Fortvivlelse, — „det er altsaa sandt!“

„Havde jeg vidst, at jeg concurerede med En tilkommende Client, saa skulde jeg ikke have indladt mig. Men det er for sild, og desuden for een, man mister, finder man Tusinde igjen. Friskt Blod, min unge Ven, ingen Nedslagenhed. Denne Lille var for ung for Dem; hun skulde dog først opdrages, og De vil finde yndige, fuldkommen opdragne og endog velopdragne Fruentimmere. Jeg skal i Gærdeleshed anbefale Dem en vis Madam de Saint-Hildebrand.“

„Elendige!“ — raabte Louis Richard, idet han greb Nagerkarlen ved Kraven. — „Nederdrægtige!“

„Min Herre,“ — raabte Commandant de la Mirandière, — „De skal give mig Satisfaction . . .“

I dette Dieblif gik Døren pludselig op, og de to Modstandere vendte samtidig Hovederne om, idet de hørte en høj Sloggerlatter.

„Saint-Herem!“ — raabte Louis, idet han gjenkjendte sin Barnsven.

„Du, her!“ — sagde Florestan de Saint-Herem, idet han løb den unge Mand, som endnu var bleg af Brede, imøde, medens Agerkarlen bragte sin Kjølekrave i Orden og mumlede:

„Gid Saint-Herem var Fanden i Bولد i et saadant Dieblif!“

Niende Capitel.

Hr. Saint-Herem var en Mand paa i det Høieste tredive Aar med det elskværdigste Ansigt og den sørligste Væxt. Hans fine og aandrige Træk antog undertiden et Udtryk af den største Uforstømmethed, saaledes som for Exempel naar han vendte sig mod Commandant de la Mirandière; men ved Synet af sin Ungdomsven følte Hr. Saint-Herem den meest levende Glæde, og han trykkede Louis hjertelig i sine Arme, hvilket Venstabsbeviis den unge Mand trods de forskjellige Sindsbevægelser, som rystede ham, ligesaa hjertelig besvarede.

Efter denne første Overraskelse og Glæde ved Gjensynet antog Deeltagerne i dette Optrin, efterhaanden som de forrige Tanker vendte tilbage, lidt efter lidt de samme Physionomier, som de havde ved Saint-Herems pludselige Indtrædelse. Louis vedblev at tilfaste den endnu af Brede blege Agerkarl forbittrede Blikke, medens Hr. Saint-Herem med en spottende Mine sagde til ham:

„Naa saaledes, min Kjære, tilstaae, at jeg kom i rette Tid, det synes mig, som min Ven Louis, dersom jeg ikke var kommen, vilde dygtig have gennempryglet Dem.“

„At vove at lægge Haand paa mig! En forhenværende Militair!“ —

raabte Commandant de la Mirandière, idet han traadte Louis et Skridt nærmere. — „Den Sag vil ikke gaae saaledes af, Hr. Richard!"

„Det kommer aldeles an paa Dem, Hr. de la Mirandière."

„Hr. de la Mirandière? Ha! ha! ha!" — yttrede Florestan „Hvorledes! min brave Louis, Du svarer paa denne Udfordring? Du tager det for Alvor? Du troer paa hans militaire Rang, paa hans Kers, hans Felttog, hans Saar, hans Dueller og hans undersulde Navn de la Mirandière, som burde udtales de la Maraudière (Plyndreren)."

„Lad det nu være nok med den Slags Spøg!" — sagde den foregivne Commandant, idet han blev ildred af Urgrelse og vendte sig mod Hr. Saint-Herem; — „enhver Spøg har dog sine Grændser, min kjære Ven!"

„Hr. Hieronymus Porquin," — sagde Florestan. Og idet han vendte sig til Louis, tilføiede han, pegende paa Lagerkarlen: — „Han hedder Hieronymus Porquin. Hans vinkelige Navn er Porquin, og dette Navn synes mig meget godt valgt." — Florestan vendte sig derpaa med den foregivne Commandant og udsøiede i en Tone, der ikke tillod nogen Modsigelse: — „Jeg seer mig nu allerede for anden Gang nedt til, Hr. Porquin, at forbyde Dem at kalde mig Deres kjære Ven. Med mig er det en anden Sag, jeg har baade kjøbt og betalt min Ret til at kalde Dem min Kjære, min Dyrebarebare og min altfor dyrebare Hr. Porquin; thi De har været mig meget dyr, og De har bedraget mig dygtig."

„Min Herre," — raalte Lagerkarlen, — „jeg vil ikke taale . . ."

„Naa, hvad betyder det? Hvoraf kommer denne Hr. Porquins store Omfindtlighed?" — sagde Hr. Saint-Herem, idet han med forbauset Mine saa sig omkring. — „Af! nu har jeg det. Det er Dig, min brave Louis, Din Nærværelse tvinger denne altfor dyrebare (dyre) Hr. Porquin til at sætte sig til Modværge; thi han seer med Urgrelse, at jeg aflører hans Løgn og forsængelige Annasjeller. Men nu for i en Hast at komme paa det Neue, saa skal jeg sige Dig, hvem Commandant de la Mirandière egentlig er. Han har aldrig tjent andetsteds end ved Armeeens Provianteringsvæsen. Paa denne Maade kom han under den sidste Krig med lige til Madrid, men da man mærkede, at denne retsskafne Proviantforvalter levede for meget paa Regjeringens Bekostning, saa bad man ham om at tilbringe sit Liv andetsteds. Nu gik han videre og nedsatte sig som saakaldt Forretningsmand, med andre Ord som Lagerkarl og Verelspeculant og deelteg som

Mellemmand i alle Slags mislige Affairer. Det røde Baand, han bærer, er en Orden, Paven har givet ham, og som en anden from Mand skaffede denne fromme Mand, fordi han havde ydet ham Bistand ved et frækt Røveri; kort sagt, Herr de la Mirandière hedder egentlig Porquin. Han har aldrig havt en Duel, først fordi han er feig, dernæst fordi han er saa berygtet, at han vel-veed, at en brav Mand kun vilde besvare hans Udfordring med Foragt."

"Naar De behøver mig, min Herre," — sagde Magerkarlen med en dump Stemme, — "saa behandler De mig ikke saaledes."

"Naar jeg behøver Dem, saa betaler jeg Dem, Hr. Porquin, og da jeg kjender Deres Bedragerier, saa maa jeg advare Hr. Richard imod Dem, da jeg har den Ære at være hans Ven. De har uden Tvivl isinde at fange ham som en Flue, og De har sandsynligviis allerede begyndt at spinde Deres Magerværv omkring ham."

"Det har man for at vise Folk Tjenester!" — sagde Hr. Porquin, fuld af Bitterhed, — "saaledes bliver man belønnet! Jeg aabenbarer Deres Ven en Hemmelighed af den største Bigtighed for ham, og . . ."

"Nu fatter jeg, min Herre, i hvilken Hensigt De kom til mig," — svarede Louis Richard spottende, — "jeg skylder Dem aldeles ikke nogen Tak for den Tjeneste, som De har viist mig . . . dersom det er en Tjeneste," — tilføiede han bedrøvet.

Magerkarlen agtede ikke at lade sit Bytte slippe saaledes, og da han vidste i beleilig Tid at glemme de Krænkelser, hvormed Hr. Saint-Herem havde overdænget ham, saa begyndte han igjen saa ugeneert, som om Intet var forefaldet:

"Hr. Louis Richard vil kunne sige Dem, min Herre, Betingelserne for det Foretagende, jeg foreslog ham, og under hvilke Omstændigheder jeg har gjort ham dette Tilbud. De vil da kunne bedømme, om mine Fordringer ere overdrevne. Dersom jeg forøvrigt ved min Nærværelse hindrer Deres Samtale, mine Herrer, saa behag at gaae ind i Salen; jeg vil her vente for at høre Hr. Richards Beslutning, naar han har raadført sig med Dem."

"Det er det Fornuftigste, min altfor dyrebare Hr. Porquin, som De hidtil har sagt," — svarede Florestan.

Han tog Louis under Armene og førte ham ind i det tilstødende Værelse, idet han endnu sagde til Alagerkarlen:

„Naar jeg kommer tilbage, skal jeg sige Dem Hensigten med mit Besøg, eller jeg kan i Grunden ligesaa godt sige den strax: Jeg skal bruge to hundrede Louisdorer i Alften. Her, undersøg disse Papiere . . .“

Hr. Saint-Herem tog nogle Papiere op af sin Lomme og fastede dem hen til Alagerkarlen, idet han forlod Værelset.

Den høimodige Raahed, med hvilken Hr. Saint-Herem havde affløret Porquin, var et nyt Stød for Louis Richard. Han tænkte med bitter Smerte paa, at han var opoffret af Mariette for denne elendige Karl. Saasnart Louis derfor var alene med sin Ven, kunde han ikke længer hverken undertrykke den Sindsbivægelse, som beherskede ham, eller holde sine Taarer tilbage, og han sagde med kvast Stemme, idet han sluttede begge Hr. Saint-Herems Hænder i sine:

„Al! Florestan, jeg er meget ulykkelig!“

„Jeg tænkte mig det nok, min stakkels Louis; thi naar en skikkelig og arbejdsom ung Mand som Du, maa give sig i Kløerne paa saadan en Gartyv som denne Porquin, saa er det det Samme som at forskrive sig til Djævelen! Siig frem, hvad er der hændet Dig? Din Levemaade var besfeden, næsten fattig; skulde Du have gjort nogen Gjæld? begaact en eller anden Daarskab? Det, som synes Dig en uhyre stor Sum, er maaskee for mig en Bagatel. Jeg har forlangt to hundrede Louisdorer af dette pengegridste Menneske . . . Jeg faaer dem, derom er jeg overbevist. Vil Du dele dem med mig, vil Du have Alt? jeg vil med Guds Hjælp nok redde mig paa en anden Maade! Med to hundrede Louisdorer kan man dog vel betale en Notarstivers Gjæld. Det siger jeg ikke for at frænke Dig, lad høre, hvormeget behøver Du? Vi ville bestræbe os for at finde en Udvei, men henvend Dig ikke til Porquin, saa er Du forløren! Jeg kjender denne Skurk!“

Dette høimodige Tilbud gjorde et velgjørende Indtryk paa Louis, og han forg'ente et Dieblis sin Kummer.

„Min kjære og gode Florestan!“ — sagde han til ham, — „Dersom Du vidste, hvor dette Beviis paa Dit Venstab gjør mig godt, og hvor det trøster mig!“

„Saameget bedre! Du modtager det altsaa?“

„Nei.“

„Hvorfor?“

„Jeg behøver ikke Din Tjeneste. Denne Agerkarl, som jeg slet ikke kjendte, skrev mig til og tilbød mig at laane mig aarlig flere Penge, end jeg har givet ud i hele mit Liv.“

„Hvad siger Du? Han tilbyder Dig det? Denne Skurk og den Agerkarl, hvis Haandlanger han er, udlaaner ikke en Sous uden den fuldkomneste Sikkerhed. Disse Folk stole hverken paa Ver, Retssikkerhed eller Lust til Arbeide, og jeg har aldrig vidst, min stakkels Louis, at Du besidder andre Eiendele.“

„Du tager feil, Florestan, min Fader eier to Millioner.“

„Din Fader!“ — raakte Hr. Saint-Herem i høieste Grad forbauset.
— „Din Fader!“

„Denne Agerkarl har, jeg veed ikke hvorledes, opdaget denne Hemmelighed, som altid har været mig ubekjendt.“

„Og han har tilbudt Dig sin Tjeneste? Nu kjender jeg ham igjen! Han og hans Vige ere altid paa Sper efter Formue, der holdes hemmelig. Naar de gjøre saadanne Opdagelser, saa tilbyde de vedkommende Familiers Sønner deres Tjeneste. Du er altsaa, min brave Louis, virkelig riig! thi i saa Henseende kan Du stole paa Porquin; naar han gjør Dig saadanne Tilbud, saa er det det bedste Beviis for, at han er fuldkommen vel underrettet.“

„Det troer jeg ogsaa,“ — svarede Louis bedrøvet.

„Hvorfor siger Du det med saadan nedslagen Mine, Louis? Man skulde troe, at Du havde gjort en sorgelig Opdagelse! Hvad feiler Dig da? Og Du græd jo før? Og disse Ord: Jeg er meget ulykkelig! Du ulykkelig? og hvorfor?“

„Min Ven, hav mig ikke til Bedste. Jeg er forelsket, og man har bedraget mig.“

„En Medbeiler?“

„Og for at bringe Smerten og Skammen til det Yderste . . .“

„Sig mig kun Alt,“

„Min Medbeiler er dette Umenneſke, denne uſle Agerkarl!“

„Porquin? denne gamle Skjælm? Han! Dig foretrukket! Nei, nei, det er umuligt! Men hvad bringer Dig paa denne Formodning?“

„Usikker Mistanke, og desuden sagde han mig, at man havde foretrukket ham.“

„En fortræffelig Autoritet! Han lyver, derom er jeg overbevist.“

„Florestan, han er rig. Hun, som jeg elskede, og som jeg endnu elsker imod min Billie, er fattig. Hun har længe levet i en skræffelig Glendighed.“

„Det er dog Fandens!“

„Hun har desuden en Slægtning, der er Krøbling, at ernære. Denne Mand's Tilbud maa have blændet det ulykkelige Barn, og hun maa som saa mange Andre have givet efter for Glendigheden . . . Hvorledes kan nu Opdagelsen af en usformodet Formue gjøre noget Indtryk paa mig? Mit eneste Ønske vilde have været at dele den med Mariette.“

„Hør, Louis, jeg kjender Dig. Din Kjærlighed maa være faldet paa en værdig Gjenstand.“

„I et Aar har Mariette givet mig Beviser paa den oprigtigste Tilbøielighed, da igaar pludselig et Brev med et fuldstændigt Brud . . .“

„En retskaffen Pige, som har elsket Dig, fattig som Du var, i et Aar, giver ikke strax paa en Dag efter for en gammel Gavyv som Porquin. Endnu engang, han maa lyve.“

Hr. Saint-Herem faldte derpaa til Louis's store Overraskelse med høj Stemme paa Forretningsmanden:

„Hr. Commandant de la Marauière?“

Algerkarlen kom strax.

„Florestan,“ — sagde Louis hurtig, — „Hvad gjør Du?“

„Vær Du kun rolig.“

Dg idet han vendte sig til Algerkarlen, sagde han:

„Hr. de la Marauière, der finder rimeligviis en Vildfarelse Sted i Deres Grindringer angaaende en retskaffen ung Pige, som efter Deres Udsagn har ladet sig forføre af Deres Forstand, Deres Anstand og Deres fortræffelige Manerer, maaskee en Smule mere af de Penge, som De paa en saa anstændig Maade erhverver Dem. Vil De vise mig den Altiighed, Hr. Commandant, at sige mig Sandheden? hvis ikke, saa veed jeg, hvad jeg vil have at gjøre.“

Idet Hr. Porquin betænkte, at det vilde være meget fløgt handlet, om han opgav en Lyst, som han dog havde meget ringe Udsigt til at faae til-

fredsstillet, for den Fordeel, som han kunde have ved at faae en Kunde i Louis Richard, svarede han:

„Jeg beklager meget en ilde anvendt Spøg, over hvilken Hr. Richard synes at være bleven bedrøvet.“

„Der kan Du see,“ — sagde Florestan til sin Ven. — „Men vil Hr. Commandanten forklare mig, hvorledes han har faaet dette Indfald med den ilde anvendte Spøg, som De behager at udtrykke Dem, medens jeg snarere vilde kalde det en skjændig Bagvadskelse?“

„Intet er simplere, min Herre. Jeg har seet Mademoiselle Mariette Moreau i den Boutik, hvor hun arbejdede, og hendes Skønhed overraskede mig. Jeg spurgte om hendes Aldre og gif op til hende. Der traf jeg hendes Gudmoder, hvem jeg ganske uforbeholden gjorde det Tilbud . . .“

„Nof, min Herre!“ — raabte Louis harmfuld, — „nof!“

„Tillader De mig kun at tilføie, min tilkommende Hr. Kunde,“ — begyndte Porquin igjen, — „at den omtalte Gudmoder tilbageviste mine Tilbud, og at Mademoiselle Mariette, som imidlertid kom til, saa omtrent viste mig Døren. De seer, Hr. Saint-Herem, at jeg aabenhjertig tilstaaer min Ilret. Nu haaber jeg, at denne oprigtige Tilstaaelse igjen vil skjænke mig Hr. Richards Tillid, og at han vil modtage mine smaa Tjenester. Hvad Dem angaaer, Hr. Saint-Herem,“ — tilføjede Agerkarlen i en smigrende Tone — „saa har jeg undersøgt Papirerne, som De leverede mig, og i Alten skal jeg bringe Dem de tohundrede Louisdorer. De vil uden Tvivl ikke finde de Betingelser overdrevne, som jeg har foreslaaet Hr. Richard, saasnart De lærer dem at kjende.“

„Jeg behøver ingen Penge, min Herre,“ — sagde Louis; — „De har fornærmet mig ved at ansee mig for istand til at haabe paa min Faders Død.“

„Men, min kjære Kunde, tillader De . . .“

„Kom, Florestan, lad os gaae,“ — sagde Louis til sin Ven, idet han afbrød Forretningsmanden.

„Som De seer, min alfor dyrebare Hr. Porquin,“ — sagde Hr. Saint-Herem, idet han bortskjernede sig med sin Ven, — „som De seer, gives der endnu retskafne Piger og retskafne Sønner. Jeg vil ikke bede Dem om, at De vilde lade dette tjene Dem som et Exempel for Fremtiden; thi

De er en altfor gammel Synder, til at De skulde forbedre Dem. Jeg ønsker kun oprigtig, at dette dobbelte Nederlag maa ærgre Dem dygtig."

"Alf! min kjære Florestan," — sagde Louis, da han var ude af Magerkarlens Huus, — "ved Din Hjælp er mit Hjerte nu lettet, jeg er overbevist om, at Mariette ikke har kunnet nedværdige sig saa dybt. Men hun vil ikke destomindre bryde med mig."

"Hun har altsaa sagt Dig det?"

"Nei, hun har skrevet mig det, eller snarere hun har ladet mig det skrive til."

"Hvorledes? . . . Hun har ladet Dig det skrive til."

"Du vil lee ad mig . . . den stakkels Pige, som jeg elsker, kan hverken læse eller skrive."

"Alf! Hvor Du er lykkelig! Saa er Du da i det Mindste fri for saadanne Epistler, som en lille Handskælsælgerste sender mig. Jeg bortførte hende fra en Banquier, som af Skinsyge og Gjerrighed havde begravet hende i et Magasin. Nu morer jeg mig ved at lade hende pynte sig efter Moden og ved at see hendes Glæde herover. Det er saa morsomt at gjøre Folk lykkelige. Det værste er, hun kan ikke lære Grammatik. Alf! Min Ven, hvilken Orthographie! Den minder om Uskyldighedstilstanden før Syndfloden; Eva, vor Moder, maa have skrevet saaledes. Men naar Din Mariette ikke kan skrive, hvo indestaar Dig da for, at hendes Skriver ikke forvandskede eller forandrede hendes Tanker?"

"Alf hvilken Grund?"

"Det kan jeg ikke vide. Men hvorfor gaaer Du ikke hen for at komme paa det Nene med Dig selv? Du vilde dog faae at vide, hvad Du havde at rette Dig efter."

"Hun har for sin Fremtids Freds og Roes Skyld indstændig bedet mig om ikke at forsøge paa at see hende mere."

"Saa gaae tvertimod op til hende for hendes Fremtids Skyld, nu da Du er en tilkommende Millionair."

"Du har Ret, Florestan. Jeg vil see hende igjen, jeg vil besøge hende, og dersom denne smertelige Hemmelighed opklarer sig, og dersom jeg igjen finder hende om og hengiven som tidligere, o! det vil være sjønt! Stakkels Barn! Hendes Liv er hidtil tilbragt i Armod og Arbeide. Hun skal dog

engang lære at kjende Rolighed og Velstand; thi jeg tvivler ikke derom, min Fader vil indvillige, og . . . Ak! min Gud!"

"Hvad gaaer nu af Dig?"

"Disse Sindsbevægelser, disse Begivenheder have ladet mig forglemme at sige Dig Noget, som vil forbause Dig. Min Fader vilde absolut have at jeg skulde gifte mig med Din Cousine."

"Hvilken Cousine?"

"Mademoiselle Ramon."

"Hvad siger Du?"

"Ukjendt med min Faders Planer reiste jeg til Dreux, hvorfra jeg igaar vendte tilbage. I Dreux saa jeg Mademoiselle Ramon, og selv om jeg ogsaa ikke havde elsket Mariette, saa var dog Din Uncles Datter mig saa modbydelig, at jeg aldrig . . ."

"Det maa da altsaa ikke være saa meget daarligt med min Uncles Affairer, som han allerede i mange Aar har foregivet?" — sagde Florestan, idet han afbrød sin Ven. Derpaa begyndte han igjen: — "Nei, sandsynligviis ikke; thi naar Din Fader vil, at Du skal ægte min Cousine, saa beviser det, at han derved venter Fordele for Dit Bedkommende. Hans foregivne Ruin var altsaa opdigtet."

"Min Fader betjente sig af det samme Paaskud. Han forklarede mig uophørlig den Armod, hvori vi levede."

"Ak! min Uncle Ramon, jeg har altid kjendt ham som en vranten, fnarvorren og i Omgang utaalelig Mand; men jeg troede ham ikke i Besiddelse af saa megen Snildhed. Fra nu af har jeg Agtelse for ham. Vel arver jeg ham ikke; men det er ligemeget, det er dog altid paa en Maade kjært at vide, at man har en Uncle, der er Millionair. Man tænker derpaa i vanskelige Diebliske, man hengiver sig til alle Slags oncemorderiske Hypotheser! man tænker med Glæde paa Slagflod, og ønster hemmelig Cholera hertil, dette Arvingernes Forsyn, som viser sig for dem som en god Genius med Rosens og Guldets Farve."

"Uden at gaae saa vidt som Du, min kjære Florestan, og uden at ønske Nogensomhelst Døden," — sagde Louis med et Smil, — "tilstaaer jeg dog, at jeg vilde foretrække at see, vel at mærke paa en naturlig Maade, din Uncles Formue komme i Dine Hænder fremfor i hans hæslige Dat-

ters. Du vilde dog i det Mindste kunne fortære saa megen Formue, og jeg er overbevist om, at Du i Besiddelse af disse Rigdomme . . ."

"Vilde gjøre Gjæld," — svarede Saint-Herem majestætisk, idet han afbrød sin Ven.

"Hvorledes! Florestan, med en saa uhyre Formue . . ."

"Vilde jeg gjøre Gjæld, siger jeg Dig, ja, jeg vilde blive nødt til at gjøre Gjæld."

"Med en Formue af to til tre Millioner?"

"Med ti, med tyve Millioner vilde jeg dog altid gjøre Gjæld. Mit System stemmer altid overens med Statens: jo større en Stats Gjæld er, desto mere beviser den dens Credit; og hvad er nu Crediten? Det er Rigdommen . . . Men jeg skal en anden Gang forklare Dig mine philosophiske og finansielle Anskuelser. Gik nu til Mariette og underret mig om Alt, hvad der møder Dig. Det er nu Middag, og jeg har lovet den lille Handskehandlerse, som det morer mig at sætte i Forundring, idag at lade hende ride en ny Ridehest, den smukkeste i Paris. Det er rigtignok forbandet dyrt; men hun skrev mig til imorges og erindrede mig om mit Løfte, at tage hende med o hoo (til Stoven ved Boulogne); o—h—oo, saaledes skriver hun i sin Ufskyldighed au bois. Der seer man, hvortil Misbrug af Skrivekunsten kan føre! Din Mariette vil aldrig spille Dig et saadant Puds! Gik derfor til hende, jeg har godt Haab; skriv mig til eller besøg mig, men lad mig endelig endnu idag høre, om Du har Grund til Glæde eller Sorg. Din Glæde vil jeg dele. Hvad Din Sorg angaaer, da skal jeg i saa Fald trøste Dig efter Evne."

"Jeg skal underrette Dig om, min kjære Florestan, hvorledes det gaaer mig. Lev saa vel, jeg haaber, vi sees snart igjen."

"Men det falder mig ind, ønsker Du, at jeg skal føre Dig til Mariettes Bopæl?"

"Nei, jeg takker, jeg gaaer hellere. Undervejs vil jeg have Tid til at tænke over saa mange besynderlige Hændelser og over den Maade, hvorpaa jeg maa lade min Fader vide, at jeg er kommen til Kundskab om hans Formue."

"Vi sees altsaa snart igjen, min kjære Louis. Du har jo forstaaet, at jeg før imorgen maa have seet Dig eller faaet Efterretninger fra Dig."

Med disse Ord steg Hr. Saint-Herem op i en Brougham, en paa

en egen Maade forspændt Morgenvogn, der ventede ham udenfor Ager-
karlenz Port.

Louis Richard begav sig tilfods til Mariettes Bolig.

Tiende Capitel.

Da Louis Richard traadte ind i Mariettes og hendes Gudmoders Bæ-
relse, blev han et Dieblif staaende paa Dørrinnet. Hans Hjerter sønder-
reves ved det smertelige Syn, som viste sig for hans Dine.

Den unge Pige, som laae fuldkommen paaflædt paa en paa Gulvet
udbredt Madrats, syntes livløs. Hendes dødblege Træk bævede af og til
frampagtig, hendes Dine vare luffede, og man saae Spor af Taarer paa
hendes Kinder, der lignede Marmor. I den ene af hendes Hænder holdt
hun Convuluttet, som indeholdt Stykkerne af Louis' Brev.

Madame Lacombe, hvis Træk tydede paa den sædvanlige Brede og
Spot, syntes betaget af en heftig Smerte. Knælende ved Siden af Mariet-
tes Madrats, understøttede hun med Enden af sin amputerede Arm hendes
tunge Hoved og forsøgte med sin anden Haand at give hende noget Vand at
drikke.

Madame Lacombe vendte hurtig Hovedet om, og hendes Ansigtstræk
antog ved Synet af den i Døren ubevægelig staaende Louis igjen deres
sædvanlige, haarde Udtryk.

„Hvad vil De?“ — spurgte hun barsk. — „Hvorfor kommer De saa-
ledes ind uden først at banke paa? Jeg kjender Dem ikke! Hvem er De?“

„O! min Gud!“ — raabte Louis, — „i hvilken Tilstand finder jeg
hende igjen!“ — Og uden at svare paa Madame Lacombes Spørgsmaal,
nærmede han sig hurtig Madratsen og raabte, idet han knælede: — „Ma-
riette, hvad fattes Dem? svar mig!“

Madame Lacombe, der i Begyndelsen var ligesaa overrasket som for-
tørnet ved Synet af den unge Mand, saae med Opmærksomhed paa ham,
betænkte sig et Dieblif og sagde derpaa med vred Stemme:

„De er Louis Richard?“

„Ja, Madame. Men for Himlens Skyld, hvad er der hændet Mariette?“

„Hvad der er hændet hende? De har taget Livet af hende!“

„Jeg, store Gud!“

„Og naar hun er død, saa vil vel De ernære mig, ikke sandt? De Ulykkelige!“

„Mariette! død! . . . det er umuligt! Men, Madame, man maa hurtigt hente en Læge eller gjøre Noget . . . Hendes Hænder ere stive . . . Mariette! Min Gud! Min Gud! De hører mig ikke!“

„Saaledes har det været med hende den hele Nat, og kun Deres Brev, stemme Døgenigt, har anrettet denne Ulykke!“

„Mit Brev? . . . hvilket Brev?“

„Ja, nu vil De gaac fra det, lyve! men igaar Aftes overvældede Fortvivelsen den stakkels Piges Hjerter, og hun tilstod mig Alt!“

„Men, min Gud! hvad har hun da tilstaaet Dem?“

„Alt De ikke vil see hende mere, og at De vilde forlade hende for en Andens Skyld. Saaledes ere Mændene!“

„Tvertimod! jeg har skrevet til Mariette, at . . .“

„De lyver!“ — raabte den gamle Syge, stadig mere forbittret. —

„Jeg siger Dem, at hun har Deres Brev. Der holder hun disse Stumper Papiir mellem sine Fingre. Jeg har ikke kunnet tage dem ud af hendes Hænder, siden Ildebefindendet overfaldt hende! O! hvor hun har grædt, min Gud! Paf Dem, Døgenigt! Mariette bar sig dumt ad ligesom jeg, idet vi afflog hvad man tilbød os, og jeg havde dog sagt hende, at vor Ketsksaffenhed nyttede os til Intet. Det er ogsaa ganske rigtigt, nu dør hun, og jeg er fastet ud paa Gaden uden Tag over Hovedet, uden Brød eller Nogetsomhelst; thi vi skyldte for en Termin, og nu vil man berøve os Alt! Lykkeligviis,“ — tilføiede den Ulykkelige med et ulykkespaaende Smil, — „lykkeligviis beholder jeg dog en Smule Kul tilbage, Kullene er dog en Forløsning for os Fattige!“

„Alt! det er skræffeligt!“ — raabte Louis, idet han ikke formaaede at holde sine Taarer tilbage; — „men, Madame, jeg sværger Dem, vi ere Offre for en sorgelig Bildfarelse! Mariette! Mariette! Kom til Dem selv! Det er mig! Louis!“

„De vil altsaa myrde hende paa Stedet!“ — raabte Madame Lacombe,

idet hun gjorde en fortviolet Anstrængelse for at støde den unge Mand bort fra Madrassen. — „Naar hun igjen kommer til Besindelse, saa vil Synet af Dem fuldkommen dræbe hende.“

„Gud være lovet!“ — sagde Louis, idet han gjorde Madame Lacombe Modstand. — „Hun rørte sig; seer De, hendes Hænder aabne sig . . . Hun løfter Hovedet . . . Hun slaaer Dinene op . . . Mariette! Hør mig, det er mig!“

Den unge Pige kom virkelig lidt efter lidt igjen til sig selv. Hendes matte Hoved hævede sig igjen, og efter at hendes af Taarer røde Dine et Dieblif havde stirret omkring i Lusten, dvælede de endelig ved Louis. Snart malede sig Overraskelsen og Glæden i hendes Blikke, og hun hvistede med svag Stemme:

„Louis, er det Dem? Ak! jeg haabede ikke mere . . .“

Derpaa opfyldte rimeligviis igjen den sørgelige Virkelighed hendes Tanker; thi hun vendte Ansigtet bort, lod sit Hoved igjen synke tilbage i Madame Lacombes Skjød og sagde stønnende til hende:

„Ak! Gudmoder, han kommer for sidste Gang . . . Alt er forbi!“

„Sagde jeg Dem ikke nok, at De vilde fuldkommen slaae hende ihjel,“ — raabte Madame Lacombe forbittret. — „Saa gaae dog bort! Oh! At man skal være svag og Krøbling og ikke have Kræfter til at fæste den Skurk ud! Han vil slaae hende ihjel for mig, berøve mig mit Dphold!“

„Mariette!“ — raabte Louis med bedende Stemme, — „jeg bønfaller Dem, hør mig. Jeg kommer ikke for at tage Afsked med Dem, jeg kommer tværtimod for at sige Dem, at jeg elsker Dem mere end nogen sinde før!“

„Store Gud!“ — begyndte den unge Pige igjen, idet hun rask satte sig op, som om hun havde følt et electrisk Stød, — „hvad sagde han?“

„Jeg siger, Mariette, at vi ere Offre for en Feiltagelse. Jeg har intet Dieblif ophørt at elske Dem, nei, intet Dieblif, og under min Fraværelse har jeg kun havt eet Dnske, een Tanke, nemlig at see Dem igjen og aftale Alt angaaende vort Bryllup, saaledes som jeg sagde Dem i mit Brev.“

„I Deres Brev?“ — raabte Mariette med et hjerteskjærende Udtryk.

„O! min Gud! han kan ikke engang længere erindre det! Her, Louis, her er Deres Brev!“

Dg hun gav den unge Mand Papiirſtumperne, hvorpaa man endnu kunde ſee Sporene af hendes Taarer.

„Du ſkal ſee,“ — begyndte Madame Lacombe igjen med Bitterhed, medens Louis i Haſt ſtillede de ſønderrevne Papiirſtumper ſammen, — „Du ſkal ſee, at han endog vil fornægte ſin-Haandſkrift! Dg Du vil være taabelig nok til at troe det, ikke ſandt?“

„Her er det, ſom jeg ſkrev til Dem, Mariette,“ — begyndte Louis igjen, idet han læſte:

„Min gode og kjære Mariette!

Jeg vil Dagen efter, at De modtager dette Brev, være hos Dem. Min korte Fraværelſe har voldt mig ſaamegen Længſel, at den har beviſt mig, hvor umuligt det er mig at leve borte fra Dem. Den Dag, da vi igjen ſkulle forenes, er Gud være lovet nær, det er den Dag imorgen, den 6te Mai. Saasnart jeg er kommen tilbage, vil jeg tale med min Fader om vor Beſlutning, og jeg tvivler ikke om hans Minde til vor Forening.

Lev vel, iovermorgen ſees vi, min elſkede Mariette. Jeg elſker Dem ſom en Daare eller ſnarere ſom en Viis; thi det er Viisdom at have ſøgt og fundet Lykken i et Hjerte ſom Deres.

Stedſe Deres Louis.“

„Jeg ſkriver ſaa kort, fordi jeg næſten vil være i Paris ſamtidig med mit Brev, og deſuden er det mig altid en ſmertelig Tanke, at en Anden end De ſkal læſe, hvad jeg ſkriver til Dem. Hvor meget vilde jeg ellers have at ſige Dem! Deres og for ſtedſe Deres!“

Mariette havde med en ſaadan Forbauselſe hørt denne Dplæſning af Brevet, at hun ikke havde kunnet ſige et Ord.

„Det er, Mariette,“ — begyndte Louis igjen — „det er, hvad jeg har ſkrevet Dem til. Hvorledes kan det være, at dette Brev har gjort Dem utroſtelig?“

„Hvorledes! Hr. Louis, det ſtod i Deres Brev?“

„Her, Madame, ſee dog,“ — ſagde Louis til Madame Lacombe, idet han rakte hende de ſønderrevne Stykker.

„Kan jeg maaſkee læſe!“ — ſvarede hun barſt. — „Men hvoraf kommer det, at man juſt har forelæſt Mariette det Modſatte af det, ſom De har ſkrevet til hende?“

„Mariette,“ — raabte Louis — „hvo har da forelæst Dem mit Brev?“

„En offentlige Skriver,“ — svarede den unge Pige.

„En offentlig Skriver!“ — raabte Louis, greben af en pludselig Tanke.

— „O jeg beder Dem, Mariette, forklar Dem!“

„Min Gud, Hr. Louis, det er meget simpelt. Jeg var gaaet til en offentlig Skriver for at dictere ham et Brev til Dem. Han havde skrevet det, og just i det Dieblif, da han vilde skrive Deres Adresse: Deux, derpaa, saa væltede han Blæthuset og maatte skrive det om igjen. Da jeg kom hjem, fik jeg disse Linier fra Dem. Da jeg ikke havde Noget, som jeg i Augustines Graværelse kunde lade læse det, saa gik jeg igjen til den offentlige Skriver, en godmodig og venlig gammel Mand, og bad ham at læse for mig, hvad De havde skrevet mig til. Han læste, og ifølge hans Udsagn stod der i Deres Brev, at vi ikke kunde sees oftere, at Deres Faders og Deres egen Fremtid stod paa Spil, og De bad mig endelig indstændig . . .“

Det stakkels Barn kunde ikke tale længere, hun henflød i Taarer.

Louis forstod eller snarere gættede Alt, ligesaa det Tilfælde, der havde ført Mariette til hans Fader, til Listen med det væltede Blæthuis, da der kun var Adressen tilbage at skrive. Adressen havde rimeligviis oplyst den Gamle og indgivet ham den Tanke, at skrive et andet Brev af modsat Indhold og adressere til Paris istedenfor til Deux, for at Louis kunde modtage det ved sin Ankomst. Han fattede endelig, hvorledes hans Fader maatte have improviseret et Brev med det foregivne Brud, da Mariette anden Gang var vendt tilbage til ham.

Idet han saaledes erfarede den smertelige Misbrug af Tilliden, hvori hans Fader i en altfor tydelig Hensigt havde gjort sig skyldig, vovede Louis ikke, nedbøiet af Smerte og Skamsfuldhed, at tilstaae den unge Pige, hvilke Baand, der vare mellem ham og den offentlige Skriver. Men da han dog ønskede at give Mariette og hendes Gudmoder en sandsynlig Forklaring over dette Bedrageri, saa sagde han til dem:

„Uden Tvivl er det gaaet saaledes til: den offentlige Skrivermaa trods sin tilsyneladende Godmodighed have villet forsøge en slet og sorgelig Spøg, min stakkels Mariette, og derfor just have læst for Dem det Modsatte af det, jeg havde skrevet.“

„O! det er dog skjændigt!“ — sagde den unge Pige, idet hun foldede

Hænderne. — „Hvilken Falskhed af denne Gamle! Han havde saadan en trohjertig Mine, da han saa deeltagende beklagede de Stakler, der som jeg hverken kunne læse eller skrive.“

„Ja, han har bedraget Dem, Mariette, derom er ingen Tvivl.“

„Men hvor er da det Brev, som jeg dicterede ham, for at det skulde træffe Dem i Dreux?“

„Det maa være ankommen der, da jeg allerede var afreist,“ — svarede den unge Mand, idet han fortiede for Mariette, at man Aftenen før havde overbragt ham det i Paris. — „Men det er jo ikke af nogen Bigtighed,“ — tilføiede Louis, som ønskede at afbryde en for ham saa pijnlijk Samtale. — „Have vi nu ikke beroliget os angaaende vore gjensidige Følelser, Mariette, og . . .“

„Et Dieblisk Taalmodighed,“ — sagde Madame Lacombe, som i nogen Tid havde været hængsunket i Betragtninger — „et Dieblisk Taalmodighed, I ere berolige, I to, men jeg ikke.“

„Hvorledes, Madame?“

„Hvad vil De sige dermed, min Gudmoder?“

„Jeg vil sige saa meget dermed,“ — svarede Madame Lacombe med Bitterhed — „at jeg ikke vil vide noget af dette Giftermaal.“

„Madame, hør mig . . .“

„Gaae De med Deres „Madame“! Da De er en Søn af en offentlig Skriver, saa eier De Jngenting, Mariette heller ikke, og naar to, der ere Fattige, gifte sig, tælle de saameget som tre. Min Geddatter har allerede mig at ernære, der mangler hende kun, at hun skulde have Børn til! Det vil blive et deiligt Egteffab med Hunger og Elendighed!“

„Men, min Gudmoder . . .“ — sagde den unge Pige.

„Lad mig i Ro! Jeg seer klarere end I. Man vilde gjerne gifte sig for at skaffe sig den Gamle fra Halsen! Ja, ja, først eller sidst vil man sige til hende: Vi have ikke engang Brød nok for os og vore Børn, og vi skulle ogsaa ernære Dig for Intet. Paf Dig, Gamle! Lev, dersom Du kan, døe, dersom Du vil! som Ordsproget siger. — Og naar jeg saa bliver taget paa Gaden som Landstrygerste, og jeg bliver fængslet, saa ere I frie for mig. Ja, ja, det er Ederes Plan!“

„O! min Gud!“ — raabte Mariette, — „kan De troe noget Saadant!“

„Madame,“ — faldt Louis hurtig ind, — „berolige Dem. Just idag har jeg gjort en Opdagelse, som jeg aldrig havde ventet at gjøre. Af Grunde, som jeg maa agte, skjulte min Fader hidtil for mig, at han er riig, meget riig.“

Mariette saae ved denne uventede Efterretning paa Louis med langt større Forbauselse end Glæde, hvorpaa hun sagde til sin Gudmoder:

„Som Du seer, Gudmoder, har Du nu ikke mere at befrygte.“

„Ha, ha, ha!“ — raabte Madame Lacombe med spottende Latter; — „saa Du skulde troe paa Sligt! . . .“

„Men, min Gudmoder . . .“

„Indseer Du da ikke, at han har opfundet denne Løgn, for at jeg skulde give mit Minde til Dit Giftermaal?“

„Madame, jeg sværger Dem . . .“

„Jeg siger Dem, at Alt dette er Bedrageri,“ — raabte Madame Lacombe; — „er De riig, saa forlanger De ikke mere Mariette. Gaae dog! Skulde maaskee en riig Mands Søn være taabelig nok til at gifte sig med en stakkels Syypige, som hverken kan læse eller skrive!“

Uden just at dele sin Gudmoders Tvivl, saae dog Mariette ved Tanken om Louis's nye Rigdom med ængstelig og bedrøvet Mine paa ham. Den unge Mand forstod dette Bliks Betydning og begyndte igjen:

„De tager feil, Madame Lacombe. En riig Mands Søn holder det Ord, som han har givet, medens han var fattig, naar hans Livs Lykke er forbunden med dette Ord.“

„Bah! det klinger jo meget smukt“, — afbrød ham den Syge i en mistroisk og ærgerlig Tone. — „Hvad enten De nu er riig eller fattig, saa faaer De ikke Mariette, naar De ikke sikrer mig mit Ophold, saalænge jeg lever. Jeg forlanger ikke meget: sex hundrede Francs aarlig; men de maae for Contracten deponeres i rede Penge hos en sikker Notarius.“

„Af! min Gudmoder!“ — sagde Mariette, som ei længer kunde holde sine Taarer tilbage, — „at være saa mistroisk mod Louis!“

„Af! ja!“ — raabte den ulykkelige Skabning, — „man stoler og stoler paa Folk, og en skjøn Dag er man bestjaalet! Jeg kjender det. I forveien lover man Alt, hvad der forlanges, men man bliver snart kjed af den gamle Syge og sender hende til Hospitalet! Men saalænge jeg var hos Mariette, behøvede jeg ikke at frygte for at komme til at ligge paa Gaden.“

Jeg er hende vel til Byrde; hun er træt af mig, det er sandt; men hun er en god og fjærlig Pige, hun er nu engang vant dertil, og hun er bange for mig. Var hun først gift, saa vilde I begge uden Barmhjertighed fæste mig udenfor Døren, og hvor skal jeg saa hen? Hvad bliver der saa af mig? Er det min Skyld, at jeg i Udvøvelsen af min Haandtering er bleven Krøbling? Nei, nei, ingen Tale om Giftermaal, naar ikke sex hundrede Francs sikkres mig aarlig, saalænge jeg lever."

I mit lertid havde Louis og Mariette udværet betydningsfulde Blikke.

Den unge Pige syntes at sige:

"Hører De nu, Louis, hvor den Ulykke, der hele Livet har forfulgt min Gudmoder, har gjort hendes Character bitter?"

"Stakkels Pige!" — syntes den unge Mand at svare; — "hvor maa De have lidt ved at see en saa blid og from Opoffrelse som Deres saaledes optagen og saaledes belønnet!"

"Man maa anklage Ulykken, Louis, og ikke hende. Hun har lidt saameget!" — svarede den unge Piges rørende Blif.

"Madame," — begyndte Louis igjen, da den Syge havde ophørt med at tale, — "De kan være overbevist om, at Deres Skjæbne skal blive saaledes, som den bør være. Mariette og jeg ville aldrig glemme, at De har været for hende en anden Moder, og De kan selv vælge, om De vil leve med os eller foretrække at bo alene, De vil blive behandlet, som De fortjener det af os."

"Alt! Jeg takker Dem, Louis," — sagde den unge Pige, fuld af Taknemmelighed — "jeg takker Dem, fordi De nærer samme Følelser som jeg for min stakkels Gudmoder, min anden Moder!"

Og den unge Pige vilde omfavne Madame Lacombe; men den Syge stødte hende tilbage og begyndte igjen i spottende Tone:

"Seer Du da ikke, at man har os til Bedste? Vægte Dig? Udsætte en Pension for mig! Har man da nogensinde seet Sligt? Han vil bedaare mig med smukke Ord, det er Alt, og er han virkelig saa riig, saa skal jeg sige Dig, hvorledes det vil gaa. Han vil holde Dig op med Snak, og Du vil en Dag erfare, at han har giftet sig med en Anden. Derfor forbyder jeg ham een Gang for Alle at sætte sin Fod her mere."

"Uden i det Tilfælde, at jeg kom med min Fader, og at han anholdt

hos Dem om Mariettes Haand, idet han forklarede Dem de Fordele, som han vilde tilsikre baade os og Dem."

"Ja, ja," — svarede den Syge, idet hun igjen vendte sig om mod Bægen; thi hun havde igjen lagt sig paa sin Seng, — „naar De kommer igjen for at fortælle os disse smukke Ting, saa vil der nok blive fire Torsdage i een Uge."

„Det vil skee imorgen, Madame Lacombe," — svarede Louis.

Derpaa vendte han sig til den unge Pige og sagde:

„Farvel Mariette. Imorgen altsaa kommer jeg med min Fader."

„Min Gud, Louis, gid det var sandt!" — svarede den unge Pige, idet hun ømt trykkede den unge Mand's Hænder i sine. — „Efter saa megen Kummer vil da Lykken altsaa endelig komme . . . En Lykke uden Ophør!"

„Cre I snart færdige? I forvirrer mig Hovedet med al Eder's Lykke!" — raabte den Syge forbitret. — „Lad mig dog faae No, og Du, Mariette, rør Dig ikke af Stedet. Du vilde vel inderlig gjerne ledsage denne Løgner til Trappen; men jeg siger nei, og derved bliver det."

Louis og Mariette vekslede et sidste Blik, og den unge Mand sagde sagte:

„Imorgen, Mariette, min inderlig Elskede, min Kone!"

„Kommer han snart ud af Stuen," — raabte den Syge.

Louis forlod Bærelset, og Mariette vendte langsomt tilbage for at sætte sig ved sin Gudmoders Seng.

Faa Diebliffe efter dette Optrin gif den unge Mand med hurtige Skridt til sin Faders Bod, hvor han haabede at træffe ham; men han fandt Bodens Luffet. Han spurgte efter Hr. Richard og erfarede, at han sket ikke den hele Dag havde været paa sit vante Sted. Forbauset over denne saa vigtige Forandring i den Gamles regelmæssige Sædvaner, ilede Louis nu til Gaden Grenelle, hvor deres fælles Bopæl var.

Elleve Capitel.

Louis Richard naaede snart Gaden Grenelle. I det Dieblif han gif forbi Portnerens Bærelse, sagde denne til ham:

„Hr. Louis, Deres Fader er gaaet ud for to Timer siden, og han har efterladt dette Brev til Dem. Jeg skulde have bragt det til Skriverstuen, dersom De ikke var kommen hjem inden Klokken var to.

Den unge Mand tog Brevet, som var af følgende Indhold:

„Min kjære Søn!”

„Jeg fik i dette Dieblif nogle Linier fra min Ven Ramon, som underrettede mig om, at de samtidig med hans Brev ere afreiste fra Dreux, og at de idag ville ankomme til Paris.

Da han aldrig i sit Liv har reist paa Jernbane, og han gjør sig en Fornøielse af at forsøge denne Befordringsmaade, saa vil han standse i Versailles, hvor han beder os at vente ham. Vi ville besee Slottet, og Alle i Forening vende tilbage til Paris med et af de sidste Tog.

Jeg venter Dig i Hotel des Reservoirs. Er jeg allerede gaaet hen med Ramon og hans Datter for at besee Slottet, saa vil Du nok kunne træffe os igjen. Forøvrigt, forstaae mig vel, denne Sammenkomst med Mademoiselle Ramon vil aldeles ikke paalægge Dig nogen Forpligtelse for Fremtiden.

Jeg ønsker kun, at Du maatte benytte Leiligheden idag til at indsee, hvor ubilligt det var af Dig saaledes uden nærmere Betjendtskab at lade Dig indtage imod denne unge Dame. Du vil forresten nok indsee, at det under alle Omstændigheder vilde være meget uartigt mod Ramon, hvad Beslutning Du end har taget, at udeblive. Kom altsaa, min kjære Louis, om Du og kun gjør det for Heflighedens Skyld.

Din Fader, som elsker Dig, og som kun har et Ønske i Verden:
Din Lykke!

A. Richard.”

Trods sin sædvanlige Hengivelse i sin Faders Villie tog Louis dog ikke til Versailles, da han var overbevist om det fuldkomne Unyttige ved en ny Sammenkomst med Mademoiselle Ramon; thi han var mere end nogensinde besluttet paa at gifte sig med Mariette.

Den mærkværdige Opdagelse af hans Faders Formue forandrede saa lidt Louis's bestedne Fordringer og hans sædvanlige Arbejdslyst, at han i Hast begav sig til sin Skriverstue for der at opfylde sin Pligt og undskylde

sin Fraværelse om Formiddagen. Noget paatrængende Arbeide, som han maatte besørge, medens Dagens forskjellige Hændelser gjorde ham det vanskeligt at samle Tanterne, holdt ham længe tilbage paa Contoiret. I det Dieblig, da han var i Begreb med at forlade samme, traadte en af hans Kammerater ind med det Udraab:

„Al! mine Venner, hvilken Hændelse! hvilken Ulykke!“

„Hvad er der paa færde?“

„Jeg traf nylig En, der kom fra Jernbanegaarden i Versailles.“

„Fra Jernbanen!“ — raabte Louis og bævede. — „Belan! hvad er der da skeet?“

„En forfærdelig Ulykke.“

„Store Gud!“ — raabte Louis og blegnede. — „Siig mig Alt!“

„Det til Paris tilbagevendende Tog er kommen ud af Skinnerne; Bogene ere væltede over hverandre, Maskineriets Døn har stukket dem i Brand, og man siger, at næsten alle de Reisende ere knuste eller brændte, og at . . .“

Greben af Dødsangest formaacte Louis ikke at høre mere. Uden Hat styrtede han ud paa Gaden, sprang op i en Leievogn og sagde til Kudsken:

„Tyve Francs i Drifkepenge, dersom De i fuld Gallop bringer mig til Jernbanen, der gaaer til Versailles . . . og derfra . . . videre . . . jeg ved endnu ikke hvorhen . . . Men for Himlens Skyld, før hurtig! før hurtig!“

„Den høire eller den venstre Bred, min Herre?“ — sagde Kudsken, idet han pidskede paa Hestene.

„Hvorledes?“

„Der er dog to Banegaarde, min Herre, en paa den høire og en paa den venstre Bred.“

„Jeg vil til den Bane, hvor der er forefaldet en skræffelig Ulykke.“

„Det har jeg slet ikke hørt Noget om, min Herre.“

Louis lod sig bringe tilage til Contoiret for at faae nærmere Underretning. Men da han ikke mere traf Nogen hos Notaren, steg han igjen med fordoblet Angest tilvogns.

„Min Herre,“ — sagde Kudsken til ham, — „jeg har nylig erfaret, at det er paa den venstre Side.“

Louis lod sig altsaa føre derhen. Den ulykkelige Hændelse bekræftede sig, og han erfarede endog nærmere Stedet, hvor Ulykken var skeet. Først ad Landeveien, siden ad en Markvei naaede han henimod Matten i ringe Af-

stand Bas-Meuton. Han sprang ud af Bognen, og ledet af det sidste Ekkin af de sammenhobede, brændende Bogne, befandt han sig snart ved Ulykkens Skuplads.

Denne Katastrophe er allerede saa ofte omtalt, at det er unødvendigt her paany at gaae ind paa de nærmere Omstændigheder. Vi omtale kun, at Louis den hele Nat forjæres søgte sin Fader mellem disse fortrængte og skræffelig saarede Liig. Henimod Kl. fire om Morgenen vendte den unge Mand, overvældet af Smerte og Mathed, tilbage til Paris, idet han kun endnu nærrede det Haab, at hans Fader med nogle saa Reisende skulde have undgaaet Faren og endnu om Aftenen naaede han sin Bopæl igjen.

Neppe ankommen til Porten af Huset, sprang Louis ud af Bognen og ilede til Portnerens Bærelse.

„Er min Fader kommen hjem?“ — vare hans første Ord.

„Nei, Hr. Louis.“

„Ak! der er ingen Tvivl mere!“ — mumlede han, idet han søgte at undertrykke sin Hullen; — „død, død . . .“

Hans Knæ vaklede under ham, han maatte sætte sig ned og var en Afsmagt nær.

Efterat Louis nogle Diebliffe havde hvilet sig hos Portneren, som modtog ham med de sædvanlige tomme Beklagelsesyttringer, naaede han langsomt sit Bærelse.

Bed Synet af den fattige, saalænge med Faderen delte Bolig naaede Louis's Smerte den høieste Grad. Han tænkte paa den skræffelige Maade, hvorpaa hans Fader, som han saa inderlig havde elsket, maatte være omkommen, og han fastede sig paa sit Leie, idet han skjulte Ansigtet i sine Hænder og gav sin Hullen frit Løb.

Omtrent en halv Time laae han saaledes hensunken i en uendelig Fortvivlelse, da han hørte Nogen banke paa Døren, hvorpaa Portneren traadte ind.

„Hvad vil De?“ — sagde Louis, idet han astørrede sine Taarer.

„Hr. Louis, det gjør mig meget ondt at maatte forstyrre Dem i et saadant Dieblif, men Rudstén . . .“

„Hvorledes?“ — spurgte Louis, der i sin dybe Smerte havde forglemt Bognen. — „Hvilken Rudstén?“

„Jh! Rudstén, der har fjørt for Dem den hele Nat. De har nok lovet

ham tyve Francs i Drifkepenge, og med Betalingen for Voanen bliver det ni og fyrgetyve Francs, saa meget forlanger han i det Mindste."

"Jh! Min Gud!" — sagde den unge Mand med smertelig Utaalmodighed — "Giv ham de Penge og lad mig være alene."

"Men, Hr. Louis, ni og fyrgetyve Francs det er en stor Sum, og jeg har den ikke!"

"Af! Min Gud! Hvad skal jeg gjøre?" — raabte Louis, som igjen maatte nødes til at dvæle ved Livets materielle Interesser. — "Jeg har ingen Penge."

Da han talte Sandhed; thi han havde endnu aldrig paa een Gang været i Besiddelse af Fjerdedelen af den Sum, han havde lovet Rudskén.

"Men, min Herre," — begyndte Portneren igjen — "hvorledes kunde De og leie en Vogn timeviis og benytte den hele Natten med Løfte om tyve Francs i Drifkepenge? De maa jo være fra Forstanden! Hvad vil De da nu gjøre? See dog i det Mindste efter, om der ikke skulde findes Penge i Deres salig Faders Skuffer."

Med de sidste Ord erindrede Louis sig, hvad han i sin Smerte hidtil havde forglemt. Man havde sagt ham, at hans Fader var riig. I den Tanke, at der maaskee kunde være Penge gjemte i Bærelset, sagde han, da han ikke ønskede Portnerens Nærværelse ved denne Undersøgelse:

"Det er meget muligt, at jeg skal bruge Vognen endnu denne Morgen, han maa vente. Kommer jeg ikke inden en halv Time, saa kom herop igjen, saa skal De faae Pengene."

"Men, min Herre, denne Venten vil kun forøge Deres Udgift, og dersom De ikke er istand til at betale, saa maatte . . ."

"Det er godt," — svarede Louis, idet han hurtig afbrød ham, — "jeg veed, hvad jeg har at gjøre."

Portneren bortsejrnede sig. Da den unge Mand var alene, følte han ligesom Samvittighedshebreidelser ved Tanken om de Undersøgelser, som han vilde anstille; men den paatrængende Forlegenhed lod ham overvinde disse Betragtninger.

Bærelsets Meubler bestode af et Skriverbord, en Commode og en gammel Kiste af Røddetræ, saaledes som velhavende Bønder have dem. Den havde to afdeelte Rum, det ene ovenover det andet.

Louis undersøgte Bordet og Commoden uden at finde Penge. Begge

Nøglerne til Kisten sad i Laasene for de to Rum. Han luffede op og saa kun nogle gamle Klædningsstykker. En lang Skuffe adskilte begge Rummene i dette Meubel; i denne fandt Louis kun nogle uvigtige Papiirer. Da han imidlertid tænkte sig Muligheden af et eller andet skjult Gjemme, saa faldt det ham ind at trække denne Skuffe ud af sine Fals. I Begyndelsen saa han Intet, men en endnu opmærksommere Undersøgelse lod ham opdage en Kobberknap, som berørte venstre Fals. Han trykkede paa denne Knap, hvorpaa han strax i den nederste Afdeling af dette Meubel hørte en knirkende Lyd. Han bukkede sig og saa det Brædt, som syntes at danne Skuffen, langsomt synke ned, idet der kom tilsyne en omtrent sex Tommer dyb Bund, som strakte sig heelt ind i den bageste Deel af Meublet. En Mængde Rum beklædte med Fløiel befandt sig i dette Gjemme. I hvert af disse saaes symmetrisk opstillede Stabler af alle slags Guldstykker, fra alle Lande og fra alle Tider. Sandsynligviis maatte hvert af disse Guldstykker ofte være pudse og blankede; thi de funkede, som om de nylig vare myntede.

Trods sin uendelige Sorg, blev Louis et Dieblif blændet ved Synet af denne Skat, hvis Værdi maatte være anseelig. Da det første Indtryk var forbi, bemærkede han i det største Rum et Papiir, hvilket han tog og læste, idet han kjendte sin Faders Haandskrift; det lød saaledes:

„Denne Samling af Guldstykker er bleven begyndt den 7de September 1803. Dens reelle Værdi beløber sig 287,634 Francs og 10 Centimer (see mit Testaments fjerde Paragraph hos min Notarius, Hr. Marainville, Gaden Saint-Anne, Nr. 28, hvem jeg har betroet Opbevaringen af mine Renter, Actier og andre Verelbreve. See ogsaa det forseglete Dmslag, som ligger under Stablerne af spanske Qvadrupler i det femte Rum.)“

Louis tog flere Stabler af disse tyske og store Guldstykker bort og fandt virkelig et sort forseglet Dmslag.

Det indeholdt følgende Ord skrevne med store Bogstaver:

Til min dyrebare og elskede Søn.

I det Dieblif, da Louis berørte dette Dmslag, bankede man paa Døren. Han erindrede sig, at han havde bedet Portneren komme igjen, greb hurtig en af Qvadruplerne og luffede Meublet.

Portneren betragtede Guldstykket med ligesaa megen Overraskelse som Nysgjerrighed, og raabte med forundret Mine:

od „Hvilket smukt Guldstykke! det seer ud, som det var splinternyt. Jeg har aldrig seet Mage.“

„Det er tilstrækkeligt,“ — svarede Louis; — „gaae og betal.“

„Hvormeget gjælder da et saadant Guldstykke, min Herre?“

n) „Mere end den Sum jeg skylder. Gaae først til en Verelleer og betal saa Rudsken.“

3 „Hr. Louis,“ — begyndte Portneren igjen i en hemmelighedsfuld Tone, — „har Fader Richard maaskee efterladt Dem mange saadanne smukke Guldstykker? Hvo skulde dog have troet, at den gamle fattige Mand . . .“

m „Gaae!“ — raabte Louis forbittret over det uforstammede Spørgsmaal; — „gaae og betal Rudsken og bliv borte.“

il Portneren traf sig hurtig tilbage. For at være sikker mod nye ubesei- lit lige Besøg, lukkede Louis Døren af, tog Nøglen af Laasen og gik igjen hen til Kisten.

Id For han aabnede sin Faders Testament, betragtede han endnu et Die- blif næsten uvilkaarlig den blændende Skat. Men denne Gang tænkte han paa Mariette, uagtet han bebreidede sig denne glade Tanke i et saa sorgeligt Dieblif. Han indsaae, at den fjerde Deel af den Sum, som han her havde for Die, var nok til for bestandig at sikre hans Kones Velstand og Uafhæn- 18 gighed.

Derpaa søgte han at glemme den grusomme mod den stakkels Syepige af hans Fader anvendte List, og han bestræbte sig for at troe, at han vilde have faaet Oldingens Minde til Forbindelsen med hende, ligesom hans Fa- 19 der ogsaa vilde have sikret den nye Ægtefælles Skjæbne, om han og ikke havde villet tilstaae al sin Rigdom.

rr Opdagelsen af disse Rigdomme gjorde ikke Louis haveshg og hevngjer- 20 rig, saaledes som en Gjerrigs Arvinger næsten altid blive, naar de tænke paa de smertelige Savn, som de paa Grund af denne Gjerrighed have maattet taale.

21 Den unge Mand tog tværtimod med rørt Hjerte og from Ærbødighed sin Faders Testamente i Haanden og løste med Haanden, som sittrede af hans Sindsbevægelse, Omslaget, der uidentviol indeholdt Oldingens sidste 22 Billie.

Tolvte Capitel.

Oldingens Testamente, som omtrent var affattet for to Maaneder siden, lød saaledes:

„Min elskede Søn, naar Du læser disse Linier, vil jeg have ophørt at leve.

„Du har altid troet, jeg var fattig, men jeg efterlader Dig en stor ved min Gjerrighed forøget Formue.

„Jeg har været gjerrig, det dølger jeg ikke, jeg gjør mig tvertimod en Ære deraf, jeg er stolt deraf

„Og jeg vil her sige Dig hvorfor:

„Lige til den Dag, da Du saae Dagens Lys, hvilket kostede Din Moders Liv, var jeg uden at være ødsel temmelig ligegyldig for at forøge min Arv og den Medgift, Din Moder havde bragt mig. Saasnart jeg havde en Søn, forvandlede den Følelse af Omsorg, som bliver en hellig Pligt, naar man er Fader, efterhaanden til Sparommelighed, saa til Rarrighed, og endelig endog til Gjerrighed.“

„Forøvrigt felte Du i Din Barndom aldrig de Gavn, som jeg paa-lagde mig selv. Skjendt Du ved Din Fødsel var sund og stærk, bidrog, som jeg troer, Din simple Opdragelse til at udvikle Din kraslige Constitution.

„Da Du var i den Alder, at Du skulde nyde Underviisning, sendte jeg Dig i en af Fattigskolerne. For det Første var det en Besparelse for mig (denne Besparelse er ikke ringe), og dernæst skulde Du ved denne fælles Opdragelse vænnes til et beskedent og arbejdsomt Liv. Følgerne deraf overtraf mine Forventninger. Opdraget med fattige Børn istedenfor med rige eller velhavende, undgik Du hine bekostelige Tilheligheder, den bittere Misundelse og den forfængelige Jvælske, som næsten altid har en fordærvelig Indflydelse paa vor fremtidige Bestemmelse.

„Paa denne Maade sparede jeg Dig megen Kummer, som, om den og er barnagtig, dog ikke forårsager mindre Smerte.

„Du faldt ikke paa at sammenligne Din Stilling med deres, som er høiere eller bedre end Din.

„Du følte ikke et vist hadefuldt Gavn, naar Du hørte en af Dine Kam-

merater omtale den Glands, der herskede i hans Faders Huus, en Anden
prale af sin Families gamle Adels, og endelig endnu en Anden leregne de
Rigdomme, hvorover han engang skulde blive Herre.

„Det er i Almindelighed Tilfældet, at Børn under meget forskellige
Forhold, naar de bære samme Klædedragt, spise ved samme Bord og nyde
samme Underviisning, ogsaa indbyrdes have en Følelse af Lighed.

„Det er en stor Bilsfarelse.

„Den selskabelige Ulighed gjør sig hos Børn ligesaa gjældende som i
Verden i Almindelighed.

„En rigtig Borgers eller en fornem Herres Søn viser næsten allerede i
det tiende Aar den Alvor og det Overmod, som han femten Aar senere vil
udvikle.

„Hvad Dig angaaer, da hørte Du ved at blive opdraget med Børn
af Folket, hvorledes de Alle talte om Deres Faders og Moders sure Arbeide.
Den strenge Nødvendighed for at arbeide indprægedes altsaa endog allerede
i Din tidligste Ungdom i Din Sjæl.

„Andre af Dine Skolekammerater fortalte endog om Deres Families
Savn og Elendighed, og saaledes vænnede Du Dig til Tanken om vor
Armod.

„Endelig saae Du, hvorledes den største Deel af disse Børn med Mod
fandt sig i sin Skjæbne (Mod og Hengivenhed i sin Skjæbne ere de to største
Dyder hos Folket), og aldrig, min elskede Søn, manglede Dig hidtil Hengi-
venhed og Mod.

„Da Du var femten Aar gammel, led jeg Dig i en høiere Comunal-
skole concurrere om et Stipendium, og i denne Skole modtog Du Din sidste
Underviisning. Din første Lydelse havde allerede baaret herlige Frug-
ter; thi skjøndt flere af Dine nye Kammerater i denne Skole ifølge Fødsel
eller Formue tilhørte Aristokratiet, saa forandrede Berørelsen med dem dog
ikke Dine fortræffelige Egenskaber, og man mærkede ikke noget Spor af iver-
syg Misundelse hos Dig.

„Syttent Aar gammel blev Du antaget som en ringe Skriver hos en
Notarius, som jeg kjendte, og som var den eneste, der var indviet i min For-
mues Hemmelighed, da han bestyrede den. Lige til det Diabolske, da jeg skri-
ver disse Linier, var denne Ven ligesaa taus som tro. Den bestedne Købe-
bane, hvorpaa Du skulde slaae ind, indgjød Dig ikke nogen Uvillie og Din

Principal's Venſkab for mig borgede mig for hans Omhyggelighed for Din Uddannelse. Han oplærte Dig i den offentlige Ret, og ved hans Beſtræbelſer og ved det Arbeide, han lod Dig beſørge, opnaaede Du hos ham fuldkommen Kjendſkab til Forretningsgangen, og Du vil ſaaledes ved min Omhue være i ſtand til paa en bekvem og nyttig Maade at beſtyre den Formue, jeg ſamlende til Dig.

„Min Samvittighed gjør mig ingen Bebreidelſer, og dog tilſtaaer jeg, at jeg undertiden har næret Frygt for, at Du efter min Død ſkulde gjøre mig følgende Bebreidelse:

„Medens Du opdyngede Rigomme, min Fader, ſaae Du mig lide ſmertelige Savn uden at Du forbarmede Dig over mig.

„Men ved nøiere Eſtertanke bortjog jeg denne min Frygt for ſtedſe af mit Hjerte. Jeg erindrede mig, hvor ofte Du ſagde mig, at Du, om Du og var fatig, dog var tilfreds med Din Stilling, og at Du kun for min Skyld ønskede Dig at have det bedre.

„I Sandhed, Din rolige Stemning, Din jevne og blide Character, Din naturlige Munterhed og Din Omhed for mig har bevist mig, at Du var tilfreds med Din Lod; deſuden deelte jeg den jo med Dig. Hvad jeg paa min Side fortjente ved min Profeſſion ſom offentlig Skriver tillod os tilligemed det, Du kunde ſammenſpare, at leve, uden at jeg behøvede at angribe mine Renter. Paa denne Maade ſtadig lagte til Capitalen have de i deres Beſtyrers forſtandige Hænder baaret Frugter. Idag, da jeg ſkriver dette Testamente, beløber ſig derfor og den Formue, ſom jeg efterlader Dig, omtrent til to og en halv Million.

„Jeg veed ikke, hvor mange Aar jeg endnu har tilbage at leve i, men derſom jeg endnu kun lever ti Aar, ſaa har jeg naaet det almindelige Maal for det menneſkelige Liv. Du er ſaa fem og tredive Aar, og jeg vil ſaa have opdyngtet en Formue af fire til fem Millioner, da en Capital i ti Aar fordobler ſig.

„Saaledes vil Du efter al Sandsynlighed (der ſkulde da ellers ramme mig et uforudſet Slag) have opnaaet den fuldſtændige Modenhed, naar Du kommer i Beſiddelse af denne ſtore Formue. Dine maadholdende, arbeidsomme og beſkedne fra Barndommen af tilvante Sædvaner ville være blevne for Dig en anden Natur. Dit Kjendſkab til Forretningerne vil ved Praxis have udviklet ſig endnu mere. Føi til diſſe Fordele Din gode For-

stand, Din faste physiske Constitution, som ingen tidlige Udsvævelser vil have svækket, og siig mig saa, min kjære Søn, om Du ikke befinder Dig i den bedst mulige Tilstand til at arve den Formue, som jeg har erhvervet Dig, og til at anvende den efter Din Tilkøielighed, som jeg antager vil være ærlig og heimodig.

„Hvorfor, vil Du maastee siige til Dig selv, har jeg indskrænket mig til blot at lade min Capital være uden at foretage en stor Finantsoperation eller uden at nyde min Overflødighed?

„Jeg skal siige Dig Grunden hertil, mit kjære Barn.

„Min Gjerrighed har vistnok sin Kilde i en faderlig Omsorg. Men denne Gjerrighed har tilsidst antaget alle de fra denne hestige Lidenstabs uadskillige Egenstaber.

„Jeg har kunnet undvære Alt og kan det endnu for at dyngge Rigdom paa Rigdom, fordi jeg altid med Henrykkelse siger til mig selv, at jeg sparede til Dig, og at Du engang skulde arve mig. Men at benytte min Formue til daglige Fornødenheder, eller at sætte den paa Spil ved Finantsoperationer, det er mig umuligt. Det vilde sønderrive mit Hjerte; thi Du maa vide, at Besiddelsen af vor Skat er hos os Gjerrige et andet Liv! Det kommer deraf, at vi uden at give Noget ud, uden at risquere en Skilling, i vor Indbildning hengive os til de største Operationer, den meest ubørte Kjærlighed til Pragt. Og det er intet forsængeligt Tusse, ingen tom Drøm. Nei, nei, ifølge min Kasses Tilstand vilde denne Kjærlighed til Pragt imorgen, ja endnu idag, strax paa Stedet kunne tilfredsstilles.

„Hvorledes kan Du nu forlange, at en Gjerrig skulde have Mod eller Villie til at lade en saadan Talisman slippe sig af Hænderne? Hvorledes! For een Plan, for een virkeliggjort Drøm skulde man gaae saavidt, at man skulde opgive tusinde Planer, tusinde Drømme, som hvert Dieblis kunne virkeliggjøres, og især naar man siger til sig selv: Hvad Tndt gjør jeg? Hvem skader jeg? Har min Søn ikke hidtil fundet sig tilfreds med sin Skjæbne? Er han ikke en Stoltthed for den af sine Børn meest stolte Fader? Er det ikke Altsammen for ham, samler jeg ikke disse Skatte for ham alene?

„Og endelig, hvad Godt vilde det have bragt min Søn, om jeg havde handlet anderledes?

„Havde jeg været ødsel, saa vilde min Ødselhed have efterladt Dig i Elendighed, mit kjære Barn.

„Vilde jeg have indskrænket mig til paa en fornuftig Maade at fortære mine Indkomster?

„I saa Fald vare vi rimeligviis, istedenfor at arbeide, blevne Lediggjængere. Istedenfor at leve i trange Aar, vilde vi have haft nogle physiske Nydelser, nogle forfængelige Tilfredsstillelser. Kort sagt, vi havde levet som alle velhavde Borgere af vor Stand.

„Hvad havde vi vundet derved?

„Harde vi været bedre? Det veed jeg ikke. Men ved min Død vilde jeg kun have efterladt Dig nogle ringe og til Udførelsen af et omfattende og storartet Foretagende utilstrækkelige Indkomster.

„Endelig endnu et Ord, min kjære Søn, for at forekomme en Bebrejdelse, som Du maaskee endnu vilde kunne gjøre mig efter min Død.

„Vær fuldt og fast overbevist om, at jeg ikke af Hyfleri eller Mistillid har ladet Dig være uvidende om min Rigdom.

„Jeg skal nu sige Dig Grunden til min Taushed:

„Ubekjendt med vor Rigdom fandt Du Dig let i Armoden. Harde Du derimod kjendt min Formuestilstand, vilde Du maaskee nok uden at knurre have betraadt den Vej, som jeg anviste Dig, men Du vilde dog i Dit Indre have beskylt mig for Haardhed og besynderlig Egenkjærlighed. Hvo veed endelig om Bevidstheden om en tilkommende Rigdom ikke efterhaanden vilde have ødelagt Dine gode Egenskaber?

„Tilgiv mig, kjære Barn, denne assindige Frygt, disse for Dit fortræffelige Hjerte krænkende Befrygtelser; men for at nyde hele Din barnlige Kjærligheds rene, rørende og hellige Uegennyttighed vilde jeg, saalænge jeg levede, ikke give Dig mindst Tanke om Din store Arv.

„Endelig den sidste Grund og maaskee den vigtigste af alle dem, der bevægede mig til at skjule min Rigdom for Dig . . . Jeg elsker Dig saa høit . . . og seer Du, det vilde have været mig umuligt at see Dig lide den ringeste Mangel, dersom Du havde vidst, at det kun var afhængig af mig at lade Dig føre det pragtfuldeste Liv.

„Trods den tilsyneladende Modsigelse, som synes at finde Sted mellem denne Følelse og mit gjerrige Væsen, haaber jeg, min kjære Søn, at Du vil forstaae mine Tanker.

„Og nu, da jeg i Tankerne seer mig død, og Døden kan jo ramme mig hvert Dieblif . . . nu erklærer jeg i dette høitidelige Dieblif, at jeg af

mit inderste Hjerte velsigner Dig, mit dyrebare og elskede Barn, Du som i denne Verden altid kun beredte mig Lykke og Glæde.

„Vær altsaa velsignet, Louis, min gode og elskede Søn, vær lykkelig som Du har fortjent, og mit sidste Puske er da opfyldt.

„Paris, den 23de Februar 18**.

„Din Fader A. Richard.“

Dybt rystet ved at have læst dette sælsomme Testamente, græd Louis længe, idet han anstillede Betragtninger over sin Faders besynderlige Egenheder.

Dagen var nær sin Ende, da den unge Arving hørte, man bankede paa Dagkammerets Dør, og da Florestan de Saint-Herems velbekjendte Stemme kommaede hans Drer.

Trettende Capitel.

Saint-Herem kastede sig i sin Bens Arme og sagde:

„Louis! min stakkels Louis! jeg veed Alt. Igaar havde jeg lovet Dig at skaffe mig Underretning om, hvorledes det gik Dig. I det Dieblig, jeg gik herop, fortalte Portneren mig Din Faders Død. Ak! hvilken sorgelig og pludselig Hændelse!“

„See, Florestan,“ — svarede Louis med taarefuldt Stemme, idet han overrakte Saint-Herem Oldingens Testamente, — „læs, og Du vil indsee, at min Sorg maa være bitter.“

Da Saint-Herem havde læst Testamentet, begyndte Louis igjen:

„Belan! siig, troer Du nu, at Noget kan dadle min Fader for hans Gjerrighed? Var hans eneste Tanke ikke altid at berige mig, eller at gjøre et ædelt Brug af den store Formue, som han efterlader mig? For mig opdyngede han Skatte, medens han paalagde sig selv de tungeste Savn! . . .“

„Intet kan forundre mig med Hensyn til en Gjerrig,“ — svarede Florestan oprigtig. — „De Gjerrige ere istand til noget Stort . . . og jeg sigter dette med Hensyn til Alle, som ere et Bytte for denne mægtige og frugtbringende Lidenstabel.“

„Florestan, det er dog noget overdrevet.“

„Du synes det er en Paradox? Men Intet er dog mere sandt. Man er altid taabelig uretsfærdig mod de Gjerrige,“ — tilføiede Saint-Herem med tiltagende Begeistring. — „De Gjerrige! man burde opreise Altre for dem! Det Talent, som de vise, til at udfinde ubegribelige, ja, de usandsynligste Besparelser er orerordentligt! Det grændser til det Vidunderlige, naar man seer, hvorledes de aldeles umærkelig med deres udholdende og fornuftige Kærrighed gjøre Alt til Guld. De spare paa Svovlstifter, paa Knappenaale, de forstaae at gjøre deres Centimer frugtbringende, og saa vover man at nægte, at de forstaae Guldsmagerkunsten, at de have fundet de Vises Steen! Nu, den Gjerrige finder jo virkelig de Vises Steen. Endnu engang, gjør han ikke Guld af det, som for Andre ikke har nogen Betydning?“

„J saa Henseende har Du Ret, Florestan.“

„J saa Henseende og i alle andre Henseender; thi endelig Men see, Louis, følg nu min Sammenligning ret nøie. Den er fuldkommen rigtig, og min skønneste rhetoriske Dag værdig! Der er for Exempel etsteds en tør og ufrugtbar Jordbund. Man graver der en Brønd, og hvad skeer? De ringeste Kilder, de mindste underjordiske Vanddraaber, Jordens skjulteste Taarer, som hidtil bortdunstede eller gik tabte uden mindste Nytte, forene sig Draabe for Draabe i Brøndens Dyb. Efterhaanden stiger Vandet, det vorer, der danner sig en Beholdning, der som en velgjerende Haand udgyder over Jorden den frugtbringende Bølge. Planter og Blemster komme frem som ved et Trylleri paa den for kort Tid siden saa sorgelige og skaldede Overflade! Nu, Louis, sig mig, om min Lignelse ikke er rigtig? Er den Gjerriges Skat ikke denne dybe Brønd, hvori hans Rigdomme ved hans udholdende og kloge Sparommelighed Draabe for Draabe, Skilling for Skilling ophobe sig, og vilde ikke de tusinde smaa Draaber, som forvandlede sig til Kobber, Sølv og endelig til Guld, uden den Gjerriges Bestræbelser være forsvundne uden Nytte for Nogensomhelst, medens de nu samlede danne en Brønd, hvoraf Luxus og Kjærlighed til Pragt og Ddselhed i enhver Retning kan udgyde sig i Strømme!“

„Visselig, Florestan,“ — sagde Louis, — „dersom min barnlige Kjærlighed kunde lede min Dom over min Faders Dpførsel, saa vilde de Grunde, som Du anfører, idet Du gaaer ud fra et oeconomist Standpunkt, i det Mindste bevise, at jeg ikke har taget fejl.“

„Jeg troer nok, at Du har den rette Anskuelse; thi naar vi betragte den Gjerrige fra det philosophiske Synspunkt, saa er han ved Gud endnu langt beundringsværdigere.“

„Det synes mig, min Ven, at være mindre rigtigt.“

„Hvorledes! mindre rigtigt? Lad os engang see, svar mig. Du antager vel dog, at de af den Gjerrige uøifommelig sammenpærede Penge næsten altid blive bortodslæde paa en eller anden Maade; thi Ordsproget siger: Paa en gjerrig Fader følger en ødsel Søn.“

„Det kan gjerne være; jeg vil indrømme, at Ødselhed sædvanlig forbræder de længe nedgravede Skatte, men hvori seer Du der Menneskefjærlighed?“

„Hvori jeg seer den? Overalt! i alle Ting! Medfører ikke Følgerne af Luxus, af Pragtlyge hundrede Familiers Velstand, idet de væve Silken, fløielet og Kniplingerne, bearbejde Guld og Sølv, indfatte Edelstenene, bygge Palais'erne, udstjære Ibenholtet til Meublerne, lakere Bognene, opføde de ædleste Heste, opelste de sjældne Blomster? Have ikke Malerne, Bygmesterne, Sangerinderne, Musikerne, Danserinderne, fort sagt alle Haandværker, enhver Kunst, Fornøielse, Trylleri, Poesie ikke en røg Andeel i den Guldregn, som falder disse Undere tillive? Og hvorfra kommer denne Guldregn, dersom ikke fra denne magiske, men af den Gjerrige med saamegen Haardnakketbed fyldte Brønd? Uden den Gjerrige gaves altsaa ingen Brønd, ingen Guldregn og intet af de Vidundere, som denne glimrende Dug alene kan befrugte. Vil Du nu, at vi engang skulle betragte den Gjerrige fra det katholske Synspunkt!“

„Den Gjerrige?.... Fra det katholske Synspunkt!“

„Ja, ja, fra dette Synspunkt er han især majestætisk!“

„Jeg tilstaaer Dig, at denne Paastand synes mig vanskelig at bevise!“

„Den er tværtimod meget let. Vi ville see. Siig mig, er ikke Selvfornægtelse en af de største katholske Dyder?“

„Uden Tvivl.“

„Det er den fuldkomne Affald paa Verdens Glæder, et Liv med den tungeste Savn! Et Eremitliv i den thebaiske Ørken!“

„Ganske vist.“

„Er dette ikke og et fortræffeligt Middel for Katholikerne til Salighed,

at leve foragtet, forhaanet, afstyhet hele Livet igjennem og dog bære dette med uforandret Sindro?"

"Det maa jeg ligeledes indrømme."

"Velan, min kjære Louis, jeg maa opfordre Dig til at nævne mig en Munkeorden, hvis Medlemmer saa fuldkommen og oprigtig give Afkald paa de jordiske Glæder, som den Gjerrige gjør. Afslægge ikke alle Munke næsten Løfte om Armod ligesom Blindfødte om ikke at see! Kapuzinerne give Afkald paa Dandserinder, Champagne, Rideheste, Hoteller, paa Jagt og Opera. Ved Gud, det er let for dem at give Afkald derpaa; de fleste have nok deres gode Grunde dertil. Men den Gjerrige! Hvilken Forskiel! Det falder jeg en i Sandhed heltemodig Selvfornægtelse! At have i sit Gjemme, i sin Kasse alle Nydelser, Alt hvad der kan fortrylle Sjælen, Forstanden og Sandserne, og dog besidde det utrolige Mod, at nægte sig alt dette! Alf! Tro mig, Louis, deri ligger en kraftig Villies Styrke, dens Triumph."

"Men det kommer vel ogsaa deraf, at Gjerrigheden næsten altid kvæler alle andre Videnskaber, saa at Selvfornægtelsen falder den Gjerrige lettere end enhver Anden. Medens han unddrager sig Alt, tilfredsstiller han sin fremherskende Videnskab."

"Fuldkommen rigtigt! Og er det da ikke en mægtig og sterktet Videnskab, som kan bringe til saadan Selvfornægtelse? Og det er endnu ikke nok. I sin Uegennyttighed er den Gjerrige opbøiet."

"Den Gjerrige uegennyttig? Alf! Florestan!"

"Han er i sin Uegennyttighed opbøiet, siger jeg Dig! Den Gjerrige juffer sig aldeles ikke. Han veed godt, at han, medens han lever, er forbaanet og afstyhet. Alf! Han veed meget vel, at hans Arvinger, saasnart han er død, dandse af overgiven Glæde og drikke paa Guierens eller Plagerkarlens Velgaaende. Han veed alt dette. Og nævn mig en Gæste, som herogjerrig har forsøgt paa at lade sin Skat forsvinde med sig. Det er dog let i fem Minutter at brænde to Millioner i Bankbilletter. Nei, den Gjerrige efterlader, fuld af Mildhed og Tilgivelse, forglemmende Kornærmelserne, sine Skatte til Arvingerne. See, Louis, den Gjerriges Selvpoffrelse gaaer igjennem hele hans Liv; thi han siger bestandig til sig selv: Denne majsommelig og kun ved tunge Savn tilveiebragte Skat vil jeg ikke have samlet for mig selv. Nei, den skjæbnesvangre Time vil komme, da disse Penge ville blive forødt til Pragt og vilde Orgier, medens man forhaaner og spotter

mit Navn; men dog vil jeg ikke lade min Skat forsvinde med mig for at straffe de Paagjældende! — Al! træ mig, Louis, Gjerrigheden er en stærk, en stor Videnskab, og Intet, som er stærkt og stort, kan være unyttigt. Den gode Gud veed, hvad han gjør. Da han begavede de Gjerrige med en utrolig Villiekraft, saa skete det kun for derved at opfylde et eller andet hemmelighedsfuldt Niemeed. Enhver Kraft har og maa have sin Anvendelse, enhver rigtig benyttet Videnskab maa kunne frembringe en fortræffelig Virkning. Tænk Dig for Exempel en Gjerrig som en Stats Finantsminister. Han vilde medbringe hiin Ulbøielighed i Bestyrelsen og Anvendelsen af de offentlige Penge, som netop karakteriserer Gjerrigheden. Han vilde gjøre Underværker. I Modjætning til Finantsministeren Fouquet (siger Saint-Simon) var Hr. Colbert trods sin store Formue overordentlig sparsommelig i sit Privatliv. Fouquet ødelagde som bekjendt Frankrigs Finantser aldeles og aldrig vare de derimod i en mere blomstrende Forfatning end under Colbert. Uden denne gjerrige Minister vilde Ludvig den Fjortendes Udselighed have været umulig, og en Mængde Vidundere af Pragt, Kunst og Poesie vilde saaledes aldrig være komne for Dagens Lys. Du seer saaledes, at Alt staaer i en inderlig Forbindelse. Enhver Marsag har sin Virkning. Ludvig den Fjortendes Udselighed var en Følge af Colberts Gjerrighed."

"Florestan," — svarede Louis bedrovet, — „medens denne store Konge, hvis Grindring jeg altid afstyer, ødelagde Landet ved sin overmodige Udselighed, levede det af Skatter trykkede Folk i en frygtelig Trældom for at tilfredsstille Ludvig den Fjortendes skamløse Pragtsyge, hans Maitresser og Bastarder Hvilken Glendighed hersker ikke endnu i vore Dage! Al! dersom Du for Exempel kjendte Mariettes Liv saaledes som jeg! Stakkels Barn, som dog arbejder saa flittig! Synet af en saa skrækkelig Mangel vilde opfylde Dig saavel som mig med bittere Følelser."

"Det er sandt, men det er nu engang saaledes. Jeg er nu Menneskeven paa min Maade. Jeg tager Omstændighederne, som de ere, og da jeg ikke veed, hvad jeg skal gjøre bedre, saa giver jeg gjerne min sidste Skilling ud. Mig skal man ikke beskylde for, at jeg ikke lader Luxus florere."

"Min Ven, jeg anklager ikke Dit heimodige Hjerte; som Sagerne nu engang forholde sig, saa yder dog den, der bruger sin Formue paa en gavmild, ja endog taabelig Maade, mange Folk Arbeide, og Arbeidet er Brødet, og dog roser Du den Gjerrige?"

„Jh, ved Gud! min Ven, en Grund mere!"

„Hvorledes?"

„Hvo vilde skatte og prise Baabensmedens Fortræffelighed, dersom ikke Krigeren? Hestens Fortrinlighed, dersom ikke Rytteren? Instrumentmagerens Dygtighed, dersom ikke Musikeren? Havde Vaganini været Pave, saa havde han canoniseret Stradivari, som havde forfærdiget disse herlige Violiner, som den store Kunstner behandlede saa beundringsværdig. Men nu vilde jeg, der anmasser mig Evne til at behandle en Million beundringsværdig, canonisere min Oncle, denne helttemodige Gjerrighedens Martyr, dersom den uddelende Retfærdighed engang vil lade falde i mine Hænder det Ddselhedens Værktøi, hvis Skaber han er."

„Alf! min Gud!"

„Hvad gaaer der nu af Dig?"

„Du veed det altsaa ikke?"

„Hvad for Noget?"

„Efter det min ulykkelige Fader havde skrevet mig til, var det Hr. Ramons Beslutning, at han vilde komme til Paris."

„Min Oncle er i Paris."

„Alf! Florestan! der gives mærkværdige Hændelser!"

„Og hvorfor siger Du det med en saadan Mine? Hvad betyder . . ."

„Jeg skal altsaa i et saadant Dieblif og efter den Samtale, vi nu have havt, meddele Dig det! . . . Alf! Endnu engang, det er besynderligt!"

„Hvad skal Du meddele mig? Hvad er det, der er saa besynderligt?"

„Jeg har allerede fortalt Dig om min Faders Planer med Hensyn til et Giftermaal mellem mig og Din Cousine."

„Ja. Videre?"

„Din Oncle, som ikke vidste, at jeg vægrede mig, og som vilde fremskynde den Dag, som han ønskede ligesaa meget som min Fader, er igaar med sin Datter afreist fra Dreux, og begge ere imorges . . ."

„Ankomne til Paris? Gødt. Men hvortil denne Forlegenhed, denne Nølen, min kjære Louis?"

„Din Oncle og hans Datter begave sig ikke lige til Paris, de standsede i Versailles, hvorhen min ulykkelige Fader . . . reiste dem imøde!"

Bed disse Tanter vaffes igjen Louis's Smerte, og han kunde ikke tale mere, da Graaden kvalte hans Stemme.

Rørt ved sin Bens Sindsbevægelse sagde Saint-Herem:

„Nu vel, min Ven, fat Mod. Jeg fatter Din dybe Kummer, Din Faders Testamente kan ikke Andet end forøge den.“

„Florestan,“ — sagde den unge Mand efter en temmelig lang Tausshed, idet han afstørrede sine Taarer, — „Marsagen, hvorfor jeg tøvede med at forklare mig, var, at jeg frygtede for i denne min sørgelige Tilstand at blive smertelig rystet ved at see Din maaskee altfor undskyldelige Tilfredshed med den Efterretning, som jeg har at meddele Dig.“

„For Guds Skyld, Louis, forklar Dig nøiere.“

„Jeg sagde Dig, at min Fader var reist til Versailles til Din Oncle og Din Cousine.“

„Og saa?“

„Din Oncle og hans Datter ere uden Tvivl efter Aftale med min Fader gaaede med samme Banetog og samme Vogn som han . . . og . . .“

„De ogsaa!“ — raabte Saint-Herem, idet han holdt begge Hænder for sit Ansigt. — „De Ulykkelige! . . . Ak! Det vilde dog være skræffeligt!“

Dette Udraab af Stræk og Medlidenhed var saa naturligt og oprigtigt, at Louis blev rørt ved dette Beviis paa sin Bens Hjertensgodhed, idet det første Indtryk var en Følelse af Medlidenhed og ingenlunde af havesyg Glæde.

Tjortende Capitel.

Louis Richard og Saint-Herem iagttog nogle Diebliske en dyb Tausshed. Den Gjerriges Søn tog først Ordet og sagde dybt rørt til sin Ven:

„Jeg kan ikke sige Dig, Florestan, hvormegget Din hjertelige Følelse rørte mig; den stemmer saa godt med mine Følelser i dette sørgelige Dieblif.“

„Som Du veed, min Ven, nærrede jeg ikke megen Deeltagelse for min Oncle. Jeg har endog kunnet gjøre mig lystig over ham, medens jeg antog, at han levede sund og frisk; men naar man, idet man hører en Ulykke som den, for hvilken min Oncle og hans Datter saavelsom Din Fader ere blevne Offre, uden at blive dybt bedrøvet, blot kunde tænke paa Arven, saa maatte

man have et Hjerte af Steen. De Tanker, jeg har udtalt med Hensyn til Gjerrigheden, denne Videnstab, hvis Følger ere saa frugtbringende, vedbliver jeg at beholde, kun vilde jeg have givet mine Tanker en mere alvorlig Bending, dersom jeg havde vist, at det saa at sige var et personligt Spørgsmaal for mig, som jeg afhandlede . . . men, som Du seer, hører jeg i det Mindste ikke til de Arvinger, som gribe Arven med en cynisk Glæde. Siig mig nu, Louis, og tilgiv mig et nødvendigt Spørgsmaal, som rigtignok atter vil opvække Din Sorg: Har Intet under de smertelige Undersøgelser, som Du anstillede for at finde Din Fader, kunnet give Dig Haab om, at min Oncle og hans Datter kunde have undgaaet denne skræffelige Død?"

"Jeg erindrer mig kun meget nøie, Florestan, at jeg hverken saae Din Oncle eller Din Cousine mellem de saarede eller de paa Stedet dræbte Personer. Forresten var det umuligt at kjende mange af de ulykkelige Offres Ansigtstræk. Der var en Mængde af forbrændte næsten til Kul blevne døde Legemer."

Louis maatte atter afbryde sig ved denne skræffelige Erindring, og hans Taarer fløde paany.

"Efter al Sandsynlighed maa, efter hvad Du har sagt mig, min stakkels Louis, min Oncle og hans Datter have været i samme Vogn som Din Fader. De have rimeligviis deelt hans Skjæbne. Jeg vil dog skrive til Dreux og anstille iøvrigte Undersøgelser. Dersom Du for Dit Bedkommende skulde høre noget Nyt, saa underret mig derom. Men det falder mig ind. Under alle disse sorgelige Begivenheder har jeg glemt at høre, hvorledes det forholdt sig med Mariette."

"Som Du havde anet, Florestan, det var en grusom Misforstaaelse. Jeg fandt hende mere om og tro end nogenfinde."

"Hendes Kjærlighed vil dog være Dig en stor Trest i Din Sorg. Vær ved friskt Mod, min stakkels Louis, vi ville snart sees igjen. Alle disse Begivenheder knytte vore Venstabsbaand endnu fastere."

"Al! Florestan, uden Dit Venstab, uden Mariettes Kjærlighed ved jeg ikke, hvorledes jeg skulde have kunnet bære dette Slag, som saa pludselig ramte mig. Vær vel, min Ven, og underret mig ligeledes, dersom Du skulde høre noget om Din Oncle."

De to Venner skiltes ad.

Da Louis var alene, overveiede han længe, hvorledes han nu maatte

indrette sig. Da han var bleven enig med sig selv herom, gjemte han den Sum i Guld, som han havde opdaget, og begav sig med sin Faders Testamente hen til sin Principal, Notarius Marainville, den Alstedes Ben, hvis Navn var omtalt i Testamentet.

Notaren, som blev smertelig overrasket ved Efterringen om sin Bens mere end sandsynlige Død, forsøgte paa at trøste Louis og overtog sig paa lovformelig Maade at anmeldte hans Faders, Hr. Richards, Dødsfald.

Da denne Aftale var truffen, sagde Louis:

„Endnu har jeg et Spørgsmaal at gjøre Dem, min Herre, nemlig, om jeg, naar de sørgelige Formaliteter ere opfyldte, kan have fri Naadighed over min Faders Formue?“

„Ganske vist, min kjære Louis.“

„Saa skal jeg sige Dem, hvad min Lønsigt er. Jeg overbringer Dem en Sum, som beløber sig til mere end to Gange hundrede tusinde Francs, hvilken jeg har fundet i et af vore Meubler. Denne Sum ønsker jeg at udsætte for en ung forældreløs Piges Gudmoder, saa at denne kan have aarlig tolv hundrede Francs, da jeg har isinde at gifte mig med den omtalte unge Pige.“

„Men ere da denne unge Piges Formuesomstændigheder saadanne, at . . .“

„Min kjære Principal,“ — sagde Louis, idet han udtalte de følgende Ord i en meget bestemt Tone, — „denne unge Pige lever af at sye, jeg har elsket hende længe, og ingen menneskelig Magt vil kunne afholde mig fra at ægte hende.“

„Som De ønsker,“ — sagde Notaren, som indsaae det Frugtesløse i sine Bestræbelser, — „den omtalte Pension skal blive udsat for den Pigen, De nærmere angiver mig.“

„Dernæst ønsker jeg af den omtalte Sum omtrent femten tusinde Francs til at indrette mit Huus.“

„Kun femten tusinde Francs?“ — sagde Notaren, overrasket ved de maadeholdende Fordringer; — „er det Dem tilstrækkeligt?“

„Min Forlovede er ligesom jeg vant til Fattigdom og Arbeide. Vore Ønsker gaae ikke videre end til en beskeden Velstand. En Rente af tusinde Daler aarlig vil, forbunden med vort Arbeide, være os tilstrækkeligt.“

„Hvorledes! forbunden med Deres Arbejde! De tænker altsaa paa at . . .“

„Alt blive paa Deres Contoir, dersom De synes, at jeg fremdeles fortjener Deres Deeltagelse.“

„Deres Kone Syerffe, og De endnu Skriver hos en Notarius, med mere end hundrede tusinde Francs i Indtægter!“

„Jeg kan og vil ikke overtale mig til at troe, at denne store Formue tilhører mig, min kjære Hr. Principal, og om endog alle retslige Formaliteter skulde antage min Faders sandsynlige Død, saa vil jeg dog altid dybt i mit Hjerte bevare et ubestemt Haab om at see ham igjen, hvis Tab jeg beklager og altid vil beklage.“

„Ak! De skuffer Dem, min stakkels Louis.“

„Jeg vil skuffe mig saalænge som muligt, min Herre, og saaledes ikke ansee mig for berettiget til at disponere over min Faders Formue i videre Udstrækning, end jeg har angivet Dem.“

„Man vilde ikke kunde handle med mere hæderlig Reservation, min kjære Louis; men hvorledes vil De anvende Overskuddet af denne store Formue?“

„Saalænge jeg nærer mindste Haab om at gjenfinde min Fader, vil jeg heller ikke tage nogen Beslutning i saa Henseende. Vil De derfor godhedsfuld beholde disse Rigdomme i Forvaring og bestyre dem, som De hidtil har gjort.“

„Jeg kan ikke Andet end rose Dem og beundre Dem, min kjære Louis,“ — svarede Notaren dybt rørt. — „Deres Opførsel her stemmer ogsaa overens med den Maade, hvorpaa De altid har opført Dem . . . De kunde ikke have hædret Deres Faders Minde paa en skønnere Maade end ved at handle saaledes . . . Alt skal skee efter Deres Dufte. Jeg beholder Deres Formue i Forvaring, og denne Sum Guld bliver her urørt med Undtagelse af det, som De behøver deraf til Deres Fornødenheder. Jeg skal endnu idag oprette Contracten om den livsvarige Pension, hvorom De har talt.“

„Desangaaende maa jeg omtale en Omstændighed, som maaskee vil synes Dem barnagtig, men som dog har sin sørgelige Side.“

„Hvad vil De sige dermed?“

„Den stakkels Kone, for hvem jeg ønsker at udsætte denne Pension, har hele sit Liv igjennem været saaledes hjemløst af Ulykke, at hendes i Grun-

den retskafne Character er bleven bitter og mistroist. Ethvert Løfte om nogen Lykke vil i hendes Dine Intet betyde, naar det ikke støtter sig paa et haandgribeligt, materielt Beviis . . . For at overbevise denne Ulykkelige om Virkeligheden af den omtalte Pension, vil jeg derfor ogsaa modtage omtrent femten tusinde Francs i Guld. De udgjøre omtrent den Capital, hvoraf hun for sit Liv skal nyde Renten. Det er det eneste Middel til at overbevise den ulykkelige Kone om mine gode Hensigter imod hende."

"Intet er simplere, min kjære Louis. Tag hvad De ønsker, og Contracten skal blive opsat endnu idag."

Da Louis forlod Notaren, begav han sig til Mariette.

Femtende Capitel.

Da Louis Richard traadte ind i Mariettes Værelse, arbejdede hun ved Siden af sin Gudmoders Seng.

Den unge Mands Blegghed og det smertelige Udtryk i hans Ansigt overraskede den unge Pige, og hun raabte, idet hun stod op og gik rask hen imod ham:

"Min Gud! Louis, der er da ikke mødt Dem noget . . . maaskee en Ulykke?"

"En stor Ulykke, Mariette. Har De ikke hørt Tale om den skrækelige Ulykke, der er skeet igaar paa Versailles-Jernbanen?"

"O! ja, det er skræffeligt. Jeg veed ikke, hvormange Dødre det er, man nævner."

"Der er næsten ingen Tvivl om, at min Fader befinder sig mellem disse Dødres Tal . . ."

Med en Bevægelse, hurtigere end Tanken, kastede Mariette sig hulkende om Louis' Hals, og hun sølte den unge Piges Taarer væde sine Kinder.

De unge Folk bleve længe i denne Stilling uden at sige et Ord. Louis brød først denne smertelige Tausched:

"Mariette, De veed, hvorledes jeg altid talte om min Fader . . . Deraf kan De dømme om min Fortvivlelse."

„O! det er en stor Ulykke, Louis!“

„I denne Sorg har jeg kun een Trøst i Verden, nemlig Deres Kjærlighed, Mariette, og jeg er kommen for at forlange af Dem et nyt Beviis paa denne Kjærlighed.“

„Tael, befael, mit Hjerte tilhører Dem.“

„Vi maae saa hurtig som muligt holde Bryllup.“

„Al! Louis! kunde De et Dieblif tvivle om min Indvilligelse? Var det dette Beviis paa Kjærlighed, som De forlangte af mig?“ — sagde den unge Pige.

Men snart og ligesom estertænkende, tilføiede hun sørgmodig:

„Dog, gaaer det an, at vi gifte os, før Deres Sorgetid, som begynder idag, er tilende?“

„Jeg kommer for at bede Dem, Mariette, ikke at gjøre Dem Betænkeligheder derved, saa agtværdige disse og synes.“

„Jeg . . . jeg vil gjøre, hvad De vil.“

„Hør, Mariette, længe, endnu meget længe vil mit Hjerte føle denne Sorg. Den sande Sorg er Sjælens Smerte, og denne vil hos mig langt overgaae den for den udvortes Sorg fastsatte Tid. Jeg har den Bevidsthed, at jeg ærer min Faders Minde saa høit, som det er muligt. Derfor, Mariette, troer jeg ikke, at jeg behøver at rette mig efter Skik og Brug i denne Henseende. Al! troe mig, et Ægteskab, som jeg har indgaaet, medens jeg endnu følte dybt det smertefulde ved Tabet af min Fader, vil have en endnu høitideligere og helligere Charakter, end om vi giftede os under andre Omstændigheder.“

„De har maaskee Ret, Louis; men Skik og Brug . . .“

„Oprigtig talt, Mariette, vilde min Sorg ved min Faders Død derfor være mindre, fordi De var min Kone, fordi De begræd ham med mig, fordi De bar Sorg for ham, fordi et næsten barnligt Baand knyttede Dem til hans Minde? Og endelig, Mariette, i den nedslagne Tilstand, hvori jeg er, vilde det være mig umuligt at leve længe alene, skilt fra Dem . . . Jeg vilde døe af Sorg.“

„Jeg er kun en fattig Sypige, ubekjendt med Verdens Skikke, jeg kan kun sige Dem, hvad jeg føler, Louis. Nylig syntes mig Deres Ønske om vor snarlige Forening at frænke de almindelige Vedtægter, men de Grunde, som De har fremsat for mig, have ladet mig dele Deres Mening.“

Maaskee er det urigtigt af mig. Maaskee har Ønsket at være Deres, og at gjøre, hvad De synes om, havt nogen Indflydelse paa mig. Jeg veed det ikke, Louis, men i dette Dieblif føler jeg hverken Anger eller Samvittighedsbebreidelser ved at give efter for Deres Ønske. Og dog synes det mig, at jeg har et ligesaa følsomt Hjerte som Andre."

"Ja, og et meget taknemligere end alle Andre!" — raabte pludselig Madame Lacombe med sin skingrende Stemme, idet hun satte sig op i Sengen. Derpaa tilføiede hun i en spottende Tone, som om hun bemærkede sin Gudsalters og Louis' Overraskelse:

"Saadan gaaer det; man troede den Gamle sov, og man talte ugenert om Bryllup og Giftermaal. Men jeg har hørt Alt."

"Vi have Intet sagt, som De ikke maatte høre, Madame," — svarede Louis alvorlig. — "Mariette og jeg behøve ikke at tage et eneste Ord tilbage."

"Bed Gud . . . jeg troer det vel . . . I tænke kun paa Eder selv . . . I tænke ikke paa Andet end dette tosfede Giftermaal . . . ligesom om jeg var død og begravet . . . men jeg vil derfor heller ikke vide Noget deraf!"

"Tillad mig at afbryde Dem, Madame," — sagde Louis, — "og at bevise Dem, at jeg ikke har glemt mit Løfte . . ."

Med disse Ord tog han en lille Trækasse, som han ved sin Ankomst havde sat fra sig paa Bordet, lagde den paa Madame Lacombe's Seng, og sagde, idet han overgav hende en lille Nøgle:

"Vil De behage at lufte denne lille Kasse op, Madame, hvad den indeholder, tilhører Dem."

Hun tog med mistroisk Mine Nøglen, luftede Kassen op, kastede sine Dine paa Indholdet, og udbrød forfærdet:

"Af! min Gud! af! store Gud!"

Da den første Forbauselse var forbi, vendte hun Kassen og lod Pengene falde ud paa Sengen, og hun saae nu en Hob funklende Kvadrupler for sig.

Madame Lacombe kunde ikke troe sine egne Dine. Hun saae paa Pengene, rørte ved dem og lod dem flinge, idet hun med afbrudt og bævende Stemme mumlede:

"O! hvor mange Penge, hvor mange Penge! Og det er virkelig

smukt og godt Guld? Min Gud! hvilke smukke Mynter! Hvilken stor Sum maa der ikke være!"

Da hun tilføjede med et Suf:

"Dermed vil dog saadanne to Statters som Mariettes og min Ro og Velstand være sikret!"

"Der er omtrent femten Tusinde Francs, Madame," — svarede Louis, — "de tilhøre Dem."

"Mig!" — raabte den Syge. — "Hvorledes! mig? . . ."

Derpaa rystede hun med vantro Mine paa Hovedet, og svarede i en bitter Tone:

"Saaledes gaaer det altid, man gjør sig lystig over de Gamle. Lad mig dog være i Ro! Jeg spørger Dem kun, hvorfor skulde da dette Guld tilhøre mig?"

"Fordi dette Guld er bestemt til," — svarede Louis hjertelig, — "at sikre Dem en Pension af tolv hundrede Francs aarlig, enten De efter Mariettes Bryllup ønsker at leve alene, eller De foretrækker at blive hos os. Imorgen vil vor Ægteskabscontract tilligemed Contracten om Deres Pension blive undertegnet. De vil da erholde et Document for dette Guld. Det var mig kun magtpaaliggende at overbringe Dem det for at overbevise Dem om mine Løsters Medelighed. Da De har hørt, hvad jeg og Mariette talte om, saa veed De Grundene, hvorfor jeg skynder paa Brylluppet. Som De seer, er Deres Skjæbne nu fuldkommen sikret. Finder De endnu, der er Noget til Hinder for min Forbindelse med Mariette, for hvem De altid vil være en anden Moder? Siig os det, vi ville gjøre Alt, hvad der staaer i vor Magt for at stille Dem tilfreds. Vor Lykke vilde være usfuldstændig, dersom der manglede Dem Nogetsjemhelt. Velan, Madame, fat Mod! Glem Deres lange Lidelser ved at tænke paa, at bedre Tider forestaae."

Paa disse hjertelige Ord, som Louis udtalte med bevæget og rørt Stemme, svarede Madame Lacombe i Begyndelsen Intet; men pludselig holdt hun Haanden for Dinene og fastede sig tilbage paa Hovedpuden med et smerteligt Suf.

Louis og Mariette saae forstræffede paa hinanden. Den unge Pige, som knælede ved den Syges Seng, begyndte igjen:

"Gudmoder, hvad feiler Dig?"

Da Mariette ikke fik noget Svar, saae hun, idet hun kuffede sig dybere,

2 Taarerne komme frem mellem den Syges Fingre, og hun raabte uden at
 1 skjule sin Overraskelse:

„O min Gud! Louis, min Gudmoder græder! Det er første Gang i
 11 ti Aar!“

„Madame,“ — sagde den unge Mand, — „for Himlens Skyld svar,
 4 hvad feiler Dem?“

„Jeg er som en Bettlerste; det er ligesom jeg altid kun tænkte paa
 8 Penge . . . derover skammer jeg mig,“ — svarede den ulykkelige Skabning
 4 hulkende, idet hun vedblev at skjule sit Ansigt, som snart var dødblegt, snart
 7 purpurrodt af Skam. — „Ja, ja, De maa jo troe, at jeg ikke gjør Noget
 11 uden for Penge, og at jeg sælger Dem Mariette, for at De kan gifte Dem
 14 med hende, ligesom jeg kunde have solgt hende forhen, dersom jeg havde væ-
 17 ret en slet Kone.“

„Min Gudmoder!“ — raabte Mariette, idet hun rørt omfavnede den
 9 Syge, — „tael ikke saaledes. Kunde Du troe, at Louis og jeg havde tænkt
 4 paa at ydmyge Dig? Louis har kun ved at bringe disse Penge gjort, hvad
 7 De fortrede af ham, ikke mere.“

„Jeg veed det nok; men det var dog kun Angstelsen for at døe paa
 9 Gaden, Frygten for at see Dig ulykkeligere ved dette Giftermaal, der bragte
 11 mig til at stille disse Fordringer. Det var saaledes Noget jeg sagde, som
 14 jeg godt vidste, at jeg ikke med nogen Ret kunde fordre. Jeg har gjort Uret.
 17 Og hvad behøver jeg vel? En Madrats i en Krog, en Smule at spise og
 19 engang imellem Synet af Mariette. Jeg er saa vant til at see hendes fjære,
 22 venlige Ansigt omkring mig, at Alt vilde være mig som Gravens Mørke,
 25 dersom jeg skulde savne det aldeles . . . der gives i Verden kun en Mariette,
 28 som kan vise sig saaledes mod en gammel Krøbling som mig . . . Jeg har
 31 ikke noget Ønske mere uden at blive hos Mariette. Det blændede mig et
 34 Dieblif at see dette Guld blive fastet hen for mine Dine; men lidt efter følte
 37 jeg mig dybt ydmyget, saa at jeg maatte græde og jeg græder endnu,“ —
 40 tilføiede hun, idet hun aftenrede en Taare med Bagsiden af Haanden. —
 43 „Man er ogsaa kun et usfelt Kryp, og dog har man sin Egenfjærlighed.
 46 Og dog, da dette flette Menneske for nylig kom herop og tilbød mig Penge,
 49 og for at jeg skulde sælge ham Mariette, da burde jeg have følt mig langt mere
 52 ydmyget end idag. Men nei! Der seer man dog, hvad vi ere. Dengang
 55 var jeg rasende forbittret, ikke videre. Men idag er det heelt anderledes.“

Jeg græder, og det er maaskee ikke hændet mig i ti Aar. Der seer man dog, Bitterheden gnaver i Hjertet, men man græder den ikke bort."

"Fat Mod, min gode Madame Lacombe, og stol paa Fremtiden," — begyndte Louis igjen, stedse mere rørt. — "Mariette vil aldrig forlade Dem. Vi ville vel ikke leve i Overflod, men i en beskeden Velstand. Mariette vil elske Dem som en Moder, og jeg vil elske Dem som en god Søn."

Efter nogle Diebliffes Taushed begyndte den Syge igjen, idet hun syntes ligesom at læse i de unge Folks Hjerter:

"Var det Alvor, I talte? I ville tage mig til Eder . . . er det da virkelig sandt?"

Bed dette nye Beviis paa denne Ulykkeliges Mistroisthed verlede Louis og Mariette medlidende Blikke. Den unge Pige greb den Syges Haand og sagde med en Stemme, der røbede den største Omhed:

"Ja, min Gudmoder, vi ville beholde Dem hos os, vi ville pleie Dem som vor Moder. De skal see, hvor vi skal gjøre Dem lykkelig . . . det ville vi sikkert . . . o! ganske sikkert!"

"Ja, i Sandhed!" — tilføiede Louis, — "ganske sikkert, gode Moder."

Louis' og Mariettes Stemme, Udtrykket i deres Ansigter maatte have overbevist den største Tvivl; men af! En fuldkommen Troe paa en uventet Lykke kunde ikke saa pludselig opfylde denne Sjæl, som Lidelserne i saa lang Tid havde forbitret. Den Syge svarede derfor, idet hun sukede og søgte at skjule sin Tvivl:

"Jeg troer Eder, mine Børn. Ja, jeg troer, at Hr. Louis har Penge, jeg troer, at I begge nære oprigt Venstab for mig. Men dog! I vide, at enhver ny Forandring synes saa skøn. I Begyndelsen har man vel en god Villie, men senere . . . saa gaaer det anderledes! Kort sagt, vi ville see. Desuden vil jeg maaskee være Eder i Veien. Nygifte Folk ønske gjerne at være ene, og en gammel Mutter som jeg vilde vansire Eders nette Hus. I ville være bange for, at jeg skulde irettesætte Eder, jeg vil være Eder til Byrde . . . Vi ville nu imidlertid see."

Da Mariette gennemskuede den Gamles Tanker, sagde hun med et Udtryk af smertelig Bebreidelse til hende:

"Af! Min Gudmoder, De nære endnu Mistillid til os! Og dog . . ."

"I maae tilgive mig, mine Børn, det overstiger min Fatteevne," — svarede den Ulykkelige hulkende. Idet hun derpaa smilte med bedrøvet Mine,

begyndte hun igjen: — „For mig er det maaskee bedre, at jeg tvivler; thi dersom jeg efter halvtredssindstyve Mars Kummer og Glendighed pludselig troede paa Lykken, saa kunde jeg maaskee tabe Forstanden derved.“ — Og hun tilføiede med et usigelig bittert Udtryk: — „derover skulde jeg min Tro ikke undre mig . . . jeg har jo altid haft Lykken med mig!“

Sextende Capitel.

Fem Aar vare forløbne siden de Begivenheder, vi have fortalt.

Det Optrin, jeg nu vil fortælle, fandt Sted om Aftenen den 12te Mai 18**, Marsdagen for den Ulykke, som var skeet paa Jernbanen.

Klokken var omtrent halv ti om Aftenen. En ung Kone paa fem til sex og tyve Aar, med en temmelig bruun Teint og en sjældig Bært med et ligesaa behageligt som udtryksfuldt Ansigt og med ligesaa aandrige som bekvemte Træk var bestjæftiget med at fuldende sit Baltoilet. To af hendes Kammerjomfruer vare hende behjælpelige. Den Ene havde befæstet om Halsen af denne henrivende Dame et Halsbaand, der funkede af Diamanter, medens den Anden satte et pragtfuld Diadem paa Hovedet af sin Hersterinde, som forøvrigt var iført en Kjole af svært lysegrønt Silketoi, besat med prægtige Kniplinger og kostbare Sløiser og funkende af de skønneste Edelstene.

Valget af Diamanterne var uden Tvivl først skeet efter nøie anstillet Undersøgelse, thi man saac paa et Meubel flere Juveelskriin, som indeholdt Smykker, der ikke vare mindre glimrende. To af dem, det Ene af uhyre Rubiner, det Andet af fine Perler, af en sjælden Farve og en overordentlig Størrelse, havde endog kunnet opvække en Juveleers Beundring.

Den ene af de to Kammerjomfruer, som var noget ældre end den Anden, syntes paa Grund af en lang Tjenestetid at nyde mere Fortrolighed af sin Hersterinde, der ligesom hun var en Russerinde; den Anden var en ung fransk Pige, som ikke forstod Russisk, og medens hun var tilstede, hørtes følgende fortrolige Samtale mellem Grevinde Zomaloff og hendes fortrolige Kammerjomfru, Mademoiselle Katinka, hvoraf hun naturligviis ikke forstod et Ord:

„Finder Deres Naade, at Diademmet sidder godt saaledes?“

„Ja, ganske godt,“ — svarede Grevinden. Og idet hun endnu en gang saa sig i Speilet, tilføiede hun, idet hun stod op:

„Hvor er min Blomsterbouquet?“

„Her er den, Deres Naade.“

Men Grevinde Zomaloff veeg tilbage og udbød:

„Ak! min Gud, hvad er det for en hæslig, visen Bouquet?“

„Det er den, som Hertugen har sendt Grevinden.“

„Jeg gjenkjender deri hans gode Smag,“ — sagde Grevinden, idet hun traf paa Skuldrene, og hun tilføiede med en spottende Mine: — „Jeg tør vædde paa, at det er en Bouquet, som en eller anden Elsker har bestilt, men ikke afhentet efter Aftale, fordi han om Morgenens havde brudt med sin Elskede. Kun Hr. Riancourt kan opdage saadanne Godtjæbsvarer!“

„Ak! Deres Naade, troer De da, at Hertugen er saadan en Gnier? . . . Han er saa riig!“

„En Grund mere.“

Da der blev banket paa Døren til et Værelse, som befandt sig foran Toiletteværelset, saa forsvandt den russiske Kammerjomfru et Dieblif og vendte tilbage med de Ord:

„Hertugen af Riancourt er ankommen. Han er til Grevindens Tjeneste.“

„Han maa vente mig et Dieblif!“ — svarede Grevinde Zomaloff. — „Fyrstinden er uden Tvivl tilstede?“

„Ja, Deres Naade.“

„Det er godt. Her, Katinka, luk mig det Armbaand sammen,“ — begyndte den unge Kone igjen, idet hun rakte hende sin yndige Arm. — „Men hvad er Klokken?“

Idet Katinka vilde svare hende, tilføiede Grevinden med et spottende Smil:

„Hvad behøver jeg i Grunden at spørge om Klokken! Hertugen er nylig kommen, saa maa den jo være halv ti.“

I samme Dieblif slog Stuenhret halv ti. Grevinden udbød i en høj Ratter og vedblev:

„Jeg sagde Dig, Katinka, hvad Punkslighed angaaer, saa er Hr. Riancourt et sandt Uhr.“

„Det maa være Deres Naade et Beviis paa hans Forekommenhed, og paa hans Kjærlighed.“

„Jeg vilde dog foretrække en noget uregelmæssigere Kjærlighed. Disse Folk, som hænge i Klokkestrengen, synes mig at have et Uhr paa det Sted, hvor Andres Hjerte sidder. Ræk mig en Glæde . . . nei, ikke denne, en anden; ja denne der. Nu gjør det mig næsten ondt, at jeg er fuldkommen og paafærdt, og at jeg ikke kan lade den stakkels Hertug vente længere for at belønne ham for hans Puntlighed.“

„Min Gud, Deres Naade, hvor De er uartig imod ham! Hvorfor gifter De Dem da med ham?“

„Al! hvorfor — svarede Grevinden adspredt, idet hun for sidste Gang så sig i Speilet, — „hvorfor jeg gifter mig med Hr. Miancourt? Du er meget nysgjerrigere end jeg. Katinka, veed man maaſkee nogensinde, hvorfor man gifter sig igjen?“

„Grunden til dette Giftermaal synes dog Alle meget simpel. Uden det just, som Deres Naade, at eie Guldminer paa Krimm og Sølvminer i de allernærmeste Bjerger, er Hertugen . . .“

„Katinka, hold op at tale om mine Rigdomme.“

„Kort sagt, Deres Naade, uden just at have umaadelige Rigdomme som De, er Hertugen dog een af de rigeste og fornemste Herrer i Frankrig. Han er ung, har et smukt Udseende, han fører ikke, som saa mange unge Mennesker, et ødselt og udsøevende Liv, han er meget religiøs, han er meget . . .“

„Han er, om Du vil, værdig til paa vor Bryllupsdag at bære en Krands af Orangeblomster, en Krat, som jeg ikke vil have; men spar mig for Resten af hans Dyder. Det er mig ligesom om jeg hørte min Tante berømme sin Yndling.“

„Ja, Fyrstinden holder virkelig meget paa Hertugen, og hun er ikke den Eneste, som . . .“

„Giv mig min Naabe. Aftnerne ere endnu kolde.“

„Har Deres Naade tænkt paa den Bestemmelse, De har taget for den 20de i denne Maaned.“

„Hvilken Bestemmelse?“

„Deres Naade har altsaa glemt, at Deres Bryllup er bestemt til idag og i morgen Dage?“

„Hvorledes! idag otte Dage? . . . Allerede!“

„Ja, Deres Naade. De har selv bestemt det til den 20de, og vi skrive idag den 12te.“

„Nu vel, naar jeg har sagt den 20de, saa maa det vel være den 20de. Giv mig min Bifte.“

Og imedens Grevinden udsøgte en kostbar Bifte mellem en Samling af smaa Mesterstykker i denne Retning, tilføiede hun:

„Hvor det dog er besynderligt! Man fører det prægtigste Liv, man er ung, frie, afstyer al Evang, og saa kan man dog ikke skynde sig stærkt nok med at give sig en ny Herre!“

„En Herre! Hertugen er saa blid og kjærlig! De vil kunne gjøre med ham Alt, hvad De vil, Deres Naade.“

„Jeg vil aldrig kunne gjøre en elskværdig Mand af ham, og dog gifter jeg mig med ham. Al! min Tante, min Tante, De raader mig maaskee til en stor Daarstab,“ — sagde Grevinden med et halvt Smil, idet hun ligegyldig betragtede sin Bifte, som forestillede smaa Kjærlighedsguder, der legede Blindbuk.

„Bed Gud“ — tilføiede hun, — „paa samme Naade er det gaaet til med mit Giftermaal; det er et blindt Valg mellem Verdens Mænd, som allesammen omtrent ere lige gode, saa temmelig lige i Henseende til Rigdom og Fødsel; men alle ere de middelmaadige, intetsigende og ubetydelige, saa at man ikke behøver at forurolige sig meget ved Valget. Paa denne Naade har jeg valgt Hr. Riancourt, Katinka; og desuden indseer jeg jo og, at Enkestanden har sine mindre behagelige Sider. Men har Egtstanden da ikke sine store Ubehageligheder? Dog, det er alligevel bedre at gifte sig, saa har man dog ikke den Kjedsommelighed altid at sige til sig selv: hvad skal jeg nu tage mig for?“

Med disse Ord gik Grevinde Zomaloff ind i den Sal hvor hendes Tante og Hertugen af Riancourt befandt sig.

Fyrstinde Wileska, hendes Tante, var en stor Kone med et venligt Udvortes og med hvidt, en Smule pudret Haar.

Hertugen af Riancourt, en lille Mand paa omtrent tredive Aar, med en lidt skjæv Hals, med skinnelig Mine, med tvetydigt Læbe, med lange, glatte Haar, skifte midt i Panden, havde et indesluttet og skinneligt Udseende. Alle hans beregnede og noie afmaalte Bevægelser tydede paa stort Herre-

dømme over sig selv. Da Grevinde Zomaloff traadte ind, gif han hende imøde, bukkede sig dybt for hende og lod med ærbødig Høflighed den yndige Haand, hun rakte ham, berøre sine Læber. Derpaa rettede han sig igjen op, blev et Zieblif staaende som blændet, og udbrod derpaa:

„Ak! Fru Grevinde, jeg har endnu ikke seet Dem med alle Deres Diamanter! Der findes vist ikke i Verden disse Diamanters Mage. Ak! hvor de ere skjøne!“

„Virkelig, min kjære Hertug?“ — sagde Grevinden, — „Ak! De gjør mig ganske undseelig . . . paa Juvelerens Begne, som har solgt mig disse Edelstene; det er umuligt at være artigere end De er det . . . imod ham. Og da hans Halsbaand og Diademer forarsage Dem saadanne bløde Sindsbevægelser, bringe Dem til at sige saadanne smukke Complimenter, saa sindrige Smigrerier, saa kan jeg i Fortrolighed nævne Dem denne føreriske Juvelers henrivende Navn . . . Det er Ezechiel Rabotautenkraff fra Frankfurt.“

Medens Hr. Riancourt, i Begyndelsen noget forbløffet over Grevindens spottende Svar, søgte et Svar, tilfastede den unge Kones Tante hende et bebreidende Blif og sagde til Hertugen med et tvungent Smil:

„See engang, min kjære Hertug, hvor den slemme Fødsel morer sig med at pine Dem. Paa denne Maade skjuler man altid den Tilbøielighed man nærer . . .“

„Jeg vil ydmyg tilstaae Dem, min kjære Fyrstinde,“ — begyndte Hr. Riancourt, for at gjøre sin Skoldsethed god igjen, — „jeg vil tilstaae Dem, at jeg blændet af disse pragtfulde Edelstene ikke strax har kunnet lade Grevindens Indigheder vederfares Retfærdighed. Men . . . men . . . kan man ikke gjerne blændes af Solen, fordi man betragter en henrivende Blomst?“

„Jeg finder denne Sammenligning med Solen og Blomsten saa gaalt, saa rigtig,“ — svarede den skjælmste unge Kone, — „at jeg er i stand til at troe, at den samme Solstraale, som De taler om, har visnet disse stakkels Blomster,“ — tilføiede hun, idet hun lo overgiven og viste Hr. Riancourt den visnede Bouquet, som han havde sendt hende.

Den skinhellige Mand rødmede og vidste ikke, hvad han skulde svare. Fyrstinden rynkede med utaalmelig og fortrydelig Mine Panden, idet Grevinde Zomaloff, ganske ligegyldig ved disse forskjellige Indtryk, nærmede sig Døren medens hun sagde til Hertugen:

„Byd min Tante Deres Arm, min kjære Hr. Riancourt. Jeg har lovet den sardiniske Gesandts Frue at komme meget tidlig til hende. Hun skal forestille mig en af hendes Slægtninge, og De veed, at vi først maae betragte det underfulde Hotel, dette fortryllende Pallads, hvori man venter os, i alle dets Enkeltheder. Det er rigtignok en besynderlig Idee en saadan Aften; men jeg tilstaaer min svage Side, min Videnskab for det Originale.“

Med disse Ord gif den unge Kone foran sin Tante og Hr. Riancourt med lette Trin ned ad Trappen i et af de bekvemmeste Hoteller i Gaden Rivoli; thi den smukke Udlænding eiede endnu intet Huus i Paris.

Hertugen ledsagede denne Aften begge Damerne i sin Bogn; en Fortrolighed, hvori der ikke var noget Stødende, da hans Forbindelse med Grevinde Zomaloff allerede for længe siden var publiceret.

Efter nogle Diebliffes Bente i Hotellets Forial, saae Grevinden og hendes Tante en uhyre stor, gul Landauer møjsommelig komme hen foran Døren, trukket af to magre Heste, paa hvilke en Kudst med en kobberød Næse og i en blaae Krafte uafsladelig pidskede.

Idet den unge Enke yderst overrasket saae paa Hertugen, sagde hun til ham:

„Men . . . det er da ikke Deres Bogn?“

„Tilgiv mig, Grevinde.“

„Hvad er der da blevet af den blaa Berliner, som dog var forspændt med temmelig smukke graae Heste, og som De igaar Morges stillede til vor Disposition?“

„Da vi staae paa en saa fortrolig Fod med hinanden, min kjære Grevinde, kan jeg vel nok indvie Dem i denne lille huuslige Omstændighed,“ — svarede Hertugen med rørende Hengivenhed. — „For ikke at anstrænge mine graae Heste, som have været mig meget dyre, har jeg for denne Aften leiet en Bogn. Man sparer meget paa denne Maade; thi saa kommer man ikke til om Natten at udsætte sit kostbare Kjøretøi for nogen Fare.“

„Deri har De fuldkommen Ret,“ — skyndte Fyrstinden sig at sige, da hun af sin Nieces Ansigts Udtryk frygtede en ny Spot. Hun steg derfor ogsaa rask ind i Landaueren, idet hun støttede sig paa Hr. Riancourts Arm. Derpaa bød han den unge Enke sin Haand for ligeledes at hjælpe hende ved Indstigningen; men denne blev et Dieblif staaende med Spidsen af en lille

hvid Atlastskoe paa det nederste Trin, medens hun med en spottende Uengstelse sagde til Fyrstinden:

„Min Tante, see Dem dog for Guds Skyld nøie for overalt i Vognen.“

„Hvorfor det, min Kjære?“ — spurgte Fyrstinden trohjertig. — „Hvad skulde denne Forsigtighedsregel tjene til?“

„Fordi jeg frygter for, at der i et mørkt Hjørne af en saadan Vogn skulde sidde en mager Kat eller maaskee en tyf Kræmmer fra Cité; thi det er især i den Slags Equipager, at de gode Insulanere gjøre Lystfarter med deres Familier. Jeg er meget bange for at finde En eller Anden, der ved en Feiltagelse skulde være forglemt.“

Den unge Enke udbrød igjen i en overgiven Ratter og steg ind i Landaueren, medens Fyrstinden sagte og med bekymret Mine sagde til hende:

„Jeg forstaaer Dem i Sandhed ikke, Fødora. Deres Bitterhed mod Hr. Miancourt er utrolig . . . Hvad tænker De dog paa?“

„Jeg vilde gjerne vænne ham af med hans ubehøvede gnieragtige Opførsel. Hvorledes skulde jeg bedre kunne bevise ham min Deeltagelse?“

I dette Dieblif kom Hertugen nu ogsaa ind i Vognen, og han indtog sin Plads paa dens Forsæde. Han syntes med christelig Taalmodighed at finde sig i alle Spotterier af den unge Kone, som havde saa smukke Diamanter, og som eiede alle slags Guld- og Sølvminer. Kun gjættede man af og til af det skjæve Blik, som han stjaalet tilfæstede hende og af sine sammentrukne smalle Læber den Skinhelliges skjulte og taalmodige Harm. Da Tjeneren bad om nærmere Ordre, sagde Hr. Miancourt til ham:

„Til Hotel Saint-Ramon!“

„Hr. Hertugen maa tilgive mig,“ — svarede Tjeneren, — „men jeg veed ikke, hvor Hotel Saint-Ramon er.“

„Ved Enden af Cours-la-Reine,“ — svarede Hr. Miancourt, — „i Quartieret Jean Goujon.“

„Hr. Hertugen mener maaskee det store Hotel, hvorpaa man har arbeidet i flere Aar?“

„Ja, det er just det.“

Tjeneren lukkede Vognen, sagde Kudsten Bested, og denne pidskede nu

løb paa de magre Kriffer, medens Landauerer sætte sig i Bevægelse henimod Cours-la-Reine, Veien til det mærkværdige Hotel Saint-Ramon.

Ettende Capitel.

Hr. Miancourts kjedsommelige Landauer førte saa langsomt, at en Fodgjænger, som just skulde samme Vej, stadig holdt Skridt med Vognen.

Den fattig klædte Fodgjænger syntes dog ikke at være meget-rast tilbøens. Han støttede sig morsommelig til en Stof. Hans lange Bart var hvid som hans Haar og hans tætte Dienbryn, og den mørkebrune Farve, som hans rynkede af Alderdom udtærede Ansigt havde, gav ham et Udseende som en gammel Mulat. Han holdt altsaa stadig Skridt med Landauerer lige til Midten af Cours-la-Reine; men her maatte den slutte sig til den talrige Vognrække, som førte til Hotel Saint-Ramon.

Idet den gamle Mulat nu kom forud for Hr. Miancourts's Vogn, fortsatte han sin Vej til Indgangen af en Allé, der sunklede af farvede Glas, og som heelt igjennem var opfyldt af Vogne.

Skjøndt den gamle Mulat var aldeles fordybet i sine Tanker, saa kunde han dog ikke lade være at see efter den store Merneffemasse, som stod ved Gitterdøren, hvorigjennem Indgangen var til denne af Lys straalende Allé. Han blev staaende og spurgte, idet han henvendte sig til en af de nysgjerrige Tilskuere:

„Kan De ikke sige mig, min Herre, hvad det er, her er at see?“

„Man vil gjerne see Vognene, som begive sig til den festlige Indvielse af det berømte Hotel Saint-Ramon,“ — svarede den Nysgjerrige.

„Saint-Ramon!“ — svarede Oldingen med overrasket Mine, og han sagde, som om han talte med sig selv: — „Det er besynderligt!“

Derpaa spurgte han:

„Hvorledes, min Herre? var det Hotel Saint-Ramon?“

„Paa min Ære, man siger, at det er Verdens ottende Underværk. Der er i fem Aar arbeidet derpaa, og idag skal det indviés.“

„Og . . . hvem tilhører dette Hotel, min Herre?“

„En ung Mand, der eier flere Millioner, hvilken uhyre Sum han skal have anvendt derpaa.“

„Og hvorledes hedder da denne Millionair?“

„Jeg troer, det er Saint-Harem eller Saint-Herem . . .“

„Jugen Tviol mere,“ — mumlede Oldingen. — „Men hvorfor falder man da dette Hotel Saint-Ramon?“

Efter dette Spørgsmaal syntes han paany fordybet i sørgelige Tanker, hvoraf den Nysgjerrige vækkede ham med de Ord:

„Men det er dog besynderligt!“

„Hvilket, min Herre?“ — svarede den Gamle adspredt. — „Hvad er det, der forekommer Dem saa besynderligt?“

„En Marquis og Millionair skulde dog kun kjende Folk med Equipager, og see, med Undtagelse af tre eller fire Privatvogne, seer man i den hele Række kun Hiafre og Cabrioletter . . .“

„Ja, i Sandhed, det er ogsaa besynderligt,“ — svarede Oldingen, og efter et Diebligs Tausked begyndte han igjen:

„Vil De have den Godhed at sige mig, hvad Kloffen er, min Herre?“

„Den har nylig slaaet halv elleve.“

„Jeg takker,“ — svarede den gamle Mulat og nærmede sig Gitterdøren. — „Halv elleve,“ — sagde han ved sig selv; — „jeg skal først ved Midnat være i Chaillot. Jeg har Tid til at forsøge paa at opdage denne Hemmelighed. Hvor besynderligt er dog ikke dette Sammenstød!“

Efter et Diebligs Betænkning overfired Oldingen Gitterdørens Dørtrin, sneg sig gennem en Sideallee, som løb langs med Hovedalleen, lige hen til Hotellet, og han kunde trods sine dybe Betragtninger ikke undgaae at bemærke den uhyre Mængde af Blomster, som vare opstillede terrasformig paa hver Side af den midterste Allée, og hvis uendelige Nuancer i Farverne bleve klart oplyste af en utrolig Mængde Lamper af Glas i alle Farver.

Denne fortryllende Allée førte til en stor, ligesaa oplyst Halvcirkel, hinsides hvilken Hotel Saint-Ramon hævede sig som et sandt Palads, som ved sin paa een Gang henrivende og storartede Rigdom i Architecturen mindede om Renæssancens skønneste Tid.

Oldingen gik over Halvcirklen, og naaede til Foden af en uhyre Trappe, der førte til Forhallen. Gjennem Dørene med Speilglas saae man en dobbelt Række af store pudrede Tjenere, som vare klædt i pragtfulde Livreer.

Hvert Minut holdt der en Vogn udenfor Forhallen og afstaaende Mænd, Koner og unge Piger, hvis overordentlig simple Klæder syntes at staae i den største Modsigelse til dette Trylleslots Glans.

Drevet af uovervindelig Nysgjerrighed fulgte den gamle Mulat flere af disse Nysankomne, og ved saaledes at blande sig imellem de Indbudne, naaede han med dem Forhallen. Her aabnede to store Schweitiere, der bare Hellebarder og et Bandoleer med Livreets Farver, begge Fløiddørene af en umaadelig Glasdør for de Ankomne, og ved enhver Indtrædelse af Personer gjenlød Marmorfliserne af de idelige Kolbestød af begge Schweitsernes Hellebarder. Stadig midt imellem de Indbudte kom Oldingen igjennem en dobbelt Række af Tjenere med lyseblaa Livreer, besatte med Sølvgalloner; disse Tjenere stode retle og stive som Soldater i en Slagorden. Den Gamle naaede saaledes Ventesalen. Her vare Kammertjenerne og Huushovmesteren. Lyseblaa Frakke med hvide Sømmene, korte sorte Silkebeenklæder og hvide Silkestrømper udgjorde disse tjenstgjørendes Folks Klædedragt, og Alle viste den største Erbødighed mod de Indbudne, hvis bekedne Paaklædning syntes Oldingen saa uoverensstemmende med den fyrstelige Luxus, der herskede i den Bolig, hvor de bleve modtagne. Herfra gik han ind i en til Concerten bestemt Musiksæl, som førte til en uhyre stor, rund Sal, hvis Loft dannede en Kuppel, og som syntes ligesom at danne Midtpunktet for tre andre Sale, af hvilke den ene tjente som Balsal, den anden som Spisesæl og den tredie som Spillesæl. Disse fire Sale (Concertsælen indbefattet) stode indbyrdes i Forbindelse ved brede Alleer, hvis Gulv var Mosaik, og som paa begge Sider vare besatte med udenlandske Træer, der dannede ligesom en Vinterhave med en Kuppel over.

Vi maae opgive nærmere at beskrive den Pragt, Elegance, den storartede Stil og det prægtige Ameublement, der fandtes i disse rummelige Sale, som straaede af Malerier og Forgyldninger, af Krystaller og Blomster, som umaadelige Speile utallige Gange fordoblede; vi ville kun opholde os lidt ved en i vor Tid sjelden Pragt, som gav denne Bolig en sand kongelig Charakter. De fire omtalte Sale vare efter enhver Bestemmelse smykkede med allegoriske Malerier og Billedhuggerarbejder. Tidens berømteste Kunstnere havde bidraget til dette majestætiske Værk. D'Ingres's, Delacroix's, Scheffer's, Paul Delaroche's mesterlige Pensler forherligede dette Hotel tilligemed flere dengang mindre berømte Mænds som Couture's,

Gérôme's o. s. v., hvilke mere tilhøre den paafølgende Tid. I Spisesalen fandtes i Overflødighed Candelabrer, Kander, Kar til Is, Frugtstaae, Blomsterkurve, Lysekroner. Alt var prægtigt og havde ved den sjældne Simpeltid i Formen og ved det ringeste Arbejdes omhyggelige Udførelse kunnet være Prydelser for et Museum.

Endnu et Ord om en temmelig mærkværdig Eiendommelighed ved den store runde Sal.

Ovenover en kæmpemæssig Kamiin af hvidt Marmor, et sandt Monument for David's (d'Anger's) og Michel Angelo's mandige Genie, vare anbragte allegoriske Statuer, der betegnede Kunst og Industri, og som bare en bred, oval og forgyldt Ramme, der støttede sig til Gesimsen af Kaminen. Denne Ramme indeholdt et Malerie, som man kunde have tilskrevet Velasquez. Det var et Portrait af en bleg Mand med et haardt og strengt Ansigt, med hule Kinder, dybe Dienhulinger og skaldet Pande. Et bruunt Bevandt, en Mellemting mellem en Slaabrof og en Munkecappe gav denne Skikkelse den imponante Charakter af den spanske Skoles talrige Portraits af Helgener og Martyrer. En Straalekrands omkring Hovedet funkede paa Maleriet's mørke Grund og kastede sit Skin over det strenge og dybsindige Ansigt. Endelig læste man følgende Ord, skrevne med gothiske Bogstaver i en Indfatning af Forsiringer:

„Saint-Ramon.“

Den gamle Mulat, som havde fulgt Mængdens Strøm, kom til denne Kamiin.

Ved Synet af Portraittet blev han forfærdet staaende. Hans Sind's bevægelse var saa heftig, at en Taare viste sig i hans Nie, og han kunde ikke lade være at hvidske sagte:

„Stakkels Ven! det er ham, det er virkelig ham!“ Derpaa sagde han ved sig selv: — „Men hvad skal det Ord, Saint, som er fæiet til hans Navn, betyde? Hvorfor denne gyldne Straalekrands om hans Hoved? Hvorfor dette mystiske Udseende? Og endelig, hvilken besynderlig Fæst! Fattig flædt som jeg er og Herren i Huset ganske ubekjendt, har man ladet mig komme ind.“

I dette Dieblif blev en Tjener staaende foran ham med en Præsentkerfke af forgyldt Sølv, hvorpaa befandt sig Is og syltede Frugter, og bød ham ærbødig Forfriskninger, som han imidlertid afflog. Forgjæves bestræbte han sig for at gjætte, af hvad Stand de Indbudne kunde være.

Mændene vare næsten alle bestedent klædte og iagttog en vis Tilbageholdenhed i deres Udsærd. De talte indbyrdes sagte og syntes henrykte ved at kunne bivaare Festen. Imidlertid syntes de langt fra at undre sig over de i dette Palads sammenhobede Rigdomme, man skulde langt snarere have troet, at de her fandt sig vel tilmode, og at de, som man siger, vare mellem gode Venner.

Konerne og de unge Piger, af hvilke mange vare meget smukke, syntes endnu langt mindre at være paa deres Plads. Uengstelige og bestedne betragtede de trofskyldig denne Glands, medens de sagte gjorde deres Bemærkninger. De unge Piger, som alle havde friseret Haar, bære i Almindelighed hvide Klæder, der ikke vare af noget kostbart Stof, men som udmærkede sig ved en frisk og blændende Hvidhed.

Stedsse begjærligere efter at udgrunde denne sælsomme Hemmelighed, nærmede Oldingen sig en Gruppe af Mænd og Koner, som staaende foran den store Marmorkamin sagte underholdt sig med hverandre, medens de betragtede Saint-Ramons Portrait.

Den gamle Mulat hørte med stigende Interesse følgende Samtale:

„Seer Du det Portrait der, min kjære Juliette?“ — sagde en Mand af kraftig Bygning med et indtagende og aabent Ansigt til sin unge Kone. — „Denne hæderlige Mand har fuldkommen Ret til at bære Navnet Saint-Ramon. Der gives i Paradis Helgene, som ere Vediggjængere i Sammenligning med ham, naar man betænker alt det Gode, han har gjort.“

„Hvorledes mener Du det, Michel?“

„Jh, den brave Helgen der har nu næsten i fem Aar skaffet mig og de andre Kammerater, som ere her, Arbeide, der har betalt sig godt, fordi Herren, som byggede, vilde stille Alle tilfreds. Denne Lykke har jeg og vore Venner denne brave Mand at takke for, hvis Portrait Du seer der, fort sagt, Hr. Saint-Ramon! Ved ham har jeg denne lange Tid ikke een Dag været uden Arbeide, og min Løn var saa god, at vi og vore Børn have levet godt og endog have lidt i Sparebøssen.“

„Men, Michel, det er dog ikke den Mand, hvis Portrait vi see der, som har bestilt og betalt Arbeidet; det er snarere Hr. Saint-Herem, der seer saa munter, godmodig og ligefrem ud, og som ogsaa ved Indtrædelsen sagde os saa artige Ting.“

„Naturligviis er det Saint-Herem, min kjære Juliette; men han sagde

dog altid til os, naar han besøgte os ved Arbeidet: „„Mine Børn, uden de Rigdomme, som jeg arvede, havde jeg intet Arbeide kunnet give Eder, og jeg havde ikke kunnet betale Eder saa godt, som det sømmer sig flinke og dygtige Arbeidere. Bevar derfor i Eders Hjerter Taknemmelighed mod den Mand's Minde, som efterlod mig disse Rigdomme. Han løste den vanskelige Opgave, man kan tænke sig; thi medens han nægtede sig selv enhver Fornødenhed, opdyngede han Skatte, Skilling for Skilling. Men jeg, mine Børn, har kun den Fornøielse, at give disse Penge ud paa en storartet Maade. - Ja, det at give dem ud, er kun min Pligt; thi hvortil skulde vel Rigdommen tjene, naar man ikke spredte den ud! Bevarer derfor Mindet om den gode, gamle Gjerrige, velsigner hans Gjerrighed; han skaffer mig den Nydelse, at kunne lade Eder arbejde paa et skjønt og storartet Værk og at kunne betale Eder rigelig Eders redelig fortjente Løn!““

„Rigemeget, Michel, seer Du, naar vi og ere den Gjerrige Tak skyldig, saa bør vi dog paa ingen Maade forglemme Hr. Saint-Herem, thi hvor mange er der ikke, der ingen saadanne Udgifter gjøre, eller som, om de og beskæftige os, afnappe Arbeidets Løn og endog lade os længe vente paa den!““

„Bed Gud, jeg er ogsaa af Din Mening, min kjære Juliette, Saint-Herem er en herlig ung Mand! man maa tilstaae, at han og hans Oncle ere et Par mærkværdige Menneffer.“

Den gamle Mulat havde fuld af Deeltagelse og Forbauselse hørt denne Samtale. Han belurede endnu andre Grupper; men overalt hørte han eenstemmige Lovtaler og Velsignelser over Hr. Saint-Ramon, medens man tillige roste Hr. Saint-Herems ædle og gavmilde Hjerter.

„Er det en Drøm?“ — sagde Oldingen til sig selv. — „Hvo skulde nogensinde troe, at man saaledes kunde ære og agte en Gjerrigs Minde, som dog sædvanlig bliver forhaanet, foragtet og afstøyet! Og en Udeland, den Gjerriges Arving, hæver ham paa en saadan Maade igjen til Ære og Værdighed! Endnu engang, drømmer jeg? Og hvad er det ogsaa for et besynderligt Indfald at indbyde disse Haandværkere til Indvielsesfesten?“

Istedenfor at tage af, vorede Oldingens Forbauselse stedse, da han som en høist besynderlig Contrast bemærkede, at undertiden nogle Herrer med flere Ordensbaand i Knaphullet og omhyggelig paaflædte bevægede sig

igjennem Salene, idet de bode overordentlig elegante Damer deres Arm. Men denne Klasse af de Indbudne var ikke synderlig talrig.

Florestan de Saint-Herem, hvis Skjøndhed og Munterhed straaede mere end nogensinde, syntes rigtig at udfolde sig i denne Atmosphære af Luxus og Pragt. Han gjorde fortræffelig Honneur ved denne Fest, idet han modtog enhver af de Indbudne med den største Venlighed og den skønneste Anstand. Som Huset's Herre, der vidste at comportere sig, stod han ved Enden af Galleriet ligeoverfor Ventesalen og lod ingen Kone, ingen ung Pige træde ind uden først at have rettet et Par Ord til hende, som bare Præget af denne godmodige, hjertelige Venlighed, af hvis Oprigtighed Enhver bliver henreven, og ved hvilken selv de meest Tilbageholdende føle sig tilskyndede til utvungen Frihed.

Florestan de Saint-Herem opfyldte just saaledes den elskværdigste Gjæstfriheds Pligter, da han saa Grevinde Zomaloff, Fyrstinde Wilaska og Hertugen af Riancourt træde ind i den første Sal.

Attende Capitel.

Det var første Gang i sit Liv, at Hr. Saint-Herem saa Grevinde Zomaloff og Fyrstinde Wilaska. Hr. Riancourt derimod kjendte han i Forveien. Da Florestan derfor saa ham komme i Følgeskab med to Damer, gik han ham ogsaa rask imøde:

„Min kjære Saint-Herem,“ — sagde Hr. Riancourt til ham, — „til-
lader De mig at forestille Dem Fru Fyrstinde Wilaska og Fru Grevinde
Zomaloff... Disse Damer ansaae det ikke for ubestemt med mig, som
modtog Deres Indbydelse igaar, at besøge Deres Hotel med alle dets
Underværker.“

„Min kjære Hertug,“ — svarede Florestan, — „jeg er overordentlig
lykkelig ved at have den Ære at kunne modtage disse Damer, og jeg skal
skynde mig at være dem til Tjeneste ved at vise dem Alt, hvad De er saa
artig at kalde Huset's Underværker.“

„Hr. Riancourt har fuldkommen Ret til at tale om Underværker,“ —
yttrede Grevinde Zomaloff, — „thi jeg maa tilstaae Dem, min Herre, man

bliver ved sin Indtrædelse her saa blandet, at man i Begyndelsen ikke rigtig kan beundre Enkelthederne."

"Dersom jeg tør sige Dem det, min kjære Saint-Herem," begyndte Hr. Miancourt igjen, — "saa er Grevinde Zomaloff's Besøg en Smule interesseret; thi jeg har meddeelt hende Deres Hensigter med dette Hotel, og da jeg har den Lykke og Ære at skulle dele mit Navn med Grevinden om otte Dage, saa indseer De, at jeg ikke kan tage nogen Beslutning uden hende . . . da jeg er saa godt som . . . hendes Mand."

"Da Hr. Miancourt saaledes tilstaaer, at han allerede før Tiden nyder sin Lykke," — sagde Florestan muntert til Grevinden, — "finder Deres Naade det da ikke ogsaa rejsfærdigt, at han lider under Følgerne af sin Dyrighed? Da nu en Mand aldrig byder sin Kone sin Arm, saa vil De maaskee vise mig den Gunst at modtage min?"

Saint-Herem unddrog sig ved denne Spøg Forpligtelsen til at følge Etikettens Regler, ifølge hvilke han skulde have budet Fyrstinden sin Arm. Den smukke Niece modtog Florestans Tilbud og tog ham under Armen, medens Hr. Miancourt ledsagede Fyrstinden.

"Jeg har reist meget, min Herre," — sagde Grevinde Zomaloff til Saint-Herem, — "men jeg har aldrig seet Noget, som kunde staae ved Siden af . . . ikke denne Pragt (enhver Millionair kan jo for sine Penge kjøbe prægtige Ting), men ved Siden af den overordentlige Smag, som viser sig overalt i dette Huus. Det er i Virkelighed et pragtfuldt Museum. Jeg beder Dem, tillad mig endnu engang at betragte og beundre de herlige Malerier paa denne Platsfond."

"Paa Værkets Beundring bør følge en Belønning for dets Skaber," — sagde Florestan med et Smil. — "Det afhænger kun af Dem at gjøre Kunstneren, som malede dette, i høieste Grad lykkelig og stolt."

Med disse Ord viste Saint-Herem Grevinden en af de berømteste Mestere af den moderne Skole.

"Tusind Tak, min Herre, De bereder mig en behagelig Overraskelse," — sagde den unge Kone, idet hun med Florestan gik hen imod Kunstneren.

"Min Ven," — sagde Saint-Herem til denne, — "Fru Grevinde Zomaloff ønsker at vise Dem sin Beundring over Deres Arbeide."

"Og ikke alene min Beundring, min Herre, men ogsaa min Taknemlighed," — sagde den unge Kone venlig til Maleren. — "Den ædle For-

nøielse, som Synet af et saadant Mesterværk forskaffer, er en Gjæld, som man har at afbetale til den, der har frembragt det."

"Saa smigrende og fortrinlig denne Roes end maa være mig," — svarede Kunstneren med Bæfedenhed — „saa kan jeg kun halvt modtage den . . . Men dersom De tillader, at Talen ikke maatte være om mig, saa vil jeg langt mere utvungen kunne fremsætte mine Tanker. Vi ville for Exempel tale om Malerierne i Concertsalen, som De om et Dieblif vil faae at see. De ere af vor Raphael. Jeg behøver vist ikke, Deres Naade, at nævne Dem Jngres's Navn. Dette fortræffelige Arbeide, som vil frembyde for Kunstens fromme Pillegrimme ligesaa mange Gjenstande for Beundring som Roms, Pisas og Florens's skjønneste Frescomalerier, med eet Ord dette Mesterværk vilde rimeligviis ikke have existeret uden min Ven Saint-Herem. Er det ikke ham, der har været Grunden til at vi have et udødeligt Arbeide mere af denne Franfrigs Raphael? Reent ud sagt, Deres Naade, er det ikke i denne Periode, hvor Folk med Penge kun have Sands for plump Luxus og raue Pragt, et sjældent Phænomen at træffe endnu en Medici som i Italiens skjønneste Dage?"

"Deri har De Ret, min Herre," — svarede Grevinde Zomaloff med Liv, — „og Historien har været retfærdig i at forherlige . . ."

"Tilgiv at jeg afbryder Dem, Fru Grevinde," — sagde Saint-Herem med et Smil; — „men jeg er ikke mindre bæfeden end min berømte Ven. Da jeg frygter for, at Deres Beundring ikke skal falde paa den, som med Rette fortjener den, maa jeg ved denne Leilighed vise Dem den virkelige Medici, her er han."

Og Florestan viste Grevinden Portraitet af Saint-Ramon.

"Hvilket strengt og dybsindigt Ansigt!" — sagde den unge Kone, idet hun betragtede Maleriet med ligesaa megen Overraskelse som Nysgjerrighed. Da hun derpaa midt i Forsiringen havde læst Navnet Saint-Ramon, tilføiede hun, idet hun stadig med større Forbauselse saae paa Florestan:

"Saint-Ramon? . . . Hvo er denne Helgen?"

"Han er for mig en Helgen, Deres Naade. Det er min Uncle," — svarede Florestan muntert. — „Skjøndt jeg ikke er Paven, har jeg dog tilladt mig at gjøre denne beundringsværdige Mand til en Slags Helgen som en Belønning for hans lange Liv som Martyr og for de Undergjærninger, som han har udrettet efter sin Død."

„Hans lange Liv som Martyr? . . . De Undergjerninger, han efter sin Død har udrettet? . . . ” — gjentog Grevinde Zomaloff, idet hun saae paa Florestan, som om hun betvivlede hans Ord. „Dprigtigt talt, min Herre, De spørger . . . ”

„Aldeles ikke, Deres Naade . . . Min Oncle Ramon har i sit lange Liv lidt skræffelige Savn; thi han var ubarmhjertig gjerrig i en storartet Grad. Deri har hans Liv som Martyr bestaaet. Jeg arvede en anseelig Formue efter ham; derved ere disse Underer af Kunst fremkomne, hvilke Deres Naade beundrer. Deri bestaaer hans Underværker. Jeg har af Taknemlighed forgudet hans Minde. Deri bestaaer hans Canonisation. Som De seer, er dette en fuldkommen Helgenlegende.”

Stadig mere overrasket ved Saint-Herem's Egenhed, taug Grevinde Zomaloff et Dieblif, i hvilket Hr. Miancourt, der hidtil havde holdt sig i nogen Afstand, nærmede sig Florestan.

„Min kjære Florestan, jeg har et Spørgsmaal at gjøre Dem, hvilket jeg lige siden vor Ankomst har havt paa Læberne. Hvo ere alle de Folk, som man seer her? Jeg har vel hørt og her kjendt tre, fire store Malere og en berømt Architect; men de Dvrige, hvem ere dog de? Fyrstinden og jeg have forgjæves bestræbt os for at løse denne Gaade. Dog forekomme disse Folk mig meget beskedne og tilbageholdende. Siig mig, hvad er det dog for et Selskab?”

Imidlertid brød Grevinde Zomaloff den Tausshed, som hun nogle Diebliffe havde iagttaget, og sagde til Saint-Herem:

„Da Hr. Miancourt har taget sig det paa, min Herre, at gjøre et maastee ubeskedent Spørgsmaal, saa kan jeg ikke Andet end tilstaae, at jeg deler hans Nysgjerrighed.”

„De har uden Tvivl bemærket,” — sagde Saint-Herem, — „at de fleste af de Personer, som jeg i Alfen med overordentlig Fornøjelse seer samlede hos mig, ikke høre til den saakaldte store Verden.”

„Ja, min Herre.”

„Det har dog moret Dem meget, Deres Naade, at træffe sammen med den store Kunstner, hvis Arbeide De nylig beundrede, ikke sandt?”

„Jo, i Sandhed, min Herre, jeg har jo ogsaa allerede fortalt Dem, hvormegent dette Sammentræf morede mig.”

„Som jeg troer, finder De det vist i sin Orden, at jeg har indbudt

ham saavel som flere af hans Colleger til at være tilstede ved Indvielsen af deres fælleds Værk."

"Jeg synes, min Herre, at denne Indbydelse har næsten været en Pligt, De havde."

"Nu vel, Deres Naade, jeg følte Trang til at vise denne min Taknemlighed mod alle dem, der have haft Noget at gøre med dette Hotels Bygning og Indretning, ligesom de største Kunstnere til de ringeste Haandværkere. De ere her Alle med deres Familier, idet de med fuld Ret glæde sig over den Pragt, som de have skabt. Er det ikke billigt, at den flinke men ubekjendte Kunstner, som udarbejdede det gyldne Væger, i det Mindste een gang skulde berøre det med sine Læber."

"Hvorledes!" — raabte Hr. Miancourt ganske bestyrtet, — „her ere Snedkere, Forgyldere, Smede, Tapetsere, Tømmersfolk, Murere! . . . Tænk Dem, endog Murene! Men det er jo aldeles uhørt og utroligt!"

"Kjender De Biernes Skikke, min kjære Hertug?"

"Meget ufuldstændig."

"Disse Skikke, min kjære Hertug, ere meget raue og ubeskedne. Disse uforstammede Insekter have den fabelagtige Anmaselse at ville beboe deres Geller, fordi de have indrettet dem! Og de gaae endnu videre i deres skandaleuse Foraringer! De tale endog om Ret til den duftende Honning, som de med Møie og Omhye have tilberedt for Vintren."

"Nu, min Ven, hvad slutter De deraf?"

"Jeg drager deraf den Slutning, at man ogsaa af Taknemlighed bør lade de stakkels, arbeidsomme, menneskelige Bier have den uskyldige Fornøielse i det Mindste een Dag at beboe de forgylte Geller, som de have bygget for os, der nyde den af Andre samlede Honning."

Grevinde Zomaloff havde et Dieblig sluppet Florstan's Arm. Hun tog den igjen, og idet hun gjorde nogle Skridt for at komme lidt bort fra sin Tante og Hr. Miancourt, sagde hun inderlig rørt til Saint-Herem:

"Deres Tanke er skøn, min Herre, ja endnu langt mere, den tyder paa en om Medfølelse for Andre. Jeg forundrer mig nu ikke mere over det Udtryk af Tilfredshed, som jeg bemærker i alle de Indbudnes Ansigter. Ja, jo mere jeg tænker derover, desto hømodigere og retfærdigere synes mig denne Tanke. Og endelig, som De allerede har sagt, er jo dette disse arbeidsomme Haandværkeres fælleds Værk, og naar man giver Arbejderne

en saadan Fest, saa ærer man dem og hæver dem til deres Bærdighed. Ifølge Deres ophøjede Opfatning af Sagen, min Herre, maa derfor ogsaa dette Hotel i Deres Dine være langt mere end en Nydelse af Kunst og Luxus. Der vil stedse for Dem knytte sig værdifulde Erindringer til det."

"Ja, visseelig, Deres Naade."

"I saa Fald . . . min Herre . . ."

"Hav den Godhed at tale recnt ud, Deres Naade."

"Jeg kan umulig forståe, hvorledes . . ."

"De tøver, jeg beder Dem, forklar Dem nøiere."

"Min Herre," — begyndte Grevinde Zomaloff forlegen efter et Døblis Taushed, — "Hr. Riancourt har ikke ladet Dem være ubekjendt med vort forestaaende Bryllup. Da jeg for to Dage siden talte med ham om den temmelig store Vanskelighed, der er forbunden med at finde et saa rummeligt og pragtfuldt Huus, som jeg ønsker, saa syntes Hr. Riancourt at erindre sig, at man Dagen i Forveien havde forsikket ham, at De maaskee var tilbøielig til at afhænde denne først igaar fuldendte Bolig."

"Ganske rigtigt, Deres Naade, Hr. Riancourt skrev mig til og bad mig om Tilladelse til at besøge Hotellet. Jeg har bedet ham have Taalmodighed til imorgen, da jeg gjorde ham opmærksom paa den Fest, jeg vilde give i Aften. Han vilde bedre senere have kunnet domme om hele Indretningen i Huset . . . men jeg havde ikke ventet at have den Ære at modtage Dem."

"Min Herre," — svarede den unge Kone atter tøvende, — "jeg har allerede tilladt mig at gjøre Dem forskjellige Spørgsmaal. Tilgiv mig derfor endnu engang."

"Denne Tilgivelse har hidtil været mig saa behagelig og let at skænke Dem, at jeg takker Dem, fordi De igjen giver mig Leilighed til at anvende den. Siig Deres Naade, hvad ønsker De at erfare af mig?"

"Nu vel, min Herre," — svarede Grevinde Zomaloff bestemt, — "hvorledes har De Mod . . . eller . . . jeg vil bruge et meget haardt Ord," — tilføiede hun med et Smil, — "hvorledes kan De være saa utaknemlig at forlade denne Bolig, som De med saa megen Kjærlighed har skabt, og til hvilken der knytter sig saa mange skønne og ædle Erindringer for Dem?"

"Min Gud, Deres Naade," — svarede Saint-Herem med den meest muntre og utvungne Mine, som om det, han sagde, var saa ganske simpelt

og ligesvem, — „Jeg sælger dette Huus, fordi jeg er ruineret, fuldkommen ruineret. Det er idag den sidste Dag af min Lykke, og De maa tilstaae mig, Fru Grevinde, at denne Dag ved Deres Nærværelse har ikke kunde have havt nogen mere lykkelig og glimrende Aften!“

Nittende Capitel.

Florestan de Saint-Herem havde udtalt disse Ord: „Jeg er ruineret!“ med en saadan Godmodighed og Sorgløshed, at Grevinde Zomaloff med en forbauset Mine saa paa ham. Hun kunde ikke troe sine egne Drer, men begyndte igjen:

„Hvorledes, min Herre, De er . . .“

„Ruineret, Deres Naade! fuldkommen ruineret! Min Gud, den Regning er meget simpel. Min salig Onkel efterlod mig for fem Aar siden omtrent fem Millioner. Dem har jeg givet ud, og jeg er endnu otte Gange hundrede tusinde Francs skyldig. Min Gjæld vil ved Salget af dette Huus med alt Tilbehør kunne dækkes, ja mere end dækkes, og jeg vil maaskee endnu beholde hundrede tusinde Francs tilbage, med hvilke jeg kan leve paa et afsides Sted, hvor jeg som en Contrast til mit foregaaende Liv kan tage Hydestaven i Haanden. Hvilken bejnderlig til Virkelighed forvandlet Drøm for mig, for mine Venner og mine Elskerinder, hvem Guldstrømmen rev med i sit Følge! Hvilken Berømmelse har jeg ikke opnaaet! Hvorledes forenede sig ikke paa min blændende Bane alt Skjænt, Pragtsuldt og Udvalgt! De vil maaskee ikke troe det, men min Mundhaandhed har endog opnaaet europæisk Berømmethed! Ja, endnu mere, en Juveleer i Chander-nagor sendte mig en indisk Sabel, hvis Heste var tæt besat med prægtige Edelstene! Med dette Baaken modtog jeg følgende lafoniske Billet: „Denne Sabel har tilhørt Tippu Saib; den skal nu tilhøre Hr. Saint-Herem. Den koster fem og tyve tusinde Francs, som udbetales til Huset Rothschild i Paris. — Modtaget fem og tyve tusinde Francs.““ Ja, Deres Naade, saaledes gif det. De sjældneste og kostbareste Kunstgjenstande bleve fra alle Verdens Kanter velvillig tilsendte mig. Englands smukkeste Heste stode næsten af sig selv i min Stald. De fineste Vine paa Jorden strømmede ned

i min Kjælder. De berømteste Kocke strede om den Ære at være i min Tjeneste, og den berømte Doctor Gasterini . . . kjender De ham, Fru Grevinde?"

"Hvo har ikke hørt Tale om den bekjendte Verdens berømteste Gourmand?"

"Denne store Mand sagde og erklærede, at han hos mig havde spist ligesaa godt til Middag som i sit Hjem . . . og denne Koes kunde han ikke engang give Hr. Talleyrands Taffel. Ak! Deres Naade, hvilket skjønt Liv, saa fuldkomment og saa storartet! og Damerne! Ak! Damerne!"

"Min Herre . . ."

"Frygt ikke, Deres Naade, jeg vil kun tale om Damerne som Kunstgjenstande. Men, oprigtig talt, gives der et mere henrivende Paaskud for Pragtlysten? Det er saa smukt at udsmykke Alt og omgive det med Kunstens Frembringelser. Thi Luxus tilhører kun Damerne. Jeg har derfor ogsaa virkelig den Bevidsthed, at jeg har ruineret mig paa en høimodig, ædel og forstandig Naade. Jeg har hverken en taabelig Udgift eller en slet Handling at bebreide mig! Med Sjælen fuld af værdifulde Grindringer og Fred i Hjertet seer jeg min Formue forsvinde."

Saint-Herems Udtryk var saa oprigtigt, Sandheden af hans Følelser og Ord læste man saa tydelig i hans retskafne og elskværdige Ansigt, at Grevinde Zomaloff, overbevist om Sandheden af hans Ord, svarede:

"En saadan Philosophi, min Herre, forvirrer mig i Sandhed! Og i det Dieblis, da De giver Afkald paa et saadant Liv, hører man ikke et bittert Ord af Deres Mund."

"Bitterhed! efter at have nydt saa megen Glæde og saa megen Lykke? Ak! det vilde være Gudsbespottelse."

"Altjaa vil De, uden at beklage Dem, uden at udstrede et Suf, forlade dette fortryllende Pallads, og det just i det Dieblis, da De var istand til at glæde Dem ved det?"

"Ja, hvad skal jeg gjøre? Jeg troede mig ikke mit Fald saa nær. Det er neppe otte Dage siden, at min Huushormester viste mig min Regning, og som Deres Naade seer, bengiver jeg mig strax i min Ekjæbne og forlader dette med saa megen Kjærlighed skabte Pallads ligesom en Digter, der har skrevet det sidste Vers af sit Digt, ligesom en Maler, der har gjort det sidste Penselstrøg paa sit Maleri, hvilke begge dog beholde den uforgjænge-

lige Berømmelse af at have frembragt et Mesterværk. Saaledes gaaer det ogsaa med mig, Deres Naade (undskyld denne Kunstnerforsængelighed). Dette Pallads vil altid vedblive at være et Monument for Kunst og Pragtlyst, det vil altid være et Tempel for Luxus, for Fester og Fornøielser. Og seer De nu, hvorledes jeg er udfaaret, og hvor utafnemmelig jeg vilde vise mig ved at beklage mig over min Skjæbne! Men De, Deres Naade, De skal være dette Tempels Guddom; thi, ikke sandt, De vil købe Dem dette Hus? ja, det vil passe udmærket for Dem! . . . Lad ikke denne Leilighed gaae fra Dem, thi jeg veed ikke, om Hr. Miancourt har sagt Dem det, men han veed det, at Lord Wilmot har gjort mig Tilbud, og at han skynder stærkt paa. Men jeg vilde være utrøstelig ved at være nødt til at sælge Huset til ham. Han er en saa meget hæslig Mand, og hans Kone og fem Døttre ere det ikke mindre. Tænk Dem, hvad vilde det være for Guddomme for dette glimrende Tempel, der dog aabenbart synes bygget for Dem! Behold De det, Fru Grevinde, af Kjærlighed til Kunsten, som De saa oprigtig forstaaer at skatte. Kun beder jeg om een Gunst. Tag ikke min værdige Uncles Portræt bort af den store Sal. Det er et herligt Maleri, og skjøndt Saint-Ramons Navn og Portrait er anbragt flere Steder i Medailler paa Hotellets Facade, saa vilde dog den Tanke henrykke mig, at min brave Uncle fra sit høie Marmormonument midt i Salen igjennem flere Aarhundreder skulde bivaane de Fornøielser, som han berøvede sig i Livet."

Samtalen mellem Grevinden og Saint-Herem blev nu afbrudt af Hr. Miancourt. Man havde imidlertid gjort en Runde gjennem alle Værelser. Hertugen sagde til Florestan:

"Min kjære Ben, det er Altsammen fortræffeligt og indsigtsfuldt indrettet. Men otte hundrede tusinde Francs, om og Meubler og Solvør følger med, er dog, oprigtig talt, en enorm Priis."

"Jeg er uden al Interesse, min kjære Hertug," — svarede Florestan med et Smil. — "Disse otte hundrede tusinde Francs ere kun bestemte for mine Creditorer; derfor vil jeg ogsaa vedblive dette Forlangende med Haardnakketthed. Desuden byder Lord Wilmot mig, som jeg har sagt Dem, denne Sum og trænger paa, for at jeg skal modtage den."

"Det troer jeg gjerne, men De vil vist og for Venskabs Skyld indrømme mig, hvad De vægrer Dem ved at indrømme Lord Wilmot. Lad mig see, Saint-Herem, at De ikke er ubøielig, giv mig Noget efter, og..."

„Min Herre“, — sagde Grevinde Zomaloff til Floristan, idet hun afbrød Hertugen, — „jeg overtager dette Huus paa de Betingelser, som De har foreslaaet mig. Jeg giver Dem herved mit Ord, og jeg beder om Deres.“

„Saa sandt Gud lever, min Stjerne forlader mig aldrig!“ — sagde Florestan, idet han hjertelig rakte Grevinden sin Haand, — „Handelen er afsluttet.“

„Men, Grevinde . . .“ sagde Hr. Miancourt hurtig, overrasket og ærgerlig over sin tilkommende Kones store Høielighed; thi han haabede endnu stadig at have kunnet faae Saint-Herem til at nedstemme sine Fordringer — „men tillader De . . . der handler jo her om en Grundeiendom af anseelig Værdie! I det Forhold, hvori vi staae til hinanden, kan De umulig indgaae nogen Forpligtelse uden mit Minde. Jeg beder Dem, vent dog til vi have haft Bryllup, saa . . .“

„Hr. Saint-Herem, De har mit Ord,“ — sagde Grevinden, idet hun afbrød Hertugen; — „jeg gjør dette Kjøb for mit personlige Bedkommende. Dersom De tillader, vil min Huushovmester imorgen nærmere komme overeens med Deres.“

„Ganske efter Deres Dnsfte, Fru Grevinde,“ — sagde Saint-Herem. Derpaa tilføiede han muntert, idet han vendte sig til Hr. Miancourt: „Jeg haaber, at De ikke er vred paa mig, min fjære Hertug; men det er ikke min Skyld. De skulde have opført Dem imod mig som en sand Cavaleer og ikke som en Banquier.“

I dette Dieblif gav Orkestret, der havde pauseret et Kvarteers Tid, Tegn til en ny Contradans.

„Undskyld, at jeg forlader Dem, Fru Grevinde,“ — sagde Saint-Herem, — „jeg har just til denne Contradans engageret en elskværdig Datter af en af de flinkeste Arbeidere, som have arbeidet paa dette, eller rettere paa Deres Hotel. Det glæder mig, at jeg dog kan forlade Dem med disse Tanter.“

Saint-Herem bukkede ærbødig for Grevinden og nærmede sig den elskværdige unge Pige, som han havde engageret, og Ballet begyndte igjen.

„Min fjære Fedora,“ — sagde Kyrstinden, som bekymret og utaalmodig havde bemærket sin Nieces lange Samtale med Saint-Herem, — „det

er silde, og De har dog lovet den sardiniske Gesandts Frue at besøge hende tidlig."

"Tillader De mig ogsaa en Bemærkning," — sagde Hr. Miancourt, idet han henvendte sig til sin Tilkommende, — "De har været lidt for rast ved denne Handels Afslutning. Saint-Herem er nødt til at sælge dette Hus for at dække sin Gjæld, og med nogen Udholdenhed havde vi nok i det Mindste faaet halvtretsindestove tusinde Francs slaaet af, især naar De selv havde staaet derpaa; thi man har ondt ved at afslaae en saa smuk Kone Noget!" — tilføiede Hr. Miancourt med et elskværdigt Smil.

"Føder, hvad er det, De nu tænker paa, min Kjære! — begyndte Fyrstinden ogsaa, medens den unge Kone, hængslen i Betragtninger, ikke havde hørt et Ord af det, som hendes Tante og Hertugen havde talt om. — "Føder," — sagde Fyrstinden igjen, da endelig hendes Niece blev opmærksom paa hende, — "endnu engang, hvad er det, De tænker paa?"

"Jeg tænker paa Hr. Saint-Herem," — sagde den unge Kone, idet hun ligesom ugerne opvaagnede af sine Drømmerier. — "Alt her er saa besynderligt . . ."

"Nellem os sagt, Grevinde," — sagde Hr. Miancourt med vigtig Mine, — "jeg troer, at den stakkels Saint-Herem's Forstand er en Emule forvirret af Fortvivlelse over, at han har ruineret sig. Den, der kan faae isinde at gjøre en saadan Fests, kan vistnok ikke være rigtig i Hovedet. Alt indvie sit Hotel med et saadant Haandværkerbal, det lugter saa temmelig af Socialisme!"

"Den gode Hertug har Ret, det er en stor Latterlighed," — begyndte Fyrstinden igjen. — "Hvilke morsomme Nyheder ville vi i Aften kunne medbringe til Gesanden! Dette Haandværkerbal vil ret gjøre Opsigt; man vil lee hjertelig derover! Men, Føder, De siger ikke et Ord . . . Hvad feiler Dem dog?"

"Jeg veed det ikke, — sagde den unge Kone, — "jeg føler mig saa besynderlig tilmode."

"De trænger uden Tvivl til frisk Lust, min kjære Grevinde," — sagde Hr. Miancourt meget forekommende, — "det undrer mig ikke. Lusten maa jo ved en saadan Masse af den Slags Folk blive kvælende, hvor rummelige saa Værelserne ere . . ."

„Fødora,“ — sagde Fyrstinden med tiltagende Betyrning, — „føler De Dem maaskee ikke tilpas?“

„Nei, aldeles ikke. Den Sindsbewægelse, jeg føler, er tvertimod overordentlig behagelig, men jeg føler mig ikke i Stand til at forklare den . . .“

„Grevinde, jeg beder Dem, forklar Dem nøiere,“ sagde Hr. Riancourt; — „maaskee føler De ved den stærke Lugt af disse Blomster et vist Ildebefindende, som dog kan have noget behageligt Bedøvende hos sig?“

„Nei, det er ikke det. Jeg kan ikke sige Dem Alt; De og min Tante ville finde mine Anskuelser saa besynderlige, saa urimelige . . .“

„Alt! Grevinde,“ — sagde Hr. Riancourt, — „Deres Anskuelser urimelige!“

„Fødora,“ — sagde Fyrstinden, — „udtal Dem dog tydeligere.“

„Det skal jeg gjøre, men De vil blive meget overrasket“, — tilføiede den unge Enke med en fortrolig og kofet Gebærde. Derpaa vendte hun sig til Hr. Riancourt og sagde sagte:

„Det synes mig . . .“

„Det synes Dem, kjære Grevinde?“

„Alt . . .“

„Bliv dog ved, jeg beder Dem.“

„At jeg føler den heftigste Lust til at gifte mig med Hr. Saint-Herem.“

„Grevinde!“ — raabte Hertugen bestyrtet, idet han blev purpurrod. — „Grevinde!“

„Hvad er der paafærde, kjære Hertug?“ — spurgte Fyrstinden rask. — „Hvor De bliver rød!“

„Fru Grevinde,“ begyndte Hr. Riancourt igjen med et tvungent Smil, — „Epøgen er en Emule . . . en Emule stærk, og . . .“

„Lad os gaae, giv mig Deres Arm, min kjære Hertug,“ — svarede Grevinde Bonaloff med den naturligste Mine af Verden, — „og lad Deres Folk kalde, thi det er silde. Vi skulde allerede være hos Gesandten. Det er ogsaa kun Deres Skyld; De, den personificerede Punktlighed, De har ikke sagt mig, at Klokken allerede var langt over elleve?“

„Alt! Grevinde, jeg har ikke Lust til at spøge,“ sagde Hertugen i en sentimental Tone, — „Deres grusomme Spøg for lidt siden gif mig saa nær til Hjertet, at det endnu bløder.“

„Min stakkels Hr. Riancourt, jeg anede ikke, at Deres Hjerte var saa let at saare . . .“

„Ak! Grevinde, denne Mistanke smerter mig. De er meget uretsfærdig imod mig; jeg vilde dog offere mit Liv for Dem.“

„Virkelig?“

Som Svar derpaa hævede Hertugen Dinene mod Himlen og udstødte et langt Suf.

Da Hr. Riancourt's Vogn allerede holdt foran Hovedtrappen, forlode Grevinde Zomaloff, hendes Tante og Hertugen Hotel Saint-Ramon.

Næsten i samme Dieblig forlod ogsaa den gamle Mulat denne rige Bopæl, blændet og forvirret af det, han her havde seet og hørt, og idet han stadig tænkte paa de Betsignelser, hvormed Navnet Saint-Ramon var blevet nævnt af Alle, som vare indbudne til denne besynderlige Fest.

Klokken slog halv tolv.

„Halv tolv!“ mumlede Oldingen ved sig selv, — „jeg skal først være der Klokken tolv. Ak! hvad skal jeg erfare! hvor meget maa jeg ikke ængste mig!“

Den Gamle begyndte langsom at tiltræde sin Vej fra Seinens Bred opad mod Gaden Chaillot.

Tyvende Capitel.

Den gamle Mulat var imidlertid naaet op til Chaillot og befandt sig i den Gade, hvor denne fattige og folkerige Forstads Kirke hæver sig.

Kirken var denne Nat imod Sædvane oplyst. Gjennem den store aabne Dør saae man Skibet og Alteret, prægtig oplyst med straalende Kjerner, omendstjøndt Kirken var ganske tom. En eller anden imponant Ceremonie skulde rimeligviis finde Sted; thi uagtet det var Midnat, bemærkede man dog i Kirkens Nabostabs Huse Lys og Nysgjerrige i Vinduerne, og talrige Grupper stode endnu i Forhallen. Den gamle Mulat nærmede sig en af Grupperne, lyttede og hørte Følgende:

„Nu kunne de ikke blive ret længe borte.“

„Nei, thi det er jo allerede snart Midnat.“

„Det er dog ogsaa en besynderlig Tid at holde Bryllup paa.“

„For Ganden, naar man er saa godt udstyret, kan det jo nok oversees.“

„Hvo er det, der vil holde Bryllup nu, mine Herrer? — spurgte den gamle Mulat; — „hvad er det for et besynderligt Giftermaal, De taler om?“

„Man mærker, min brave Mand, at De ikke har hjemme i dette Kvarteer af Byen.“

„De har Ret, min Herre, jeg er fremmed her.“

„Det kan jeg forstaae; thi ellers vilde De nok vide, hvorledes det hænger sammen med de sex Giftermaal, der nu i fire Aar har fundet Sted hver Nat mellem den 11te og den 12te Mai.“

„Mellem den 11te og den 12te Mai,“ — sagde Oldingen ved sig selv og bævede, hvorpaa han begyndte igjen:

„Men, min Herre, hvad er det for sex Giftermaal, De taler om?“

„Hvert Aar bliver sex unge Piger giste og fortræffelig udstyrede, hver med ti tusinde Francs.“

„Udstyrede, og af hvem?“

„Det skeer ifølge en for fem Aar siden afdød, brav Mand's sidste Villie.“

„Og“, — spurgte den gamle Mulat med let bævende Stemme, — „hvad er den brave Mand's Navn, efter hvis Villie man saa høimodig udstyrer unge Piger?“

„Han heed Fader Richard, min Herre,“ — svarede den Spurgte med et Udtryk af Aigtelse.

Den Gamle, som neppe kunde skjule sin Sindsbevægelse mere, begyndte igjen:

„Og hvorfor gjør da Fader Richard iaa meget Godt efter sin Død?“

„Jh! fordi det var hans Ønske, og fordi han har efterladt sig en brav Søn, Hr. Louis Richard, som samvittighedsfuldt udfører sin Faders sidste Villie. At! Hr. Louis er ogsaa en fortræffelig Mand! Enhver veed, at han med Kone og Barn bruger i det Høieste tre til fire tusinde Francs aarlig, medens de dog maae have arvet en umaadelig Formue, naar de hvert Aar kunne give sex unge Piger hver ti tusinde Francs til Udstyr, uden at tale om, hvad Skolen og Fader Richard's Stiftelse maa koste.“

„Tilgiv en Fremmeds Nysgjerrighed, min Herre, men De talte om en Skole og en Stiftelse?“

„Ja . . . Fader Richard's Skole. Madame Mariette forestaaer den.“

„Madame Mariette,“ — spurgte Oldingen, — „hvem er det?“

„Hr. Louis Richard's Kone . . . Denne Skole er oprettet for fem og tyve smaa Drenge og ligesaa mange smaa Piger, hvilke kunne blive der til deres tolvte Aar, lige til de træde i Lære hos udvalgte Mestres. Børnene blive underholdte og faae foruden Føde og Klæder endnu ti Sous daglig hvert. . . Paa denne Maade have Forældrene istedenfor, som saa mange Andre, tvungne af Nød at sætte Børnene for tidlig i Lære, stor Fordeel af at lade dem nyde den nødvendige Underviisning.“

„Og Hr. . . . Hr. Louis Richard's Kone forestaaer denne Skole?“

„Ja, min Herre, og hun siger, hun finder saa meget større Fornøielse deri, fordi hun, før hun blev gift, var en stakkels Sygige, som hverken kunde læse eller skrive. Nu føler hun sig lykkelig ved at kunne beskytte Andre mod de Lidelser, som hun af den Grund selv har maattet gennemgaae. Det er Fader Richard's Skole, min Herre.“

„Men, min Herre, De talte ogsaa før om en Stiftelse . . .“

„Denne Stiftelse er bestemt for tolv fattige Arbeidsfruentimmere, som, fordi de ere blevne Krøblinge, ere ude af Stand til at arbejde. Madame Lacombe forestaaer den.“

„Hvem er Madame Lacombe?“

„Madame Mariette's Gudmoder, en god og skikkelig Kone, som har mistet den ene Haand; hun er Blidheden, Taalmodigheden og Godheden selv . . . Men see, min Herre, der komme Bryllupsfolkene. Stil Dem foran mig, saa vil De bedre kunne see dem komme forbi, og saa kunne vi gaae ind i Kirken.“

Oldingen saae virkelig strar et Optog nærme sig, i hvis Spidse gik Louis Richard med Madame Lacombe under Armen, efter hvem fulgte Mariette med en yndig lille Dreng paa fire Aar ved Haanden.

Man kunde ikke gjenkjende Madame Lacombe. Hendes forhen magre, frygtelige Ansigt var blevet fyldigt og rødmosset, hendes forhen vrantne, mørke og næsten menneskestye Ansigtstræk tydede nu paa Blidhed og Betsfredshed. Over sit hyide Haar bar hun en Hue med Kniplinger, og et smukt Schawl af fransk Caschemir skjulte halvt hendes Silkesjole.

Louis Richard's Ansigt havde et Udtryk af en rolig Betsfredshed. Man saae, at han fattede, hvilke store Pligter han havde paalagt sig. Mariette, som var langt skønnere end nogensinde, udmærkede sig ved en blid

Alvor, som flæder unge Mødre saa godt. Hun havde endnu bibeholdt sin forrige Stands bestedne Klædedragt. Hun blev Syepigens lille nydelige Hue troe og vilde aldrig bære nogen Hat. Den gode Gud belønnede hende derfor; thi hendes friske Udværelse, hendes Ynde og Skønhed var lige henrivende under den lille Hue med de himmelblaae Bånd. Alf og til smilte hun med usigelig Kjærlighed til sin blonde, rosenrøde Dreng, der var lige saa smuk som hun selv.

Efter Louis, Madame Lacombe og Mariette med sit Barn fulgte de sex i dette Aar udstyrede unge Piger, som vare hvidflædte og bare Krands af Drangeblomster. De havde enten en Slægtning eller en af Forloverne under Armen. Brudgommene ledsagedes ligeledes af Slægtninge og Forlovere. Alle hørte til Arbeidernes Klasse. Efter disse kom de fire og tyve, i de foregaaende fire Aar forenede Ægtepar, dernæst Børnene fra Fader Richard's Skole og tilsidst de gamle Koner fra Stiftelsen, forsaavidt deres Sundhedstilstand tillode dem at bivaane denne rørende Festlighed.

Det varede næsten et Kvarteer, før Toget var kommen forbi og havde indtaget sin Plads i Kirken.

Den gamle Mulat havde imidlertid staaet taus og hensunken i Betragtninger, medens Samtalen mellem de Nysgjerrige i hans Nærhed lød saaledes:

„De have dog kun Fader Richard at takke for, alle disse unge arbeidsomme Piger, at de blive gode og lykkelige Huusmødre.“

„Og hvor lykkelige see ikke de ud, som have haft Bryllup de foregaaende Aar! Og hvem har de at takke for al denne Lykke? Fader Richard!“

„Det er sandt . . . altid Fader Richard!“

„Og tillige Hr. Louis, som saa smukt udfører sin brave Faders Beslutninger.“

„Naturligviis; men saa meget er dog vist, at Hr. Louis uden den store Formue, som hans Fader efterlod ham for at gjøre saa skønt Brug deraf, maatte have ladet det blive ved den gode Willie.“

„Og nu Fader Richard's Skole? Har De seet Børnene, som alle have stærke og gode Klæder? Hvor veltilfredse see de ikke alle ud!“

„Beed De, der mangler endnu fem eller sex af disse stakkels gamle

gebræffelige Røner, som dog ved Fader Richard i det Mindste have faaet Brød og Rolighed i deres gamle Dage?"

„Her gaae nu omtrent hundrede og halvtredstindstyve Mennesker forbi, som Alle mere eller mindre have Andeel i Fader Richard's Velgjerninger.“

„Det er sandt, og naar man nu betænker, at det Samme skeer fire Aar endnu, saa fordobles Antallet af dem, som af denne herlige Mand ere understøttede, underviste og udslyrede.“

„Og naar man regner, at Hr. Lewis, lever endnu i tredive Aar, saa vil Antallet paa dem, som ved Fader Richard's Hjælp have ført et lykkeligt Liv istedetfor et sørgeligt, beløbe sig til fem eller sex Tusinde Mennesker.“

„Hvad siger De? fem til sex tusinde Mennesker, ih, det vil jo blive langt flere!“

„Hvorledes det?“

„I disse Ægteskaber, hvortil fattige og retsskafne Haandværkere hvert Aar modtage Udstyr, blive Børn fødte. Ogsaa disse ville nyde godt af deres Forældres Velstand, de ville blive godt opdragne og rimeligvis senere faae Deel i den lille ved Forældernes Arbejde og Sparommelighed forøgede Formue; thi naar man har Noget at begynde med, saa kan man ogsaa spare Noget; man nodes ikke til at gjøre Gjæld, fordi man nogle Dage mangler Arbejde, og at sætte sine Eiendele ud og paa denne Maade ruinere sig ved høie Renter.“

„Ja, i Sandhed, naar man regner saaledes, saa fordobler sig Summen af Fader Richard's Velgjerninger mange Gange. Og betænker man endnu, hvorledes en anden og tredie Generation nyder Godt af dem, saa bliver det aldeles uberegneligt, hvor meget Godt denne fortræffelige Mand har stiftet.“

„Af! de værre ere saadanne Fædre og Sønner som de to Herrer Richard ikke almindelige,“ — sagde han, som havde meddeelt den gamle Muskat disse Oplysninger. Og da han opdagede, at den Gamle græd, tilføiede han: — „Hvad gaaer der af Dem, min kjære Mand, hvorfor græder De?“

„Det er . . . det er min Eindsbevægelse, som jeg ikke kan skjule,“ — sagde Oldingen, — „ved at høre saameget Godt om denne . . . om denne . . . Fader Richard og hans Søn . . . Synet af dette Optog af lykkelige Folk . . . Alt dette har gjort et saa overordentligt Indtryk paa mig.“

„O! min brave Mand, dersom det er Aarsagen til Deres Taarer,

saa beklager jeg Dem ikke, saa gjør de Dem Ære. Men da De tager saa megen Deel i alt dette, saa lad os gaae ind i Kirken og see den øvrige Deel af Festlighederne. Siden kan De besøge Fader Richards Stiftelse; thi idag staaer den aaben for Enhver."

"Jeg takker Dem for Deres gode Raad, min Herre, hvilket jeg vil følge", sagde den gamle Mulat, idet han astørrede sine Dine og gik med ind i Kirken.

Den store Trængsel hindrede Oldingen i at naae Tilskuernes forreste Række, som stod foran Indgangen til Choret. Han traf sig efter et Dieblisks Overlæg tilbage og stillede sig ved Siden af Bievandskarret, som stod nær ved Kirkedøren.

Under Bielsen, som alle de Tilstedeværende fulgte med Andagt, udtrykte Mulattens Ansigt en overordentlig heftig Sindsbevægelse. Han syntes hængsunket i en vis Henrykkelsestilstand, som om en pludselig Aabenbarelse havde aabnet hans Øie for noget Overordentligt, noget Blændende, som hidtil havde været tilsløret for ham. Han knælede efter et Dieblisks inderlig Andagt ned, foldede sin Hænder og lod sit graae Hoved synke ned paa Brystet.

I Kirken herskede en høitidelig Stilhed, da pludselig Præsten foran Alteret lod sin alvorlige og klangfulde Stemme høre, idet han henvendte følgende Ord til Ægteparrene:

"Og nu, I unge Ægtefolk, da Eders Forbindelse er stadfæstet af Gud, saa fortsætter Eders retskafne og arbeidsomme Liv, som har forskaffet Eder den Lykke, som I skulle nyde. Forglem aldrig denne ædle Belønning for den værdige Maade, hvorpaa I har Eders Fattigdom, og for Eders Uldholdenhed i at arbejde. Denne Belønning have I en Mand at takke for, der er begavet med den ømmeste og høimodigste Kjærlighed til sine Medmennesker; thi som en sand Christen ansaae han sig ikke for sine Rigdommes Herre, men for den, der var bestemt til at scidele dem. Har Christus ikke sagt: „Elst hverandre indbyrdes, og I, som have Noget, deler I med dem, som Intet have." " Herren har derfor ogsaa, idet han gav Fader Richard en værdig Søn, rigelig belønnet denne store Belgjører, og ved sin Lydighed mod den i den hellige Skrift indpræntede Menneskekjærlighed, har han fortjent, at han stadig lever i Efterslægtens Erindring. Denne Uldødelighed vil han opnaae ved Eders Taknemmelighed; lad hans Navn derfor blive

velfignet af Eder, Eders Børn og Eders Børnebørn; bevarer stedse i Eders Hjerter Mindet om Fader Richard og hans sjældne Dyder!"

Mængdens lydelige Bifald fulgte paa disse Ord og overdøvede den endnu bestandig knælende Oldings kralte Hullen.

Høitideligheden var nu forbi.

Den Larm, der opstod, da de Tilstedeværende forlode deres Pladser for at gaae ud af Kirken, kaldte den gamle Mand til sig selv igjen. Han stod hurtig op, men støttede sig til Bievandskarret, thi han følte sig en Almagt nær.

Strax derpaa saae han fra Kirkens Baggrund Louis Richard nærme sig Kirkedøren, idet han ledsagede Madame Lacombe.

Oldingen zittrede over alle sine Lemmer, og i det Dieblif, da Louis Richard skulde gaae ham forbi, dyppede han sin Finger i Bievandskarret, sænkede Hovedet halvt og bød med bævende Haand Mariettes Egteskælle det hellige Band.

"Jeg takker, gode Fader," — svarede Louis hjertelig, idet han med sine Fingre berørte den zittrende Haand, og da den unge Mand bemærkede Oldingens tarvelige Klædning og hans hvide Hoved, trykkede han ham, da han antog, at den Gamle bad om en Almisse, et Pengestykke i Haanden med de Ord:

"Modtag dette, og tak ogsaa De Gud for Fader Richard!"

Oldingen greb begjærlig Pengestykket, førte det til sine Læber og kyskede det, medens han igjen udbrød i Taarer.

Louis Richard lagde ikke Mærke til denne besynderlige Afsærd. Han forlod med de Dørrige Kirken, og en stor Deel af Tilskuerne toge Veien til Fader Richards Stiftelse i Chaillot.

Udmattet af de hestige Sindsbevægelser støttede den gamle Mulat sig møjsommeligt til sin Stof og tog ligeledes Veien til Stiftelsen.

Et og tyvende Capitel.

Stiftelsen havde en venlig og sund Beliggenhed, og en stor og æsthyggesfuld Have omgav Bygningen, som udmærkede sig ved en ædel Simplicitet i Stilen.

Natten var mild og klar, Foraarsduften fyldte Luften med Bellugt, og en prægtig Gasbelysning oplyste den bedækkede Allé, som førte til Hovedbygningen, foran hvilken befandt sig en Trappe med nogle faa Trin.

Den gamle Mulat havde fulgt Toget, og han saae, hvorledes det rolig opstillede sig i en Halvkreds omkring Trappen; thi en Sal havde umuligt kunnet rumme den tilstrømmende Mængde.

Strax derpaa kom Louis Richard frem paa Trappen, hvilket han hvert Aar pleiede at gjøre, og talte med bevæget og fyrrig Stemme følgende faa Ord:

„Mine Venner, det er i Nat fem Aar siden, at jeg mistede den bedste Fader. Han døde en skræffelig Død ved Ulykken paa Versailles-Jernbanen. Min Fader, der efter sin Fader havde arvet en ikke ubetydelig Formue, kunde have levet i Magelighed og Velstand, men han levede tværtimod i Fattigdom og Arbeide. Han gav Afkald paa enhver Fornøielse og ophobede, medens han ved Arbeide fortjente sit daglige Brød, efterhaanden ved overordentlig Sparommelighed meget store Rigdomme. Imidlertid indtraf hans uventede Død. Jeg begræd en af største Menneskevenner; thi ifølge hans sidste Ønske opfylder jeg ved Hjælp af hans efterladte Formue tre hellige og ophøiede Pligter:

„Mod Børnene,

„Mod de unge Piger og

„Mod Koner, som formedelt Alderdomssvagthed eller Lemlæstelse ikke kunne arbeide.”

„For fattige Børn, som saa ofte blive berøvede den velgjørende Underviisning, drog min Fader Omhu, for at de kunde nyde Elementarunderviisning før de bleve satte i Lære.”

„For arbeidsomme og rettskafne unge Piger, som en ringe Løn, Lidelser og Glendighed kun altfor hyppig give til Priis for Lastens Forførelser, har min Faders Omhu bestemt et beskedent Udstyr. Saaledes ville disse, naar de dermed forene Frugterne af deres Arbeide, i Ægteskabet i det Mindste

kunne nyde de helligste Familieglæder i deres fuldkomne Reenhed, Glæder, som desværre kun altfor ofte ere ubekjendte paa Grund af Ulykke og Armod."

"Endelig vilde min Fader grunde en fredelig og sorgfri Alderdom for gamle eller lemlæstede Koner, som ikke mere ere istand til ved møjsommeligt Arbejde at fortjene det Nødvendige til Livets Ophold."

"Disse min Faders sidste Ord har jeg samvittighedsfuldt opfyldt overeensstemmende med de Midler, som han har efterladt mig. Vel er det Gode, som han saaledes udretter ved mig, ikke af stor Betydenhed, naar man betænker Menneskehedens utallige Ulykker; men Den, der gjør saa meget han er istand til, om han endog kun deler sit Stykke Brød med sin hungrige Broder, han handler i det Mindste, som han bør. Han opfylder Menneskefjærlighedens Pligt."

"Denne Pligt har ethvert retskaffent Menneske, og han maa af alle Kræfter stræbe at nærme sig Idealet mere og mere. Saaledes handlede min Fader. Jeg er kun hans Echo, den, der iværksætter hans Tanker. Opfyldelsen af denne skønne Pligt vilde udbrede over mit Liv en uendelig Lyksalighed, dersom jeg ikke altid maatte begræde Tabet af en saadan Fader."

Næppe havde Louis Richard udtalt disse sidste Ord, før en Ilro opstod mellem den omkring Trappen forsamlede Mængde. Den gamle Mulat havde maattet ligge under for sine Sindsbevægelser, og han sank uden Livstegn i deres Arme, som stode ved hans Side.

Underrettet om Grunden til dette pludselige Nøre, ilede Louis Richard hen til Døren og lod ham for at skaffe ham den fornødne Pleie bringe ind i sin Bolig, som var i Husets Stueetage. Derpaa bad han de nye Ægtefolk om at sætte sig tilbords tilligemed de tidligere Mars Ægtepar. Madame Lacombe og Mariette skulde under Louis Richards velskikkelige Fraværelse have Forsædet ved Maaltidet, som var anrettet i et umaadeligt Telt i Haven.

Den gamle Mulat var imidlertid afmægtig bleven bragt ind i Louis's Arbeidsværelse. Louis havde af from Agtelse for sin Faders Minde ikke villet stille sig ved de fattige Meubler fra det Værelse, som de længe havde beboet i Forening. Bordet af Træ, som Tiden havde gjort sort, den gamle Commode, den antike Kiste, Alt stod endnu i hans Værelse ligesom og det gamle Sengested, som endnu tjente Louis som Seng. Paa dette Leie lagde man Oldingen.

Et i Hast antændt Lys oplyste Værelset svagt.

Saa snart Louis traadte ind, sendte han en Tjener til et lille Apothek, der hørte til Huset, for at hente nogle styrkende Draaber, medens han blev alene hos den gamle Mulat. Dennes tætte, hvide Haar vare faldne ned over hans Pande, og hans uordentlige, lange Bart skjulte næsten ganske hans Træk. Louis greb hans Haand for at undersøge hans Puls.

I dette Dieblif gjorde Oldingen en let Bevægelse og sagde nogle uforstaaelige Ord.

Denne Stemmes Lyd overraskede Louis. Han søgte nøiere at bemærke den Gamles Ansigtstræk; men den daarlige Belysning i Værelset og Mulattens lange Haar og Skjæg tilintetgjorde hans Bestræbelser.

Pludselig hævede Oldingen Hovedet-mat, saae sig omkring og syntes at blive overrasket, da hans Bine faldt paa den gamle, eiendommelig malede Seng. Derpaa saae han Kisten, som var saa let at kjende, og han funde nu ikke tilbageholde følgende Ord:

„Hvor er jeg? Er det en Drøm? . . . Min Gud! Min Gud!“

Udtrykket i Stemmen, som denne Gang var lidt tydeligere, overraskede atter Louis; han hævede let; men idet han rystede paa Hovedet, sagde han med et bittert Smil sagte til sig selv:

„Af! Sorgen bereder os ofte sælsomme Skuffelser.“

Derpaa vendte han sig til Oldingen og sagde i en hjertelig Tone til ham:

„Nu, hvorledes befinder De Dem, gode Fader?“

Ved disse Ord greb Mulatten, idet han rettede sig op, rask Louis' Haand, for denne kunde hindre det, og bedækkede den med Taarer og Kys.

Overrasket og rørt ved denne Sindsbevægelse, begyndte Mariettes Ægtefælle igjen:

„Berolige Dem dog, gode Fader. Jeg har jo endnu egentlig slet Intet gjort, hvorfor jeg kunde fortjene Deres Taknemmelighed. Men siig mig dog, hvorledes befinder De Dem? Besvimeede De af Mæthed og Svaghed?“

Oldingen svarede ikke, sænkede Hovedet ned paa Brystet, men slap ikke Louis' Haand, fra hvilken han syntes ikke at kunne skilles. Han trykkede den frampagtig til sit haardt beflemte Bryst.

Den unge Mand begyndte ogsaa at føle en besynderlig og tiltagende Sindsbevægelse, som bragte ham Taarer i Øinene, og han begyndte igjen:

„Gode Fader, svar mig dog . . .“

„D! Endnu en Gang!“ — mumlede den gamle Mulat med kraftig Stemme, — „endnu en Gang! . . .“

„Hvorledes! Skal jeg endnu en Gang sige: Gode Fader?“

„Ja,“ — svarede Oldingen, rystende over hele Legemet, — „ja! D! Endnu en Gang!“

„Belan, gode Fader . . .“

Den unge Mand kunde ikke tale ud.

Gjæsten kunde ikke beherske sig længere, han rettede sig op og raabte med øm og bævende Stemme:

„Louis!!“

Dette med et Udtryk af al Sjælskraft udtalte Navn, dette eneste Ord var en pludselig Aabenbarelse.

Den unge Mand blegnede, gjorde et Skridt tilbage og blev staaende med stive, forvirrede Blikke.

Sindsbevægelsen var saa heftig, den moralske Rystelse saa voldsom, at der hengik nogle Minutter før den Tanke: — Min Fader er ikke død! — kunde fremtræde for Louis' Bevidsthed.

Da imidlertid Louis begyndte at komme til sig selv igjen efter denne Rystelse, da han fattede Virkeligheden med fuld Bevidsthed, saa kastede han sig over Sengen, tog med frampagtig Haand Oldingens lange hvide Haar tilside og gjentjendte med begjærlige, straalende og henrykte Dine sin Faders Træk, der vare skjulte under en paasat mørk Ansigtsfarve, medens han i en Slags barnlig Feberhede fremstammede følgende Ord:

„Du! . . . D! Min Gud! Du, min Fader!“

*

*

*

Vi ville opgive at skildre det første Udbrud af Omhed, med hvilket Fader og Søn faldt i hinandens Arme.

Hvo vilde kunne gengive disse Omfavnelser, disse usammenhængende Ord, disse Udbrud af Smerte og Henrykkelse, paa hvilke dog snart fulgte hine lidenskabelige Sindsbevægelser, som rive Sjælene med sig lige til Ulykkelighedens sidste Grændser?

Paa disse Udbrud af Ulykke fulgte endelig et Diebligs No.

Fader Richard sagde til sin Søn:

„Her er i faa Ord min Historie, min elskede Søn: Jeg har i fem Aar sovet, først for otte og fyrgetøve Timer siden er jeg vaagnet.“

„Jeg forstaaer Dem ikke?“

„Jeg befandt mig med den uhyggelige Ramon og hans Datter, da Ulykken skete, i en af de Bogne, som blev meest medtagne. Et for mig endnu uforklarligt Tilfælde reddede mit Liv, uagtet jeg havde knust min høire Ankel, og Skrækken havde berøvet mig Forstanden.“

„De, min Fader?“

„Ja, jeg tabte Forstanden af Skræk . . . og jeg var fuldkommen af-
sindig.“

„O! Min Gud!“

„Jeg blev ført langt bort fra Ulykkens Skueplads til en Væge, hvorpaa jeg, efterat den mig tilføiede Vemlæstelse var helbredet, blev optaget i et Gale-
hospital i Versailles. I min Afssindighedstilstand talte jeg kun altid om mine tabte Skatte. Dmtrent fire Aar modstod min Sindssforring et-
hvert Helbredelsesforsøg; men ved Vægenes omhyggelige Pleie opflaredes min Forstand lidt efter lidt, men langsomt og med hyppige Tilbagefald. Imidlertid gik det dog stadig fremad, og for to Dage siden, min kjære Søn, kunde jeg forlade Hospitalet. Jeg kan ikke beskrive Dig mine Kælelser, da jeg igjen saae mig i Besiddelse af min fulde Forstand og alle mine Erind-
dringer. Som jeg har sagt Dig, vaagnede jeg op af en lang og dyb Søvn, som havde varet i fem Aar. Min første Tanke, jeg maa gjøre Dig denne ydmygende Tilstaaelse, min første Tanke var saadan, som man kunde vente den af en Gjerrig . . . Hvad mon der er blevet af min Formue? Hvorledes mon min Søn har anvendt den? Igaar, da Hospitalets Døre første Gang aabnedes for mig, ilede jeg til min Notarius, Din forhenvæ-
rende Principal og min Ven . . . Du vil kunne fatte hans Forsærdelse . . . Hør nu hvad han sagde til mig: „Deres Sønns første Tanke, da han hen-
gav sig til den almindelige Mening om Deres Død, var, at han kun vilde betragte sig som den, der havde Deres Formue i Forvaring, indtil han havde naaet sit sex og tredivte Aar, til hvilken Tid han først vilde disponere over den. Han tog kun en ringe Sum til sin egen og sin Kones Underhold-
ning. Men sex Maaneder efter, da Deres Søn havde overstaaet en farlig Sygdom, fik han den Tanke, at Døden kunde overraske ham, før han havde udført, hvad han ansaae som en hellig Pligt, og han blev nu ander-

ledes tilfint og meddeelte mig sine Planer, som jeg fuldkommen billigede. — Men hvilke vare da hans Planer? spurgte jeg. — Vær stærk og vent til imorgen ved Midnatstid, svarede han mig; begiv Dem da til Kirken i Chaillot; da vil De erfare Alt og takke Gud, som gav Dem en saadan Søn." — Jeg var stærk nok til at vente til dette Dieblif, min elskede Louis. Mit lange Skjæg, mit ganske hvide Haar havde allerede forandret mig meget. Jeg gav endnu mit Ansigt denne Farve, for at gjøre mig endnu mere ufjendelig. O! mit inderlig elskede, kjære Barn!" tilføiede Fader Richard, rørt til Taarer, — „hvad har jeg ikke hørt! Mit Navn blevet æret og tilbedet ved et fromt Bedrageri af Din sønlige Kjærlighed! Hvilken pludselig Forandring er ikke foregaaet med mig! O! jeg har været benrykt! Ja, medens man i min Nærværelse saaledes velsignede mit Minde, syntes det mig som min Sjæl svævede fri for dens jordiske Baand op mod Himlen, hvorhen vist alle Retstafnes Sjæle svæve, naar de endnu fornemme deres paa Jorden Efterladtes Taknemlighed. Alt! denne Skuffelse varede kun kort. Jeg følte mig uværdig til de Velsignelser, hvormed man forherligede mig!

„Hvad siger De, min Fader! . . . Hvorledes skulde jeg da uden Dem, uden Deres udholdende Sparommelighed have kunnet udføre Alt dette? Havde De ikke efterladt mig almægtige Midler? Som Herre over denne store Formue, som jeg ikke havde erhvervet ved eget Arbeide, erkjendte jeg de Forpligtelser, som den paalagde mig. Den stræffelige Glendighed og Uvidenhed, hvorunder min Kone havde lidt, de Farer, som hun derved havde været givet til Priis for, saavel som hendes Gudmoders sorgelige Tilstand, Alt opfordrede mig, min elskede Mariette og Madame Vacombe, til, saa vidt det stod i vor Magt, at spare Andre for den Smerte, vi selv havde følt."

„Min dyrebare Søn!"

„Alt dette er ikke mit Værk, min Fader, det er Deres. Nyd nu Deres fortjente Roes. De har majsommelig saaet, jeg har kun høstet; men Høsten tilhører Dem."

Pludselig gif Døren op. Florestan de Saint-Herem traadte ind og fastede sig i Louis' Arme uden at see hans Fader.

„Omfavn mig, Louis," — raabte han; — „glæd Dig! Du er jo min bedste Ven, og jeg maa bringe Dig Efterretningen først. Jeg haabede sikkert

at træffe Dig her; thi det er jo ikke det første Aar, Du helligholder den 12te Mai. Jeg vilde derfor heller ikke opsætte et Minut at meddele Dig, at Saint-Ramon er en virkelig og brav Helgen; thi han har nylig udrettet et stort Underværk."

"Hvad vil Du sige dermed?"

"For to Timer siden var jeg aldeles ruineret, eller der manglede kun meget lidt deri; nu er jeg meget rigere, end jeg nogensinde har været! Louis, Guldminer og Sølvminer, Diamanter i stor Mængde, fabelagtige Rigdomme, en Formue, som beløber sig til ti Millioner! O! Hellige Ramon! Dit Navn være lovet! Hvor stor Ret havde jeg ikke til ansee Dig for Helgen! Thi saa sandt Gud lever, Du er ikke utafnemmelig!"

"For en Time siden var den Fest, som Du veed, jeg gav de brave Haandværkere, allerede sin Ende nær. En af mine Folk underrettede mig om, at en Dame var kommen fjørende og havde ladet sig indføre i mit Huus, samt at hun meget ønskede at tale med mig. Jeg gik til mit Bærelse, og hvem seer jeg? Grevinde Zomaloff, en ung og elskværdig Enke, som om otte Dage skulde have Bryllup med Hertugen af Riancourt. Hun havde just i Aften besøgt mit Hotel for at kjøbe det, og hun havde ogsaa virkelig kjøbt det. Ganske forbauset over at see hende igjen, kunde jeg et Dieblif ikke fremsføre et Ord. Han derimod sagde i den naturligste Tone af Berden til mig:

"Hr. Saint-Herem, jeg beder Dem tusinde Gange om Tilgivelse, fordi jeg forstyrrer Dem, men jeg har nogle Ord at sige Dem. Jeg er Enke og otte og tyve Aar gammel. Jeg veed ikke ret, hvorfor jeg har lovet Hr. Riancourt at ægte ham; maaskee vilde jeg have indgaaet denne taabelige Forbindelse, dersom jeg ikke havde stødt sammen med Dem. Deres Hjerte er høimodigt, derpaa er den Fest, De i Aften har givet, et talende Beviis. Deres Forstand og Deres Charakter have indtaget mig, Deres gode Hjerte har rørt mig og Deres Person behager mig. Hvad mig angaaer, saa kan De af det Skridt, jeg i dette Dieblif gjør, bedømme mine gode og mine slette Sider." "

"Dette besynderlige, ubegribelige, maaskee urimelige Skridt . . . maa De bedømme. Er Deres Dom gunstig, saa vil jeg være stolt og lykkelig ved at blive Fru Saint-Herem og beboe med Dem Hotel Saint-Ramon. Jeg eier en kolossal Formue, hvorover De vil kunne disponere; thi jeg be-

troer blindtben min Fremtid i Ders Hænder. Jeg vil vente afgjørende Svar fra Dem. God Nat, Hr. Saint-Herem." "

"Med disse Ord, min kjære Louis, forsvandt denne fortryllende Fee, og efterlod mig saaledes blændet af min Lykke, at jeg troede at tabe Hovedet derover.

"Florestan," — sagde Richard med alvorlig og venlig Mine, — "den blinde Tillid og Oprigtighed, hvormed denne unge Kone er kommen til Dig, paalægger Dig store Pligter."

"Jeg forstaaer Dig, min Ven," — svarede Saint-Herem med et Udtryk af fuldkommen Oprigtighed. — "Jeg har forødt den Formue, som tilhørte mig, og ruineret mig; men dersom jeg kunde være ligesaa ødsel med en Formue, der ikke tilhører mig, og dersom jeg kunde ruinere hende, som tillidsfuldt betroer sin Fremtid i mine Hænder, da vilde det i Sandhed være en Skjændsel!"

*

*

Omtrent en Maaned efter disse forskjellige Hændelser, holdt Grevinde Zomaloff Bryllup med Saint-Herem.

Louis Richard, hans Fader og Mariette vare tilstede ved Bryllups-høitideligheden.

Trods sin Opstandelse fra Døden forandrede Fader Richard i ingen Henseende den Anvendelse, som Louis hidtil havde gjort af den faderlige Formue. Kun forlangte Oldingen indstændig at være Husets Deconom, i hvilken Egenkab han ydede stor Tjeneste.

Hvert Aar høitideligholdt man den 12te Mai paa dobbelt Maade.

Louis, hans Fader og Mariette, som hyppig saae Hr. og Fru Saint-Herem, bivaanede hvert Aar en glimrende Fest i Hotel Saint-Ramon i Anledning af Forlovelsens Aarsdag; men ved Midnatstid fulgte Florestan og hans Kone, som nu elskede hverandre, thi efterhaanden var der opstaaet sand Kjærlighed i dette Ægtekab, med hine til Fader Richards Stiftelse for at deeltage i de sex nye Ægtepar's Bryllupsmaaltid.

Ende.

 33

025.

Skuggespil.

Tids- og Sædeskildringer

tilligemed

færskilte Livserindringer.

Af

Emilie Carlén.

Anden Deel.

Opstaarne eller læste Exemplarer tages ikke tilbage.

